

Utgiftsområde 1

Rikets styrelse

Utgiftsområde 1 – Rikets styrelse

Innehållsförteckning

1	Förslag till riksdagsbeslut	5
2	Utgiftsområde 1 Rikets styrelse.....	7
2.1	Utgiftsområdets omfattning.....	7
2.2	Utgiftsutveckling.....	7
2.3	Mål för utgiftsområdet.....	8
2.3.1	Sametinget och samepolitiken	8
2.3.2	Demokratipolitik och mänskliga rättigheter.....	9
2.3.3	Nationella minoriteter.....	9
2.3.4	Medier.....	9
2.4	Resultatredovisning	9
2.5	Politikens inriktning	9
2.6	Den årliga revisionens iakttagelser	9
3	Statschefen.....	11
3.1	Budgetförslag.....	11
3.1.1	1:1 Kungliga hov- och slottsstaten	11
4	Riksdagsförvaltningen.....	15
4.1	Utgångspunkter för Riksdagsförvaltningens verksamhet.....	15
4.1.1	Riksdagsförvaltningens uppgift	15
4.1.2	Riksdagsstyrelsens uppdrag till förvaltningen	15
4.2	Resultatredovisning	16
4.3	Riksdagsstyrelsens bedömning av uppdragsuppfyllelsen	17
4.4	Budgetförslag.....	18
4.4.1	2:1 Riksdagens ledamöter och partier m.m.	18
4.4.2	2:2 Riksdagens förvaltningsanslag.....	20
4.4.3	2:3 Riksdagens fastighetsanslag.....	23
5	Riksdagens ombudsmän.....	27
5.1	Uppdrag och övergripande mål.....	27
5.2	Resultatredovisning	27
5.3	Riksdagens ombudsmäns (JO) bedömning av måluppfyllelsen	28
5.4	Budgetförslag.....	28
5.4.1	2:4 Riksdagens ombudsmän (JO)	28
6	Riksrevisionen.....	31
6.1	Riksrevisionen	31
6.2	Mål för Riksrevisionen.....	31
6.3	Resultatredovisning	31
6.4	Den externa revisionens iakttagelser	32
6.5	Budgetförslag.....	32
6.5.1	2:5 Riksrevisionen.....	32

7	Sametinget och samepolitiken.....	35
7.1	Mål för området.....	35
7.2	Resultatindikatorer och andra bedömningsgrunder.....	35
7.3	Resultatredovisning.....	35
7.3.1	Insatser för samiskt inflytande och delaktighet.....	35
7.3.2	Insatser för utveckling av det samiska språkets användning och ställning.....	37
7.3.3	Insatser för att ta del av och utöva ett mångfaldigt samiskt kulturliv.....	37
7.4	Regeringens bedömning av måluppfyllelsen.....	38
7.5	Politikens inriktning.....	38
7.6	Budgetförslag.....	39
7.6.1	3:1 Sametinget.....	39
8	Regeringskansliet m.m.	41
8.1	Budgetförslag.....	41
8.1.1	4:1 Regeringskansliet m.m.....	41
9	Länsstyrelserna.....	45
9.1	Mål för området.....	45
9.2	Resultatindikatorer och andra bedömningsgrunder.....	45
9.3	Resultatredovisning.....	45
9.3.1	Sektorsövergripande, samordnande och samverkande arbete under nya förutsättningar.....	45
9.3.2	Främjande av länens utveckling.....	46
9.3.3	Tillfälliga prioriteringar i tillsynsarbetet.....	46
9.4	Regeringens bedömning av måluppfyllelsen.....	46
9.5	Politikens inriktning.....	47
9.6	Den årliga revisionens iakttagelser.....	48
9.7	Budgetförslag.....	48
9.7.1	5:1 Länsstyrelserna m.m.	48
10	Demokratipolitik och mänskliga rättigheter.....	53
10.1	Mål för demokratipolitiken.....	53
10.2	Resultatindikatorer och andra bedömningsgrunder.....	53
10.3	Resultatredovisning.....	53
10.3.1	Allmänna val.....	53
10.3.2	Stärkta möjligheter till deltagande och delaktighet mellan valen ...	54
10.3.3	En mer motståndskraftig demokrati.....	56
10.3.4	Värna det demokratiska samtalet mot hot och hat.....	58
10.4	Regeringens bedömning av måluppfyllelsen.....	60
10.5	Politikens inriktning.....	61
10.5.1	Allmänna val 2022.....	61
10.5.2	Insatser för ett högt och mer jämlikt valdeltagande.....	61
10.5.3	Hågkomst av Förintelsen och bekämpande av antisemitism.....	61
10.5.4	Förstärkning av säkerhetsbidrag till trossamfund.....	62
10.5.5	Tillskott till Integritetsskyddsmyndigheten.....	62
10.6	Mål för mänskliga rättigheter.....	62
10.7	Resultatindikatorer och andra bedömningsgrunder.....	62
10.8	Resultatredovisning.....	63
10.8.1	Synpunkter och rekommendationer från internationella granskningsorgan.....	63
10.8.2	Ett starkt rättsligt och institutionellt skydd av de mänskliga rättigheterna.....	63
10.8.3	Ett samordnat och systematiskt arbete med mänskliga rättigheter inom offentlig verksamhet.....	65

10.8.4	Ett starkt stöd för arbete med mänskliga rättigheter inom det civila samhället och inom näringslivet.....	68
10.9	Regeringens bedömning av måluppfyllelsen	68
10.10	Politikens inriktning	69
10.11	Budgetförslag.....	70
10.11.1	6:1 Allmänna val och demokrati	70
10.11.2	6:2 Justitiekanslern.....	72
10.11.3	6:3 Integritetsskyddsmyndigheten.....	73
10.11.4	6:4 Valmyndigheten.....	74
10.11.5	6:5 Stöd till politiska partier	75
10.11.6	6:6 Institutet för mänskliga rättigheter.....	76
11	Nationella minoriteter.....	77
11.1	Mål för området	77
11.2	Resultatindikatorer och andra bedömningsgrunder.....	77
11.3	Resultatredovisning	77
11.3.1	Efterlevnaden av minoritetslagen	77
11.3.2	Diskriminering och utsatthet.....	79
11.3.3	Inflytande och delaktighet.....	79
11.3.4	Språk och kultur.....	79
11.3.5	Romsk inkludering sker på lokal och nationell nivå	80
11.4	Regeringens bedömning av måluppfyllelsen	81
11.5	Politikens inriktning	82
11.5.1	En förstärkning av arbetet för nationella minoriteter.....	82
11.5.2	Förstärkning för att genomföra strategin för romsk inkludering ..	82
11.6	Budgetförslag.....	83
11.6.1	7:1 Åtgärder för nationella minoriteter	83
11.6.2	7:2 Åtgärder för den nationella minoriteten romer.....	84
12	Medier	85
12.1	Budgetförslag.....	85
12.1.1	8:1 Mediestöd	85
12.1.2	8:2 Myndigheten för press, radio och tv	86
13	Sieps samt insatser för att stärka delaktigheten i EU-arbetet	89
13.1	Omfattning	89
13.2	Resultatredovisning	89
13.2.1	Resultat avseende Svenska institutet för europapolitiska studier...	89
13.2.2	Resultat avseende EU-information.....	90
13.3	Regeringens bedömning av måluppfyllelsen	91
13.3.1	Regeringens bedömning av måluppfyllelsen avseende Svenska institutet för europapolitiska studier.....	91
13.3.2	Regeringens bedömning av måluppfyllelsen avseende EU-information.....	91
13.4	Politikens inriktning	92
13.4.1	Svenska institutet för europapolitiska studier	92
13.4.2	Ökad delaktighet i EU-relaterade frågor.....	92
13.4.3	Rekrytering till EU:s institutioner	93
13.5	Budgetförslag.....	93
13.5.1	9:1 Svenska institutet för europapolitiska studier samt EU-information.....	93
Bilaga 1	Förteckning över Sveriges utlandsmyndigheter samt ackrediteringar för de Stockholmsbaserade ambassadörerna	

1 Förslag till riksdagsbeslut

Regeringens förslag:

1. Riksdagen anvisar anslagen för budgetåret 2022 inom utgiftsområde 1 Rikets styrelse enligt tabell 1.1.
2. Riksdagen bemyndigar regeringen att under 2022 ingå ekonomiska åtaganden som inklusive tidigare åtaganden medför behov av framtida anslag på högst de belopp och inom de tidsperioder som anges i tabell 1.2.

Riksdagsstyrelsens förslag:

3. Riksdagen bemyndigar Riksdagsförvaltningen att under 2022 ta upp lån i Riksgäldskontoret för investeringar i anläggningstillgångar som används i myndighetens verksamhet som inklusive tidigare upplåning uppgår till högst 130 000 000 kronor (avsnitt 4.4.2).
4. Riksdagen godkänner investeringsplanen för 2022–2024 för anslaget 2:3 *Riksdagens fastighetsanslag* som en riktlinje för Riksdagsförvaltningens fastighetsinvesteringar (avsnitt 4.4.3).
5. Riksdagen bemyndigar Riksdagsförvaltningen att under 2022 ta upp lån i Riksgäldskontoret för investeringar i fastigheter och tekniska anläggningar som inklusive tidigare upplåning uppgår till högst 2 200 000 000 kronor (avsnitt 4.4.3).
6. Riksdagen anvisar anslagen för budgetåret 2022 inom utgiftsområde 1 Rikets styrelse, när det gäller anslag som står till Riksdagsförvaltningens disposition, enligt tabell 1.1.

Riksdagens ombudsmäns (JO) förslag:

7. Riksdagen beslutar att Riksdagens ombudsmän (JO) för 2022 får anslagsfinansiera anläggningstillgångar som används i myndighetens verksamhet (avsnitt 5.4.1).
8. Riksdagen anvisar ett anslag för budgetåret 2022 inom utgiftsområde 1 Rikets styrelse för Riksdagens ombudsmän (JO) enligt tabell 1.1.

Riksrevisionens förslag:

9. Riksdagen bemyndigar Riksrevisionen att under 2022 ta upp lån i Riksgäldskontoret för investeringar i anläggningstillgångar som används i verksamheten som inklusive tidigare upplåning uppgår till högst 20 000 000 kronor (avsnitt 6.5.1).
10. Riksdagen anvisar ett anslag för budgetåret 2022 inom utgiftsområde 1 Rikets styrelse för Riksrevisionen enligt tabell 1.1.

Tabell 1.1 Anslagsbelopp

Tusental kronor

Anslag	
1:1 Kungliga hov- och slottsstaten	149 157
2:1 Riksdagens ledamöter och partier m.m.	981 205
2:2 Riksdagens förvaltningsanslag	984 675
2:3 Riksdagens fastighetsanslag	120 000
2:4 Riksdagens ombudsmän (JO)	123 577
2:5 Riksrevisionen	355 822
3:1 Sametinget	61 800
4:1 Regeringskansliet m.m.	8 441 101
5:1 Länsstyrelserna m.m.	3 573 121
6:1 Allmänna val och demokrati	695 140
6:2 Justitiekanslern	55 726
6:3 Integritetsskyddsmyndigheten	124 792
6:4 Valmyndigheten	27 000
6:5 Stöd till politiska partier	169 200
6:6 Institutet för mänskliga rättigheter	50 000
7:1 Åtgärder för nationella minoriteter	207 771
7:2 Åtgärder för den nationella minoriteten romer	15 500
8:1 Mediestöd	1 055 519
8:2 Myndigheten för press, radio och tv	45 682
9:1 Svenska institutet för europapolitiska studier samt EU-information	31 550
Summa anslag inom utgiftsområdet	17 268 338

Tabell 1.2 Beställningsbemyndiganden

Tusental kronor

Anslag	Beställningsbemyndigande	Tidsperiod
6:5 Stöd till politiska partier	169 200	2023
8:1 Mediestöd	150 000	2023–2025
Summa beställningsbemyndiganden inom utgiftsområdet	319 200	

2 Utgiftsområde 1 Rikets styrelse

2.1 Utgiftsområdets omfattning

Utgiftsområdet omfattar avsnitten Statschefen, Riksdagsförvaltningen, Riksdagens ombudsmän, Riksrevisionen, Sametinget och samepolitiken, Regeringskansliet m.m., Länsstyrelserna, Demokratipolitik och mänskliga rättigheter, Nationella minoriteter, Medier och Sieps samt insatser för att stärka delaktigheten i EU-arbetet.

2.2 Utgiftsutveckling

Tabell 2.1 Utgiftsutveckling inom utgiftsområde 1 Rikets styrelse

Miljoner kronor

	Utfall 2020	Budget 2021 ¹	Prognos 2021	Förslag 2022	Beräknat 2023	Beräknat 2024
Statschefen	186	178	176	149	151	153
1:1 Kungliga hov- och slottsstaten	186	178	176	149	151	153
Riksdagen och dess myndigheter	2 297	2 474	2 466	2 565	2 562	2 575
2:1 Riksdagens ledamöter och partier m.m.	913	977	940	981	993	1 003
2:2 Riksdagens förvaltningsanslag	859	927	941	985	964	962
2:3 Riksdagens fastighetsanslag	87	100	114	120	120	120
2:4 Riksdagens ombudsmän (JO)	107	118	114	124	125	126
2:5 Riksrevisionen	330	352	358	356	360	363
Sametinget och samepolitiken	54	62	63	62	63	63
3:1 Sametinget	54	62	63	62	63	63
Regeringskansliet m.m.	7 729	8 174	8 140	8 441	8 987	8 159
4:1 Regeringskansliet m.m.	7 729	8 174	8 140	8 441	8 987	8 159
Länsstyrelserna	3 338	4 091	4 077	3 573	3 572	3 503
5:1 Länsstyrelserna m.m.	3 338	4 091	4 077	3 573	3 572	3 503
Demokratipolitik och mänskliga rättigheter	494	537	511	1 122	542	567
6:1 Allmänna val och demokrati	142	122	121	695	109	131
6:2 Justitiekanslern	51	78	77	56	56	57
6:3 Integritetsskyddsmyndigheten	114	122	123	125	130	131
6:4 Valmyndigheten	18	21	21	27	27	28
6:5 Stöd till politiska partier	169	169	169	169	169	169
6:6 Institutet för mänskliga rättigheter		25		50	51	51
Nationella minoriteter	116	119	118	223	228	228
7:1 Åtgärder för nationella minoriteter	115	118	117	208	208	208
7:2 Åtgärder för den nationella minoriteten romer	1	2	1	16	20	20
Medier	1 510	1 076	1 058	1 101	1 057	1 014
8:1 Mediestöd	1 468	1 032	1 017	1 056	1 011	967
8:2 Myndigheten för press, radio och tv	42	44	41	46	46	47
Sieps samt insatser för att stärka delaktigheten i EU-arbetet	26	29	30	32	31	30

	Utfall 2020	Budget 2021 ¹	Prognos 2021	Förslag 2022	Beräknat 2023	Beräknat 2024
9:1 Svenska institutet för europapolitiska studier samt EU-information	26	29	30	32	31	30
Totalt för utgiftsområde 1 Rikets styrelse	15 749	16 741	16 639	17 268	17 192	16 291

¹ Inklusive beslut om ändringar i statens budget 2021 och förslag till ändringar i samband med denna proposition.

Tabell 2.2 Förändringar av utgiftsramen 2022–2024 för utgiftsområde 1 Rikets styrelse

Miljoner kronor

	2022	2023	2024
Anvisat 2021¹	15 908	15 908	15 908
Pris- och löneomräkning ²	140	305	456
Beslutade, föreslagna och aviserade reformer	1 348	1 107	57
varav BP22 ³	1 233	642	570
Överföring till/från andra utgiftsområden			
Övrigt	-127	-129	-130
Ny utgiftsram	17 268	17 192	16 291

¹ Statens budget enligt riksdagens beslut i december 2020 (bet. 2020/21:FiU10). Beloppet är således exklusive beslut om ändringar i statens budget.

² Pris- och löneomräkningen baseras på anvisade medel 2021. Övriga förändringskomponenter redovisas i löpande priser och inkluderar därmed en pris- och löneomräkning. Pris- och löneomräkningen för 2023–2024 är preliminär.

³ Exklusive pris- och löneomräkning.

Tabell 2.3 Utgiftsram 2022 realekonomiskt fördelad för utgiftsområde 1 Rikets styrelse

Miljoner kronor

	2022
Transfereringar ¹	2 003
Verksamhetsutgifter ²	15 257
Investeringar ³	9
Summa utgiftsram	17 269

Den realekonomiska fördelningen baseras på utfall 2019 samt kända förändringar av anslagens användning.

¹ Med transfereringar avses inkomstöverföringar, dvs. utbetalningar av bidrag från staten till exempelvis hushåll, företag eller kommuner utan att staten erhåller någon direkt motprestation.

² Med verksamhetsutgifter avses resurser som statliga myndigheter använder i verksamheten, t.ex. utgifter för löner, hyror och inköp av varor och tjänster.

³ Med investeringar avses utgifter för anskaffning av varaktiga tillgångar såsom byggnader, maskiner, immateriella tillgångar och finansiella tillgångar.

2.3 Mål för utgiftsområdet

Riksdagen har för utgiftsområdet beslutat om mål inom följande delområden.

2.3.1 Sametinget och samepolitiken

- Samepolitikens övergripande mål är att verka för en levande samisk kultur byggd på en ekologiskt hållbar rennäring och andra samiska näringar (prop. 2005/06:1 utg.omr. 23, bet. 2005/06:MJU2, rskr. 2005/06:108).

2.3.2 Demokratipolitik och mänskliga rättigheter

- Målet för demokratipolitiken är en levande demokrati som är uthållig, kännetecknas av delaktighet och där möjligheterna till inflytande är jämlika (prop. 2017/18:1 utg.omr. 1, bet. 2017/18:KU1, rskr. 2017/18:74).
- Målet för politiken för mänskliga rättigheter är att säkerställa full respekt för Sveriges internationella åtaganden om mänskliga rättigheter (prop. 2015/16:1 utg.omr. 1, bet. 2015/16:KU1, rskr. 2015/16:59).

2.3.3 Nationella minoriteter

- Målet för politiken för nationella minoriteter är att ge skydd för de nationella minoriteterna och stärka deras möjligheter till inflytande samt stödja de historiska minoritetsspråken så att de hålls levande (prop. 2008/09:1, bet. 2008/09:KU1, rskr. 2008/09:83).

2.3.4 Medier

- Målen för medieområdet är att stödja yttrandefrihet, mångfald, massmediernas oberoende och tillgänglighet samt att motverka skadlig mediepåverkan (prop. 2014/15:1 utg.omr. 17, bet. 2014/15:KrU6, rskr. 2014/15:96).

2.4 Resultatredovisning

Resultat för utgiftsområdet redovisas på delområdesnivå (se respektive avsnitt).

För avsnittet Medier redovisas resultat samlat inom utgiftsområde 17 Kultur, medier, trossamfund och fritid.

För avsnittet Sametinget och samepolitiken redovisas resultat om rennäring och andra näringar inom utgiftsområde 23 Areella näringar, landsbygd och livsmedel.

2.5 Politikens inriktning

Politikens inriktning för utgiftsområdet redovisas i förekommande fall på delområdesnivå (se respektive avsnitt).

För avsnittet Medier redovisas politikens inriktning samlat inom utgiftsområde 17 Kultur, medier, trossamfund och fritid.

2.6 Den årliga revisionens iakttagelser

Riksrevisionen har lämnat en revisionsberättelse med reservation för Länsstyrelsen i Blekinge län (se avsnitt 9.6).

3 Statschefen

3.1 Budgetförslag

3.1.1 1:1 Kungliga hov- och slottsstaten

Tabell 3.1 Anslagsutveckling 1:1 Kungliga hov- och slottsstaten

Tusental kronor

2020	Utfall	186 400	Anslagssparande	
2021	Anslag	177 838 ¹	Utgiftsprognos	176 314
2022	Förslag	149 157		
2023	Beräknat	151 153 ²		
2024	Beräknat	152 776 ³		

¹ Inklusive beslut om ändringar i statens budget 2021 och förslag till ändringar i samband med denna proposition.

² Motsvarar 149 157 tkr i 2022 års prisnivå.

³ Motsvarar 149 158 tkr i 2022 års prisnivå.

Ändamål

Anslaget får användas för att täcka utgifter för statschefens officiella funktioner inklusive utgifter för kungafamiljen samt för Kungliga hovstatens och Kungliga slottsstatens förvaltningsutgifter.

Resultatredovisning

Kungliga hovstaten (Hovstaten) och Kungliga slottsstaten (Slottsstaten) har till uppgift att bistå statschefen och övriga medlemmar av kungafamiljen i deras officiella plikter. I uppgiften ingår även att vårda och att visa det kungliga kulturarvet.

Verksamheten inom Hovstaten

Kungens konstitutionella, statsceremoniella och officiella uppgifter utgör kärnan i Hovstatens årliga verksamhet. I dessa uppgifter ingår bl.a. öppnande av riksmötet, ordförandeskap i Utrikesnämnden och i konseljer, audienser, statsbesök, officiella besök, representation och möten med företrädare för den offentliga och den privata sektorn och med företrädare för det civila samhället. Kungen stöds i sitt uppdrag av kungafamiljen. Till Hovstaten hör Riksmarskalksämberet, Hovmarskalkämberet och Informationsavdelningen.

Av verksamhetsberättelsen för 2020 framgår att arbetet inom Hovstaten präglades av spridningen av sjukdomen covid-19. I mars 2020 fick kungafamiljen planera om och anpassa sina program efter det uppkomna läget. Mer än 200 programpunkter ströks. Nya programpunkter tillkom och arbetet styrdes om till digitala mötesformer.

Under 2020 ackrediterades 31 utländska ambassadörer, varav 15 genom ett skriftligt förfarande. Inga statsbesök eller officiella resor utomlands kunde genomföras. Antalet förfrågningar om kungligt deltagande i olika sammanhang påverkades av spridningen av covid-19, även om intresset var fortsatt stort. Sammanlagt inkom ca 1 500 förfrågningar 2020, vilket kan jämföras med ca 1 880 förfrågningar året innan. Under 2020 genomförde kungen och kungafamiljen 861 officiella programpunkter, vilket kan jämföras med 967 föregående år.

Verksamheten inom Slottsstaten

Slottsstatens verksamhet omfattar huvudsakligen vård och underhåll av det kungliga kulturarvet samt utställnings- och visningsverksamhet. Organisatoriskt ansvarar Ståthållarämbetet för den löpande skötseln och tillsynen av de elva kungliga slotten med tillhörande byggnader och parker. Husgerådskammaren med Bernadottebiblioteket svarar för förvaltning, underhåll och vård av det statliga lösöret på de kungliga slotten. Till Ståthållarämbetet hör även Kungliga Djurgårdens Förvaltning, som helt finansieras med de intäkter som förvaltningen av Kungliga Djurgården genererar.

Ett flertal underhålls- och renoveringsprojekt utförs för närvarande i samarbete med Statens fastighetsverk. Det mest omfattande projektet är den pågående fasadrenoveringen av Stockholms slott. Fortsatta investeringar i säkerhetshöjande åtgärder och informationssäkerhetsfrågor är prioriterade.

Spridningen av covid-19 har medfört att visningsverksamheten vid de kungliga slotten helt eller delvis hållits stängd. Antalet besökare minskade under 2020 med 90 procent, från 1 700 000 besökare året före till 170 000 besökare. Intresset för att besöka slottsparkerna ökade samtidigt och på vissa platser tredubblades antalet besök.

Hovstatens ekonomi

I enlighet med den överenskommelse som träffats mellan regeringen och Riksmarskalksämbetet, vars huvudsakliga innehåll återges nedan under Skälen för regeringens förslag, består den ekonomiska redovisningen av Hovstatens verksamhet av resultat- och balansinformation samt kommentarer i form av tilläggsupplysningar och noter. Redovisningen följer vedertagna principer som tillämpas för Slottsstaten.

De anslagsmedel som avsåg Hovstaten uppgick 2020 till 74,7 miljoner kronor. Medlen ska användas för att finansiera kostnader för representation, resor, transporter, personal m.m. samt levnadsomkostnader som är direkt kopplade till statschefens funktion. År 2020 utgjorde anslaget 86 procent av verksamhetens intäkter. Övriga intäkter, som framför allt utgörs av kostnadsersättningar för tjänster som utförs åt andra organisationer inom Kungliga hov- och slottsstaten, minskade med 6 miljoner kronor till 11 miljoner kronor.

Hovstatens kostnader minskade från 88 miljoner kronor 2019 till 82 miljoner kronor 2020, främst till följd av lägre personalkostnader och övriga driftkostnader.

Verksamhetsutfallet för Hovstaten blev positivt och uppgick till 4,5 miljoner kronor 2020, jämfört med 1,2 miljoner kronor 2019.

Slottsstatens ekonomi

Slottsstaten har som tidigare år lämnat en årsredovisning enligt gängse utformning. Slottsstatens verksamhet finansieras med anslag, hyres- och arrendeintäkter, intäkter från visningar av de kungliga slotten och intäkter från försäljning i slottsbodarna.

Spridningen av covid-19 har medfört att Slottsstatens intäkter från avgifter och andra ersättningar minskat markant, från 127 miljoner kronor 2019 till 36 miljoner kronor 2020. Minskningen förklaras främst av minskade intäkter från avgifter för entré och visningar samt från försäljning i slottsbodarna. I syfte att mildra de ekonomiska konsekvenserna ökades de anslagna medlen till Slottsstaten med 40 miljoner kronor till 111,7 miljoner kronor efter förslag i propositionen Höständringsbudget för 2020 (prop. 2020/21:2, bet. 2020/21:FiU11, rskr. 2020/21:64).

Verksamhetens kostnader minskade från 200 miljoner kronor 2019 till 156 miljoner kronor 2020. Ett generellt anställningsstopp infördes, vilket bidrog till att minska

personalkostnaderna med 20 miljoner kronor. Övriga driftkostnader minskade med 24 miljoner kronor, bl.a. i form av lägre kostnader för information och köpta tjänster.

Verksamhetsutfallet för Slottsstaten blev negativt och uppgick till -6,8 miljoner kronor 2020, vilket kan jämföras med ett positivt resultat om 0,1 miljoner kronor 2019.

Anställda inom Kungliga hov- och slottsstaten

Antalet anställda inom Kungliga hov- och slottsstaten har minskat till följd av spridningen av covid-19. Minskningen har framför allt skett bland de personer som anlitas tillfälligt i form av s.k. timanställningar. År 2020 motsvarade de timanställda på årsbasis 20 årsarbetskrafter, vilket kan jämföras med 85 årsarbetskrafter 2019. I stället för att anlita timanställda lät myndigheten tillsvidareanställd personal byta arbetsuppgifter och bl.a. arbeta med parkskötsel och inom visningsverksamheten. Omräknat till heltid motsvarade de tillsvidareanställda 271 årsarbetskrafter 2020, vilket ska jämföras med 277 årsarbetskrafter 2019.

Regeringens bedömning av måluppfyllelsen

Verksamheten vid Hovstaten och Slottsstaten har påverkats påtagligt av spridningen av covid-19.

För Hovstaten har inplanerade programpunkter fått genomföras digitalt, senareläggas eller ställas in, vilket medfört att kostnaderna 2020 blev lägre än 2019. Det bidrog till att kapitalförändringen blev positiv och uppgick till 4,5 miljoner kronor. Kostnaderna beräknas dock öka när omständigheterna tillåter att de senarelagda aktiviteterna kan genomföras och verksamheten i övrigt återgår till normala förhållanden.

Den visningsverksamhet som Slottsstaten bedriver har delvis hållits stängd, vilket har medfört ett betydande intäktsbortfall. Fram t.o.m. 2019 växte visningsverksamheten och de intäkter den genererade översteg då, tillsammans med övriga intäkter från avgifter och ersättningar, intäkterna från anslag. De besparingsåtgärder som vidtagits har inte kunnat kompensera för intäktsminskningen. I stället har det varit nödvändigt med tillfälliga statliga stödåtgärder för att mildra de ekonomiska konsekvenserna. Det negativa resultatet för 2020 om -6,8 miljoner kronor var i nivå med den budget som hade lagts för 2020.

Regeringen följer utvecklingen inom Kungliga hov- och slottsstaten.

Skälen för regeringens förslag

Tabell 3.2 Förändringar av anslagsnivån 2022–2024 för 1:1 Kungliga hov- och slottsstaten

Tusental kronor

	2022	2023	2024
Anvisat 2021¹	147 838	147 838	147 838
Pris- och löneomräkning ²	1 319	3 315	4 938
Beslutade, föreslagna och aviserade reformer			
Överföring till/från andra anslag			
Övrigt			
Förslag/beräknat anslag	149 157	151 153	152 776

¹ Statens budget enligt riksdagens beslut i december 2020 (bet. 2020/21:FiU10). Beloppet är således exklusive beslut om ändringar i statens budget.

² Pris- och löneomräkningen baseras på anvisade medel 2021. Övriga förändringskomponenter redovisas i löpande priser och inkluderar därmed en pris- och löneomräkning. Pris- och löneomräkningen för 2023–2024 är preliminär.

Kungliga hov- och slottsstaten ska enligt överenskommelse med regeringen årligen lämna en berättelse över den samlade verksamheten (prop. 1996/97:1 utg.omr. 1 avsnitt 4). Verksamhetsberättelsen ligger till grund för regeringens bedömning av medelsbehovet. Av det totala anslaget tillförs Hovstaten 51 procent medan Slottsstaten tillförs 49 procent. Anslagsmedlen som avser Hovstaten disponeras av Kammarkollegiet och betalas ut engångsvis efter rekvisition till H.M. Konungens hovförvaltning. Anslagsmedel som avser Slottsstaten utbetalas månadsvis i lika stora delar. Anslagsfördelningen mellan Hovstaten och Slottsstaten grundar sig på relationen mellan deras faktiska kostnader 1996. Kostnadsfördelningsnyckeln ska gälla långsiktigt och inte justeras till följd av smärre förändringar i organisationen eller verkliga kostnadsutfall.

Regeringen och Riksmarskalksämberet har sedermera kommit överens om att som grund för en eventuell framtida ändring av anslagsfördelningen mellan Hovstaten och Slottsstaten ska större organisatoriska förändringar mellan dem redovisas i verksamhetsberättelsen för det budgetår då förändringen sker. Anslagets fördelning på de olika verksamhetsområdena ska dessutom bli föremål för en kontinuerlig diskussion mellan Riksmarskalksämberet och Regeringskansliet (prop. 2005/06:1 utg.omr. 1 avsnitt 6). Sådana diskussioner fördes under 2020 med hänvisning till vad verksamhetens allt högre krav på permanenta säkerhetshöjande åtgärder vid de kungliga slotten över tid innebär för Slottsstaten. Diskussionerna ledde fram till slutsatsen att det kunde finnas skäl att se över anslagsfördelningen. I budgetpropositionen för 2021 beaktade regeringen att Riksmarskalksämberet framfört att anslagsökningar för säkerhetshöjande åtgärder vid de kungliga slotten i sin helhet bör fördelas till Slottsstaten, även om det skulle innebära avsteg från den i övrigt gällande överenskommelsen om anslagsfördelning mellan Hovstaten och Slottsstaten (prop. 2020/21:1 utg.omr. 1 avsnitt 4). Diskussionerna mellan Riksmarskalksämberet och Regeringskansliet har fortsatt under 2021. I samband med dessa har det inte bedömts finnas skäl att ändra den ovan beskrivna anslagsfördelningen.

Enligt tidigare överenskommelse har tyngdpunkten i verksamhetsberättelsen legat på en redovisning av hur tilldelade medel använts när det gäller Slottsstaten. Regeringen och Riksmarskalksämberet enades emellertid 2013 om att den ekonomiska redogörelsen för Hovstaten ska utgöras av en uppställning som liknar den redogörelse som tidigare lämnats för Slottsstaten. Detta innebär att uppställningen ska bestå av resultat- och balansinformation samt kommentarer i form av tilläggsupplysningar och noter (prop. 2013/14:1 utg.omr. 1 avsnitt 4).

Av förarbetena till regeringsformen framgår att Hovstaten står utanför den statliga förvaltningsorganisationen (prop. 1973:90 s. 176). Den verksamhet som Hovstaten bedriver omfattas inte av lagen (2002:1022) om revision av statlig verksamhet m.m. Hovstaten omfattas inte heller av anslagsförordningens (2011:223) bestämmelser om bl.a. prövning av anslagssparande och indragning av anslag, eller andra delar av det ekonomiska regelverket för myndigheter under regeringen.

Regeringen föreslår att 149 157 000 kronor anvisas under anslaget 1:1 *Kungliga hov- och slottsstaten* för 2022. För 2023 och 2024 beräknas anslaget till 151 153 000 kronor respektive 152 776 000 kronor.

4 Riksdagsförvaltningen

4.1 Utgångspunkter för Riksdagsförvaltningens verksamhet

Riksdagen har som det främsta demokratiska statsorganet konstitutionellt fastställda uppgifter i det svenska statsskicket. Riksdagen med dess ledamöter har som folkets främsta företrädare också en central roll i opinionsbildningen och en skyldighet att verka för att demokratins idéer blir vägledande inom samhällets alla områden. Riksdagen har även uppgifter som följer av internationella åtaganden och av medlemskapet i Europeiska unionen.

Riksdagens arbete bedrivs i enlighet med bestämmelserna i regeringsformen, riksdagsordningen och särskilda riksdagsbeslut om arbetets inriktning.

4.1.1 Riksdagsförvaltningens uppgift

Riksdagsförvaltningen är riksdagens förvaltningsmyndighet. Förvaltningens verksamhet regleras i riksdagsordningen och i lagen (2011:745) med instruktion för Riksdagsförvaltningen samt i annan lagstiftning och i föreskrifter på riksdagsområdet.

Riksdagsförvaltningen har endast en verksamhetsgren: Stöd till den parlamentariska processen.

Riksdagsförvaltningen har till uppgift att stödja riksdagens arbete. Förvaltningen ska se till att kammaren, utskotten, EU-nämnden, ledamöterna och övriga riksdagsorgan får det stöd och den service de behöver. Förvaltningen ska också informera allmänheten om riksdagens arbete och om EU-frågor samt handlägga ärenden som rör riksdagens internationella kontakter. Dessutom ansvarar förvaltningen för att vårda riksdagens byggnader och samlingar samt för myndighets- och förvaltningsuppgifter.

4.1.2 Riksdagsstyrelsens uppdrag till förvaltningen

Riksdagsförvaltningen ska skapa bästa möjliga förutsättningar för riksdagens och ledamöternas arbete genom att

- svara för ett väl fungerande stöd till arbetet i kammare och utskott m.m.
- svara för ett väl fungerande stöd och service till ledamöter och partikanslier
- främja kunskapen om riksdagen och riksdagens arbete
- vårda och bevara riksdagens byggnader och samlingar
- vara en väl fungerande myndighet och arbetsgivare.

Dessa uppdrag utgör grunden för de fem uppdragsområden som verksamheten bedrivs utifrån:

- A. Stöd till arbetet i kammare och utskott m.m.
- B. Stöd och service till ledamöter och partikanslier
- C. Kunskap om riksdagen och riksdagens arbete
- D. Vård och bevarande av byggnader och samlingar
- E. Myndighet och arbetsgivare.

Med utgångspunkt i uppdraget fastställer riksdagsstyrelsen en strategisk plan för Riksdagsförvaltningen varje valperiod. I mars 2019 beslutade riksdagsstyrelsen om en strategisk plan för Riksdagsförvaltningen för perioden 2019–2022. För en utförligare information se vidare Strategisk plan för Riksdagsförvaltningen 2019–2022 (dnr 1810-2018/19).

4.2 Resultatredovisning

Riksdagsförvaltningen har arbetat för att skapa bästa möjliga förutsättningar för riksdagens och ledamöternas arbete. Nedan följer en sammanfattning av Riksdagsförvaltningens resultat sedan januari 2020.

Riksdagsförvaltningen har

- givit kammare och utskott ett väl fungerande stöd. Utvecklingsarbetet inom uppdragsområdet har i stora delar genomförts enligt plan, men har också påverkats av coronapandemin. Förvaltningen har fortsatt arbetet med att digitalisera dokumenthanteringen i den parlamentariska processen, stödja utvecklingen av mer enhetliga arbetsformer i utskotten och förbättra it-stödet till den parlamentariska processen. Projektet Utveckling av Rixsystemen avslutades i mars och överlämnades då till förvaltning, men flera förbättringar har ännu inte kunnat tas i bruk. I förvaltningens arbete har fokus legat på arbetet med krishantering i samband med coronapandemin. Pandemin påverkar även förutsättningarna för kammar- och utskottsarbetet 2021 liksom för riksdagens internationella arbete och arbetet med EU-frågor.
- givit ledamöter och partikanslier ett väl fungerande stöd och god service. Utvecklingsarbetet inom uppdragsområdet har i stora delar genomförts enligt plan, men har också påverkats av coronapandemin. Det digitala servicecentret har utvecklats med nya tjänster via Intranätet och arbetet med att etablera en plattform för digital signering fortgår. Säkerhets- och verksamhetsskyddet har upprätthållits, digitala arbetsverktyg har fungerat stabilt och servicen har i stort fungerat enligt gängse rutiner med viss anpassning. En del utvecklingsinsatser på säkerhetsområdet, bl.a. de som krävt närvaro av deltagarna i riksdagens lokaler, har inte kunnat genomföras på grund av restriktioner under coronapandemin.
- givit externa målgrupper möjlighet att få information och kunskap om riksdagens arbete och beslut. Utvecklingsarbetet inom uppdragsområdet har genomförts enligt plan. När det gäller utvecklingen av de externa digitala kanalerna har ett beslut tagits om att slå ihop dagens fyra webbplatser till en. Arbetet med att göra grafik och bildspråk enhetligt i alla kanaler har gått enligt plan, och ett arbete med att ta fram ett nytt filmkoncept för riksdagens digitala kanaler har inletts. Förvaltningen arbetar också med att utveckla koncept för att delta på externa arenor som Järvaveckan och Almedalen. Riksdagens webbplatser har anpassats utifrån de krav i lagen om tillgänglighet till digital offentlig service som började gälla i september. Firandet av demokratijubileet går vidare.
- vårdat och bevarat riksdagens byggnader och samlingar på ett systematiskt sätt. Utvecklingsarbetet inom uppdragsområdet har i huvudsak genomförts enligt plan. Den långsiktiga renoveringsplanen för fastigheterna följs. Byggarbetena i ledamotshuset fortskrider och planerna för inflyttning ligger fast. Samtidigt har programarbetet för en renovering av kvarteret Cephalus påbörjats. Arbetet med att utveckla lokaler som lever upp till krav på säkerhet, tillgänglighet och miljöhänsyn fortsätter. Under året har bl.a. flera insatser gjorts för att förstärka brandskyddet. Planen för renovering av sammanträdesrum har reviderats till följd av coronapandemin som har medfört ett ökat behov av rum för digitala

möten. Arbetet med att tillgängliggöra samlingar, bilder och dokument löper enligt plan.

- varit en väl fungerande myndighet och arbetsgivare. Delar av utvecklingsarbetet inom uppdragsområdet har inte kunnat genomföras som planerat. Förvaltningen har behövt göra omprioriteringar, och arbetet med den löpande verksamheten har påverkats av och delvis inriktats på åtgärder med anledning av coronapandemin. Exempel på utvecklingsaktiviteter som har kunnat genomföras är arbetet med att införa ett e-arkiv samt arbetet med att stärka kommunikationen om Riksdagsförvaltningen som arbetsgivare. Uppföljningen av den löpande verksamheten visar att förvaltningen klarat de uppställda ambitionerna om planerat kommunikationsstöd och stabil tillgång till it-stöd. Förvaltningen har också omhändertagit resultatet av medarbetarundersökningen.

I tabellen nedan framgår Riksdagsförvaltningens intäkter, kostnader och transfereringar för verksamhetsgrenen Stöd till den parlamentariska processen.

Tabell 4.1 Intäkter, kostnader och transfereringar

Miljoner kronor

	2018	2019	2020
Intäkter ¹	36	35	35
Kostnader	1 517	1 704	1 756
<i>Nettokostnad</i>	<i>1 481</i>	<i>1 669</i>	<i>1 721</i>
Transfereringar	518	516	520
Totalt²	1 999	2 185	2 241

¹ Exklusive intäkter av anslag.

² Alla belopp i tabellen redovisas i miljoner kronor. Till följd av detta kan summeringsdifferenser förekomma.

De högre kostnaderna för 2020 jämfört med 2019 beror främst på avsättningar för ledamöters pensioner och avgångsförmåner i resultaträkningen.

För en mer utförlig redogörelse hänvisas till Riksdagsförvaltningens årsredovisning för verksamhetsåret 2020 (2020/21:RS1) samt utskottens egna verksamhetsberättelser.

Konstitutionsutskottet kommer under hösten 2021 att behandla Riksdagsförvaltningens årsredovisning för 2020. Vid behandlingen av årsredovisningen för 2019 (bet. 2020/21:KU1) hade utskottet inget att invända och riksdagen lade årsredovisningen till handlingarna.

4.3 Riksdagsstyrelsens bedömning av uppdragsuppfyllelsen

Sammanfattningsvis har Riksdagsförvaltningen genomfört sina uppdrag med ett tillfredsställande resultat.

Coronapandemin ändrade förutsättningarna för kammar- och utskottsarbetet och har ställt nya krav på Riksdagsförvaltningens stöd till riksdagen och dess ledamöter. Förvaltningen har därmed fått planera och ställa om för att ge ett fullgott stöd anpassat till den nya situationen.

Inte bara utskottssammanträden har varit digitala utan större delen av förvaltningens verksamhetsmöten, liksom möten i de samverkansforum som finns mellan förvaltningen och ledamöter och partikanslier. Sammantaget har det medfört ett kompetenslyft i it-frågor både för förvaltning och riksdag, men det har också inneburit utmaningar och behov av nya utvecklingsinsatser.

Förvaltningen har lagt stor vikt vid arbetet med att utveckla tekniskt stabila lösningar som uppfyller såväl informationssäkerhetsmässiga som juridiska krav. Detta utvecklingsarbete fortsätter även under 2021.

Totalrenoveringen av ledamotshuset har fortsatt under året även om coronapandemin påverkat den i vissa delar.

4.4 Budgetförslag

4.4.1 2:1 Riksdagens ledamöter och partier m.m.

Tabell 4.2 Anslagsutveckling 2:1 Riksdagens ledamöter och partier m.m.

Tusental kronor

2020	Utfall	913 246	Anslagssparande	47 488
2021	Anslag	976 869 ¹	Utgiftsprognos	939 931
2022	Förslag	981 205		
2023	Beräknat	993 091 ²		
2024	Beräknat	1 003 253 ³		

¹ Inklusive beslut om ändringar i statens budget 2021 och förslag till ändringar i samband med denna proposition.

² Motsvarar 981 206 tkr i 2022 års prisnivå.

³ Motsvarar 981 204 tkr i 2022 års prisnivå.

Ändamål

Anslaget får användas för kostnader för

- ersättningar som riksdagens ledamöter enligt lag har rätt till inom ramen för sitt ledamotsuppdrag,
- stöd till riksdagsledamöternas och partigruppernas arbete i riksdagen,
- talmannens verksamhet, resor och representation,
- utskottens utgående besök samt utrikes och inrikes resor och utfrågningar,
- internationellt och interparlamentariskt samarbete samt bidrag till interparlamentariskt samarbete,
- bidrag till föreningar i riksdagen,
- bidrag till Stiftelsen Sveriges Nationaldag,
- språkutbildning till riksdagens ledamöter samt för
- klimatkompensation.

Skälen för riksdagsstyrelsens förslag

Tabell 4.3 Förändringar av anslagsnivån 2022–2024 för 2:1 Riksdagens ledamöter och partier m.m.

Tusental kronor

	2022	2023	2024
Anvisat 2021¹	976 869	976 869	976 869
Pris- och löneomräkning ²	5 343	17 241	27 414
Beslutade, föreslagna och aviserade reformer	-1 007	-1 019	-1 030
<i>varav BP22³</i>	<i>5 026</i>	<i>5 026</i>	<i>5 026</i>
– Stödet till politiska sekreterare	5 026	5 026	5 026
Överföring till/från andra anslag			
Övrigt			
Förslag/beräknat anslag	981 205	993 091	1 003 253

¹ Statens budget enligt riksdagens beslut i december 2020 (bet. 2020/21:FiU10). Beloppet är således exklusive beslut om ändringar i statens budget.

² Pris- och löneomräkningen baseras på anvisade medel 2021. Övriga förändringskomponenter redovisas i löpande priser och inkluderar därmed en pris- och löneomräkning. Pris- och löneomräkningen för 2023–2024 är preliminär.

³ Exklusive pris- och löneomräkning.

Kostnaderna för Riksdagsförvaltningen ökar normalt under ett valår och året därefter. För valåret 2022 beräknas det förväntade anslagssparandet täcka kostnaderna. Ökningen är dock svår att beräkna, eftersom det bl.a. föreligger osäkerheter avseende avgångsförmåner samt stöd till partigrupperna.

Redan 2022 uppkommer vissa kostnader för förberedelser i samband med riksdagens del av Sveriges EU-ordförandeskap 2023. Under 2023 beräknas därefter högre kostnader för genomförande av EU-konferenser under ordförandeskapet. Riksdagsstyrelsen planerar att återkomma i nästa års budgetproposition.

Stödet till partigrupperna i riksdagen för politiska sekreterare till riksdagens ledamöter regleras i 3 kap. lagen (2016:1109) om stöd till partigrupperna för riksdagsledamöternas arbete i riksdagen och riksdagsstyrelsens föreskrift (RFS 2016:6) om tillämpningen av lagen. Stödet är avsett att täcka kostnaderna för handläggarkhjälp åt riksdagens ledamöter och beräknas efter normen en politisk sekreterare per riksdagsledamot. Schablonbeloppet för stödet till politiska sekreterare räknas upp med ca 1,8 procent från nuvarande 65 900 kronor till 67 100 kronor fr.o.m. den 1 januari 2022. Förslaget innebär att nivån på anslaget behöver ökas med 5 026 000 kronor fr.o.m. 2022.

Tidigare beslutade och aviserade anslagsförändringar av anslaget innebär samtidigt att anslagsnivån minskas med 6 033 000 kronor 2022.

Riksdagsstyrelsen föreslår att 981 205 000 kronor anvisas under anslaget 2:1 *Riksdagens ledamöter och partier m.m.* för 2022. För 2023 och 2024 beräknas anslaget till 993 091 000 kronor respektive 1 003 253 000 kronor.

4.4.2 2:2 Riksdagens förvaltningsanslag

Tabell 4.4 Anslagsutveckling 2:2 Riksdagens förvaltningsanslag

Tusental kronor

2020	Utfall	859 084	Anslagssparande	29 522
2021	Anslag	926 983 ¹	Utgiftsprognos	941 375
2022	Förslag	984 675		
2023	Beräknat	964 075 ²		
2024	Beräknat	962 010 ³		

¹ Inklusive beslut om ändringar i statens budget 2021 och förslag till ändringar i samband med denna proposition.

² Motsvarar 953 373 tkr i 2022 års prisnivå.

³ Motsvarar 941 742 tkr i 2022 års prisnivå.

Ändamål

Anslaget får användas för Riksdagsförvaltningens förvaltningsutgifter, bidrag till föreningar i riksdagen och resebidrag till skolor. Anslaget får också användas för kostnader för stipendier till skolungdomar och kostnader för nämnder och riksdagsorgan enligt lagen (2011:745) med instruktion för Riksdagsförvaltningen.

Skälen för riksdagsstyrelsens förslag

Tabell 4.5 Förändringar av anslagsnivån 2022–2024 för 2:2 Riksdagens förvaltningsanslag

Tusental kronor

	2022	2023	2024
Anvisat 2021¹	914 583	914 583	914 583
Pris- och löneomräkning ²	7 938	18 293	27 792
Beslutade, föreslagna och aviserade reformer	62 154	31 199	19 635
<i>varav BP22³</i>	<i>85 450</i>	<i>57 410</i>	<i>47 240</i>
– Tjänstepension	20 000	20 000	20 000
– Hyror och fjärrkyla	13 500	13 500	13 500
– Digitala möten	8 110	8 260	8 260
– Valet 2022	17 950		
– EU-ordförandeskapet 2023	6 580	6 540	
– Kringkostnader vid renoveringen av ledamotshuset	10 640	6 010	5 480
– Kringkostnader Cephalus	500		
– Demokratijubileet	5 200		
– Sverige och riksdagen under 500 år	1 900	3 100	
– Tjänstemannastöd OSSE	1 070		
Överföring till/från andra anslag			
Övrigt			
Förslag/beräknat anslag	984 675	964 075	962 010

¹ Statens budget enligt riksdagens beslut i december 2020 (bet. 2020/21:FIU10). Beloppet är således exklusive beslut om ändringar i statens budget.

² Pris- och löneomräkningen baseras på anvisade medel 2021. Övriga förändringskomponenter redovisas i löpande priser och inkluderar därmed en pris- och löneomräkning. Pris- och löneomräkningen för 2023–2024 är preliminär.

³ Exklusive pris- och löneomräkning.

Tjänstepension

Kostnaderna för tjänstepension har ökat kraftigt under flera år och prognosen är att kostnaderna fortsatt kommer stiga under de närmsta åren och därefter ligga kvar på den högre nivån. Kostnaderna kan hänföras till den förmånsbestämda delen av tjänstepensionen på lönenivåer som överstiger den s.k. brytpunkten. Den delen av de ökade kostnaderna för tjänstepensioner, som legat över de generella löneökningarna, har förvaltningen hittills hanterat genom bl.a. omprioriteringar. Riksdagsförvaltningen bedömer nu att den inte klarar att täcka hela den ökade kostnaden genom besparingar eller effektiviseringar, utan att det skulle få konsekvenser för verksamheten som stöder den parlamentariska processen. Riksdagsförvaltningens anslag bör därför förstärkas med 20 000 000 kronor fr.o.m. 2022.

Hyror och fjärrkyla

Sedan 2021 har det tillkommit utökade kostnader i samband med förnyade hyresavtal. Riksdagsförvaltningen kompenseras inte för dessa hyresökningar inom anslaget. Utöver detta tillkommer kostnader för anslutning till extern fjärrkyla. Med anledning av ovanstående föreslås anslaget ökas med 13 500 000 kronor fr.o.m. 2022.

Digitala möten

Med anledning av coronapandemin har kostnaderna hänförliga till digitala möten ökat. Förvaltningen har byggt ut möjligheten att genomföra digitala möten både infrastrukturellt och personellt vilket kommer att kräva fortsatta satsningar över tid. Förvaltningen kommer fortsatt att ha kostnader för specifika digitala mötestjänster gällande offentliga utfrågningar och internationella möten med tillhörande tolktjänster. Den ökade volymen av digitala möten ökar också supportbehovet. Satsningen på digitala möten m.m. fortsätter och det finns ett utökat behov av både resursförstärkningar och it-relaterad utrustning.

Med anledning av ovanstående föreslås anslaget ökas med 8 110 000 kronor fr.o.m. 2022 och ytterligare 150 000 kronor fr.o.m. 2023.

Valet 2022

Arbetet med förberedelser inför kommande val till riksdagen har påbörjats och kommer att intensifieras det kommande året. I arbetet ingår att ta emot och introducera nya ledamöter i riksdagsarbetet samt ge service till ledamöter som lämnar riksdagen efter valet. Kostnaderna ökar också normalt för Riksdagsförvaltningen vid ett valår, där exempel på ökade kostnader är utbyte av ledamöternas tekniska utrustning samt kommunikationsinsatser.

Kostnaden beräknas till 17 950 000 kronor för vilket anslaget föreslås ökas 2022.

EU-ordförandeskapet 2023

Under Sveriges EU-ordförandeskap förväntas riksdagen skapa arenor där parlamentariker från medlemsstater, Europaparlamentet, kandidatländer m.fl. träffas för diskussioner i aktuella frågor. Det innebär att riksdagen ska arrangera ett antal interparlamentariska EU-konferenser under våren 2023. Förvaltningen har under året inlett planeringen. Under 2022 planerar förvaltningen för förberedande aktiviteter för att kunna arrangera konferenserna. I förberedelsearbetet ingår också aktiviteter som rör kommunikationen kring ordförandeskapet och konferenserna, inklusive digital utveckling. För att kunna ta höjd för det fortsatta förberedelsearbetet, som sammanfaller med förvaltningens förberedelser inför riksdagsvalet 2022, finns ett ökat behov av resursförstärkningar inom kammarkansliet och kommunikationsavdelningen.

För åren 2022 och 2023 föreslås anslaget ökas med 6 580 000 kronor respektive 6 540 000 kronor.

Kringkostnader vid renoveringen av ledamotshuset

Renoveringen av ledamotshuset planeras att slutföras under 2022. Det finns ett behov av resursförstärkning för att samordna mottagandet av ledamotshuset från projekt till förvaltning. Under 2022 uppkommer också kostnader som är relaterade till bl.a. säkerhets- och it-verksamhet i fastigheten. Efter inflyttning kommer driftmedia-kostnaden att belasta förvaltningsanslaget samt stiga ytterligare fr.o.m. 2023. Även vissa it-kostnader ökar fr.o.m. 2023. Till detta tillkommer investeringar samt avskrivningskostnader.

För 2022 föreslås därför anslaget ökas med 10 640 000 kronor. För 2023 föreslås anslaget ökas med 6 010 000 kronor varav 5 480 000 kronor är nivåhöjande.

Kringkostnader Cephalus

Inför ombyggnaden av kvarteret Cephalus uppstår redan 2022 initiala kringkostnader på förvaltningsanslaget. Riksdagsstyrelsen återkommer eventuellt till riksdagen i nästa års budgetproposition.

För de kostnader som uppstår 2022 föreslås anslaget ökas med 500 000 kronor.

Demokratijubileet

Demokratijubileet ska genomföras under åren 2018–2022. Initiativ ska tas för att sprida, stärka och värna kunskap om Sveriges demokratiska statsskick och påminna om att demokratin inte alltid varit självklar.

Under första halvåret 2022 fortsätter Riksdagsförvaltningen att sprida kunskap om och väcka engagemang för demokratin betydelse i dåtid, nutid och framtid. Det sker i form av aktiviteter som uppmärksammar de fem första kvinnorna i riksdagen, skolturné med riksdagsledamöter, nationella utställningens fortsatta turné, digitala aktiviteter, seminarium och en större middag. Riksdagens demokratijubileum avslutas med invigning av det offentliga konstverket på Riksplan.

Riksdagsförvaltningens sekretariat för demokratijubileet avslutas den 30 juni 2022. Under första halvåret omhändertas och dokumenteras också demokratijubileets material och utställningar. En skriftlig rapport av demokratijubileets insatser och resultat avslutar riksdagens demokratijubileum.

Kostnaden beräknas till 5 200 000 kronor för vilket anslaget föreslås ökas 2022.

Sverige och riksdagen under 500 år

I juni 2023 kan Sverige fira 500 år som en självständig nation. Det historiska jubileet ger en utgångspunkt för att beskriva hur vårt lands styrelseskick har vuxit fram, från riksmötet i Strängnäs till dagens konstitution. Riksdagsförvaltningen planerar mot denna bakgrund ett arbete för att uppmärksamma hur Sveriges styrelseskick har utvecklats, med tyngdpunkt på riksdagens roll och arbetsformer.

Jubileet och den historiska utvecklingen planeras att uppmärksammas genom studiematerial till skolorna, deltagande i publika arrangemang samt utställningar. Förvaltningen planerar också att publicera material på riksdagens webb och i sociala medier samt genomföra arrangemang på de orter där viktiga riksdagar har hållits. Jubileet och statsskickets framväxt kan även ingå i riksdagens visningar och vara ett tema vid riksmötets öppnande. Material produceras under 2022 och aktiviteter genomförs under 2023.

För åren 2022 och 2023 föreslås därför anslaget ökas med 1 900 000 kronor respektive 3 100 000 kronor.

Tjänstemannastöd OSSE

Under en ledamots presidentskap finns behov av en resursförstärkning som har en samordnande och rådgivande funktion och är kontaktperson mot Organisationen för säkerhet och samarbete i Europas parlamentariska församling (OSSE PF). Riksdagsstyrelsen återkommer eventuellt i nästa års budgetproposition.

För 2022 föreslås anslaget ökas med 1 070 000 kronor.

Sammanfattning av riksdagsstyrelsens förslag

Enligt riksdagsstyrelsens överväganden föreslås anslaget ökas med 85 450 000 kronor 2022 och 57 410 000 kronor för 2023 varav 47 240 000 kronor är nivåhöjande.

Tidigare beslutade och aviserade anslagsförändringar innebär samtidigt att anslagsnivån minskas med 23 296 000 kronor 2022.

Riksdagsstyrelsen föreslår att 984 675 000 kronor anvisas under anslaget 2:2 *Riksdagens förvaltningsanslag* för 2022. För 2023 och 2024 beräknas anslaget till 964 075 000 kronor respektive 962 010 000 kronor.

Låneram

Riksdagsstyrelsens förslag: Riksdagsförvaltningen bemyndigas att under 2022 ta upp lån i Riksgäldskontoret för investeringar i anläggningstillgångar som används i myndighetens verksamhet som inklusive tidigare upplåning uppgår till högst 130 000 000 kronor.

Skälen för riksdagsstyrelsens förslag: För 2022 beräknas investeringar i anläggningstillgångar som används i myndighetens verksamhet uppgå till ca 45 000 000 kronor.

De investeringar som är planerade för 2022 gällande myndighetens verksamhet ryms inom nuvarande låneram.

4.4.3 2:3 Riksdagens fastighetsanslag

Tabell 4.6 Anslagsutveckling 2:3 Riksdagens fastighetsanslag

Tusental kronor

2020	Utfall	86 632	Anslagssparande	63 495
2021	Anslag	100 000 ¹	Utgiftsprognos	113 638
2022	Förslag	120 000		
2023	Beräknat	120 000		
2024	Beräknat	120 000		

¹ Inklusive beslut om ändringar i statens budget 2021 och förslag till ändringar i samband med denna proposition.

Ändamål

Anslaget får användas för kostnader för särskilt beslutat underhåll i Riksdagsförvaltningens egna fastigheter och bostadsrätter. Det får också användas för kostnader för renoverings- och underhållsåtgärder, evakueringslokaler i samband med renoveringsarbeten, markskötsel och utemiljö, konst, fast inredning samt kostnader för it-system kopplade till denna verksamhet. Anslaget får även användas för att täcka kostnader för räntor och avskrivningar för ovanstående.

Anslaget får också användas för kostnader för förvärv av mark för framtida byggnation av en extern godsmottagning samt för kostnader för fastighetsförvärv i samband med Framtidens riksdagshus.

Skälen för riksdagsstyrelsens förslag

Tabell 4.7 Förändringar av anslagsnivån 2022–2024 för 2:3 Riksdagens fastighetsanslag

Tusental kronor

	2022	2023	2024
Anvisat 2021¹	100 000	100 000	100 000
Beslutade, föreslagna och aviserade reformer	20 000	20 000	20 000
<i>varav BP22</i>	<i>20 000</i>	<i>20 000</i>	<i>20 000</i>
– <i>Projekt ledamotshuset, avskrivningskostnader</i>	<i>20 000</i>	<i>20 000</i>	<i>20 000</i>
Överföring till/från andra anslag			
Övrigt			
Förslag/beräknat anslag	120 000	120 000	120 000

¹ Statens budget enligt riksdagens beslut i december 2020 (bet. 2020/21:FiU10). Beloppet är således exklusive beslut om ändringar i statens budget.

Riksdagsförvaltningen har tagit fram en övergripande långsiktig planering för att förvalta och utveckla fastigheterna som kallas Framtidens riksdagshus. Detta övergripande och strategiska program innehåller planeringen för kommande ombyggnader, underhåll och utveckling av riksdagens fastigheter. Varje fastighet har dessutom en fastställd underhållsplan som uppdateras löpande. Först ut var renoveringen av ledamotshuset, som fortfarande pågår, därefter renoveras Cephalus.

I Framtidens riksdagshus framgår att riksdagens fastigheter inte täcker behovet av lokaler. Som ett led i att säkra lokalbehovet kan det bli aktuellt med fastighetsförvärv. Anslagets ändamål föreslås därför ändras till att anslaget också får användas för kostnader för fastighetsförvärv. Riksdagsstyrelsen återkommer eventuellt till riksdagen.

Det finns ett stort underhållsbehov i fastighetsbeståndet och omfattande renoveringsarbeten beräknas pågå in på 2030-talet. Detta påverkar resursbehovet, kostnaderna för avskrivningar och räntor och medför behov av högre låneram. Som en följd av renoveringarna kommer även kostnaderna för evakueringslokaler att vara höga.

Projekt ledamotshuset, fastigheten Mars och Vulcanus 1, pågår. Därtill pågår ett antal löpande underhållsprojekt och verksamhetsanpassningar av riksdagens byggnader och lokaler, exempelvis renovering av lägenheter i Iason och fönsterrenoveringen i Neptunus. Riksdagsförvaltningen arbetar också med att ta fram ett program inför arbetet med en ny godsmottagning.

Projekt ledamotshuset (kvarteret Mars och Vulcanus 1)

Byggproduktion pågår i projekt ledamotshuset sedan våren 2019. Projektet beräknas att färdigställas under 2022. För 2022 uppskattas investeringskostnaden för projektet

till 254 000 000 kronor. Produktionskalkylen uppgår till 1 589 000 000 kronor. Enligt styrelsebeslutet från mars 2019 uppskattas den totala projektkostnaden till mellan 1 500 000 000 kronor och 1 700 000 000 kronor.

Anslaget påverkas av avskrivningskostnader redan år 2022 när projektet beräknas avslutas under året. Kostnaden för 2022 beräknas till ca 20 000 000 kronor för vilket anslaget föreslås ökas fr.o.m. 2022. För 2023 beräknas avskrivningskostnaden öka. Riksdagsstyrelsen återkommer i nästa års budgetproposition.

Projekt ledamotshuset medför vissa investerings- samt anslagspåverkande kostnader även på förvaltningsanslaget under byggnadstiden och vid projektets färdigställande.

Renovering av fogar och fasader, riksbyggnaderna

Renoveringen av fogar och fasader gällande riksbyggnaderna fortsätter. Investeringen pågår under flera år och syftar till att bevara riksbyggnaderna och därmed anslagsfinansieras enligt lagen (2016:1091) om budget och ekonomiadministration för riksdagens myndigheter.

Projekt Cephalus

Förstudien för ombyggnad av kvarteret Cephalus avslutades under 2019. Riksdagsstyrelsen fattade i november 2020 ett beslut om att starta programarbetet. Under programarbetet klargörs vilka funktionskrav och tekniska krav som ska uppnås och ett förslag till plan för genomförande tas fram. Projektets övergripande mål tas fram inom programarbetet, arbetet slutredovisas december 2021.

Under 2022 beräknas riksdagsstyrelsen besluta om start av projektering av systemhandling. Den beräknade kostnaden att ta fram en systemhandling, som tas fram efter programarbetet, uppgår till 50 000 000 kronor under år 2022.

Innan programarbetet genomförts är den totala kostnaden för projektet osäker. En grov uppskattning visar att slutkostnaden blir mellan 500 000 000 kronor och 1 500 000 000 kronor, beroende på val av alternativ och ambitionsnivå, under åren 2021–2026.

Ny godsmottagning

Riksdagsstyrelsen fattade beslut om att starta programarbete för ny godsmottagning i maj 2020. Ett eventuellt projekt kommer preliminärt att pågå till 2024. Under hösten 2021 kan beslut om nästa skede fattas. En tidig kostnadsuppskattning är mellan 100 000 000 kronor och 150 000 000 kronor. Riksdagsstyrelsen återkommer i nästa års budgetproposition.

Larmcentral

Förstudien för ny larmcentral avslutades 2019. Under 2020 utreddes förutsättningar för de verksamheter som behöver flytta innan produktion kan starta. Förberedande arbeten innan projektering kan starta pågår. Riksdagsstyrelsen planerar att återkomma till riksdagen i nästa års budgetproposition.

Trafikbegränsande åtgärder

Förberedande arbeten kring trafikbegränsande arbeten pågår. Riksdagsstyrelsen planerar att återkomma till riksdagen i nästa års budgetproposition.

Sammanfattning av riksdagsstyrelsens förslag

Riksdagsstyrelsen föreslår att 120 000 000 kronor anvisas under 2:3 *Riksdagens fastighetsanslag* för 2022. För 2023 och 2024 beräknas anslaget till 120 000 000 kronor för respektive år.

Investeringsplan

Riksdagsstyrelsens förslag: Investeringsplanen för 2022–2024 för anslaget 2:3 *Riksdagens fastighetsanslag* godkänns som riktlinje för Riksdagsförvaltningens fastighetsinvesteringar (tabell 4.8).

Tabell 4.8 Investeringsplan för Riksdagsförvaltningen

Miljoner kronor

	Utfall 2020	Prognos 2021	Budget 2022	Beräknat 2023	Beräknat 2024	Summa 2022– 2024
Anskaffning och utveckling av nya investeringar						
<i>varav investeringar i anläggningstillgångar</i>						
Finansiering av anskaffning och utveckling						
Vidmakthållande av befintliga investeringar	562	613	364	140	361	865
Underhåll och renoveringsplan	44	43	55	60	50	165
Projekt ledamotshuset	518	550	254	0	0	254
Projekt Cephalus	0	15	50	70	300	420
Fogar och fasader riksbyggnaderna	0	5	5	10	11	26
<i>varav investeringar i anläggningstillgångar</i>	<i>562</i>	<i>613</i>	<i>364</i>	<i>140</i>	<i>361</i>	<i>865</i>
<i>– byggnader, mark och annan fast egendom</i>	<i>562</i>	<i>613</i>	<i>364</i>	<i>140</i>	<i>361</i>	<i>865</i>
Finansiering av vidmakthållande	562	613	364	140	361	865
Anslag 2:3 Riksdagens fastighetsanslag	3	14	5	10	11	26
Övrig kreditram (lån i Riksgäldskontoret)	559	599	359	130	350	839
Totala utgifter för anskaffning, utveckling och vidmakthållande av investeringar	562	613	364	140	361	865
Totalt varav investeringar i anläggningstillgångar	562	613	364	140	361	865

Nivån på investeringar som föreslås för perioden 2022–2024 baserar sig på nuvarande beslutade och planerade underhålls- och renoveringsåtgärder av Riksdagsförvaltningens fastigheter. I jämförelse med investeringsplanen i budgetpropositionen för 2021 är beloppen för 2022 och 2023 höjda. Detta beror på projekt ledamotshuset och projekt Cephalus.

Låneram

Riksdagsstyrelsens förslag: Riksdagsförvaltningen bemyndigas att under 2022 ta upp lån i Riksgäldskontoret för investeringar i fastigheter och tekniska anläggningar som inklusive tidigare upplåning uppgår till högst 2 200 000 000 kronor.

Skälen för riksdagsstyrelsens förslag: De investeringar som är planerade för 2022 inryms inte inom nuvarande låneram. Därför föreslås en ökning av låneramen för 2022 med 200 000 000 kronor till 2 200 000 000 kronor. Ökningen av låneramen beror främst på projekt ledamotshuset. Då renoveringarna av riksdagens fastigheter kommer att pågå under flera år framöver kommer låneramen att behöva utökas.

5 Riksdagens ombudsmän

5.1 Uppdrag och övergripande mål

Riksdagens ombudsmäns (JO) uppgift är att utöva tillsyn över tillämpningen i offentlig verksamhet av lagar och andra författningar. Ombudsmännen ska särskilt se till att domstolar och förvaltningsmyndigheter i sin verksamhet iakttar regeringsformens bud om saklighet och opartiskhet och att medborgarnas grundläggande fri- och rättigheter inte träds för när i den offentliga verksamheten. Ombudsmännen ska också verka för att brister i lagstiftningen avhjälpas.

JO har vidare till uppgift att fullgöra de uppgifter som ankommer på ett nationellt besöksorgan (National Preventive Mechanism, NPM) enligt det fakultativa protokollet den 18 december 2002 till Förenta nationernas konvention mot tortyr och annan grym, omänsklig eller förnedrande behandling eller bestraffning (Opcat).

Närmare bestämmelser om JO:s verksamhet finns i 13 kap. 6 § regeringsformen och lagen (1986:765) med instruktion för Riksdagens ombudsmän.

Ett övergripande syfte med verksamheten är att främja rättssäkerheten och höja den rättsliga kvalitetsnivån i myndighetsutövningen.

JO:s deltagande i internationellt samarbete syftar till att sprida idén om rättslig kontroll genom oberoende ombudsmannainstitutioner och till erfarenhetsutbyte.

5.2 Resultatredovisning

Resultatet av JO:s verksamhet redovisas i myndighetens årsredovisning, i den årliga ämbetsberättelsen, i den årliga Opcat-rapporten samt i temarapporter.

JO bedöms genom sin verksamhet ha bidragit till att främja rättssäkerheten och höja den rättsliga kvalitetsnivån i myndighetsutövningen. Antalet nyinkomna klagomåls-ärenden fortsatte att öka under 2020 och uppgick till närmare 10 000. Under 2020 avgjordes 9 634 ärenden, varav 33 inspektioner och 20 övriga initiativärenden. Bland annat beslutade ombudsmännen under våren 2020 att granska var sin myndighet som håller människor frihetsberövade och de åtgärder som dessa myndigheter vidtagit i anledning av covid-19-pandemin. Besluten i dessa ärenden överlämnades för kännedom till regeringen och en rapport rörande granskningarna publicerades och överlämnades till konstitutionsutskottet.

JO har belyst viktiga rättssäkerhetsaspekter i besvarandet av lagstiftningsremisser, bl.a. rörande lagstiftning som föranletts av coronapandemin.

Liksom övriga samhället har JO påverkats av coronapandemin på olika sätt, vilket bl.a. har lett till att JO genomfört färre inspektioner under 2020 än under närmast föregående år och att handläggningstiderna har blivit något längre. Vidare har JO deltagit digitalt i internationella konferenser, seminarier och workshops.

5.3 Riksdagens ombudsmäns (JO) bedömning av måluppfyllelsen

JO har en i huvudsak mycket god måluppfyllelse när det gäller de övergripande målen för verksamheten. Under 2020 har myndigheten haft en något mindre god måluppfyllelse i fråga om vissa verksamhetsmål, bl.a. handläggningstider för fullt utredda ärenden och antal inspektioner.

5.4 Budgetförslag

5.4.1 2:4 Riksdagens ombudsmän (JO)

Tabell 5.1 Anslagsutveckling 2:4 Riksdagens ombudsmän (JO)

Tusental kronor

2020	Utfall	107 106	Anslagssparande	10 652
2021	Anslag	117 562 ¹	Utgiftsprognos	113 500
2022	Förslag	123 577		
2023	Beräknat	124 865 ²		
2024	Beräknat	126 104 ³		

¹ Inklusive beslut om ändringar i statens budget 2021 och förslag till ändringar i samband med denna proposition.

² Motsvarar 123 577 tkr i 2022 års prisnivå.

³ Motsvarar 123 577 tkr i 2022 års prisnivå.

Ändamål

Anslaget får användas för Riksdagens ombudsmäns (JO) förvaltningsutgifter och anskaffningar av anläggningstillgångar.

Skälen för Riksdagens ombudsmäns (JO) förslag

Tabell 5.2 Förändringar av anslagsnivån 2022–2024 för 2:4 Riksdagens ombudsmän (JO)

Tusental kronor

	2022	2023	2024
Anvisat 2021¹	117 562	117 562	117 562
Pris- och löneomräkning ²	2 015	3 261	4 460
Beslutade, föreslagna och aviserade reformer	4 000	4 042	4 082
<i>varav BP22³</i>	<i>2 000</i>	<i>4 000</i>	<i>4 000</i>
– <i>Externwebb</i>	–2 000		
– <i>Förstärkning jurister</i>	4 000	4 000	4 000
Överföring till/från andra anslag			
Övrigt			
Förslag/beräknat anslag	123 577	124 865	126 104

¹ Statens budget enligt riksdagens beslut i december 2020 (bet. 2020/21:FiU10). Beloppet är således exklusive beslut om ändringar i statens budget.

² Pris- och löneomräkningen baseras på anvisade medel 2021. Övriga förändringskomponenter redovisas i löpande priser och inkluderar därmed en pris- och löneomräkning. Pris- och löneomräkningen för 2023–2024 är preliminär.

³ Exklusive pris- och löneomräkning.

I JO:s överväganden rörande anslag för 2021 aviserades en uppskattad investeringskostnad om 2 000 000 kronor för byte av plattformen för den externa webben 2022. Bedömningen görs fortsatt att plattformen behöver bytas ut 2022 och att det i samband med bytet bör genomföras en större modernisering av innehållet, med stöd av

extern part. Bedömningen görs fortsatt att investeringskostnaden 2022 kommer att uppgå till 2 000 000 kronor. Den investeringen, liksom andra särskilda satsningar som planeras för 2022, bedöms dock kunna finansieras genom utnyttjande av myndighetens anslagssparande.

Även vissa tillfälliga förstärkningsanställningar kan finansieras genom utnyttjande av anslagssparandet. För att JO inom rimlig tid ska kunna avgöra det ökande antal klagomålsärenden som kommer in, och i vart fall i samma utsträckning som tidigare besluta om att inleda initiativärenden och genomföra inspektioner, behöver dock ytterligare ordinarie jurister anställas. JO:s anslag bör därför förstärkas med ytterligare 4 000 000 kronor fr.o.m. 2022.

Riksdagens ombudsmän föreslår att anslaget 2:4 *Riksdagens ombudsmän (JO)* anvisas 123 577 000 kronor för 2022. För 2023 och 2024 beräknas anslaget till 124 865 000 kronor respektive 126 104 000 kronor.

Anslagsfinansiering av anläggningstillgångar

Riksdagens ombudsmäns (JO) förslag: Riksdagens ombudsmän (JO) får för 2022 anslagsfinansiera anläggningstillgångar som används i myndighetens verksamhet.

Skälen för Riksdagens ombudsmäns (JO) förslag: Enligt 4 kap. lagen (2016:1091) om budget och ekonomiadministration för riksdagens myndigheter ska anläggningstillgångar – med vissa särskilt angivna undantag – finansieras med lån i Riksgäldskontoret, om inte riksdagen beslutar att finansiering ska ske på annat sätt. JO har hittills fått använda anslagsmedel för att finansiera sina anläggningstillgångar, bl.a. med hänsyn till att dessa investeringar normalt är av ringa omfattning. JO bedömer att denna ordning bör gälla även under 2022.

6 Riksrevisionen

6.1 Riksrevisionen

Riksrevisionen är en myndighet under riksdagen med huvudsaklig uppgift att granska genomförandet och resultatet av det statliga åtagandet, att statliga insatser är effektiva och att god ordning råder i den statliga redovisningen.

Riksrevisionen har även i uppdrag att företräda Sverige som det nationella revisionsorganet samt att bedriva internationellt utvecklingsamarbete.

Närmare bestämmelser om Riksrevisionens verksamhet finns bl.a. i 13 kap. 7–9 §§ regeringsformen, lagen (2002:1022) om revision av statlig verksamhet m.m. och lagen (2002:1023) med instruktion för Riksrevisionen.

6.2 Mål för Riksrevisionen

Riksrevisionens verksamhet främjar en god förvaltning. Med detta avses att statens verksamhet ska bedrivas med hög effektivitet och enligt gällande regelverk, att den redovisas på ett tillförlitligt sätt samt att god hushållning av statens resurser iakttas.

Riksrevisionens internationella utvecklingsamarbete bidrar till att stärka de nationella revisionsorganens kapacitet och förmåga att bedriva revision enligt internationella standarder samt till stärkt revision inom multilaterala organisationer.

6.3 Resultatredovisning

Resultaten av Riksrevisionens verksamhet redovisas i myndighetens årsredovisning, i årliga rapporten och i uppföljningsrapporten. Riksrevisionen rapporterar därtill till riksdagen vart fjärde år (senast 2018) om resultatet av sitt internationella utvecklingsamarbete.

Under 2020 slutförde Riksrevisionen granskningen av myndigheternas årsredovisningar för räkenskapsåret 2019. Totalt lämnades 226 revisionsberättelser för myndigheter och andra organisationer som ingår i Riksrevisionens mandat, samtliga i tid. 10 myndigheter eller organisationer fick en modifierad revisionsberättelse för räkenskapsåret 2019 (2018: 21, 2017: 14). Det vanligaste skälet till en modifierad revisionsberättelse är att myndigheter har använt anslag i strid med anslagsvillkor eller överskrider sina bemyndiganderamar.

Under 2020 publicerades 30 granskningsrapporter, väl fördelade över riksdagens utskott. Förhållandevis många granskningar genomfördes 2020 inom finansutskottets område.

I rollen som nationellt revisionsorgan har Riksrevisionen aktivt bidragit till utvecklingen av revisionsstandarder inom INTOSAI (International Organization for Supreme Audit Institutions). Riksrevisionen genomförde under 2020 flera åtaganden på EU-nivå, t.ex. genom kontakter med Europeiska revisionsrätten (ECA).

Förutsättningarna för verksamheten har ändrats påtagligt av den rådande coronapandemin, både nationellt och internationellt sett. I hög utsträckning har likväl planerade aktiviteter kunnat genomföras digitalt. När det gäller det internationella

utvecklingssamarbetet bedrev Riksrevisionen under året verksamhet i tre regionala och tio bilaterala samarbetsprojekt.

Tabell 6.1 Verksamhetens nettokostnader 2020

Tusentals kronor

Verksamhetsgren	Belopp
Årlig revision	163 850
Effektivitetsrevision	155 383
Internationell verksamhet	50 043
Summa	369 276

Anm.: Tabellen visar verksamhetens nettokostnader. Kostnader och lämnade bidrag (transfereringar) minus andra intäkter än av anslag.

6.4 Den externa revisionens iakttagelser

Konstitutionsutskottet har uppdragit åt en extern revisionsbyrå att utföra revision av Riksrevisionen. Revisionsbyrån har i sin revisionsberättelse bedömt att Riksrevisionens årsredovisning är i allt väsentligt rättvisande.

6.5 Budgetförslag

6.5.1 2:5 Riksrevisionen

Tabell 6.2 Anslagsutveckling 2:5 Riksrevisionen

Tusental kronor

2020	Utfall	330 497	Anslagssparande	17 372
2021	Anslag	352 358 ¹	Utgiftsprognos	357 500
2022	Förslag	355 822		
2023	Beräknat	359 556 ²		
2024	Beräknat	363 135 ³		

¹ Inklusive beslut om ändringar i statens budget 2021 och förslag till ändringar i samband med denna proposition.

² Motsvarar 355 822 tkr i 2022 års prisnivå.

³ Motsvarar 355 822 tkr i 2022 års prisnivå.

Ändamål

Anslaget får användas för Riksrevisionens förvaltningsutgifter utom för Riksrevisionens internationella utvecklingssamarbete som finansieras inom utgiftsområde 7 Internationellt bistånd.

Riksrevisionens överväganden

Tabell 6.3 Förändringar av anslagsnivån 2022–2024 för 2:5 Riksrevisionen

Tusental kronor

	2022	2023	2024
Anvisat 2021¹	352 358	352 358	352 358
Pris- och löneomräkning ²	3 464	7 198	10 777
Beslutade, föreslagna och aviserade reformer			
Överföring till/från andra anslag			
Övrigt			
Förslag/beräknat anslag	355 822	359 556	363 135

¹ Statens budget enligt riksdagens beslut i december 2020 (bet. 2020/21:FIU10). Beloppet är således exklusive beslut om ändringar i statens budget.

² Pris- och löneomräkningen baseras på anvisade medel 2021. Övriga förändringskomponenter redovisas i löpande priser och inkluderar därmed en pris- och löneomräkning. Pris- och löneomräkningen för 2023–2024 är preliminär.

Riksrevisionen bedömer att anvisat anslag det kommande året endast bör påverkas av pris- och löneomräkning.

Riksrevisionen föreslår att 355 822 000 kronor anvisas under anslaget 2:5 *Riksrevisionen* för 2022. För 2023 och 2024 beräknas anslaget till 359 556 000 kronor respektive 363 135 000 kronor.

Låneram

Riksrevisionens förslag: Riksrevisionen bemyndigas att under 2022 ta upp lån i Riksgäldskontoret för investeringar i anläggningstillgångar som används i verksamheten som inklusive tidigare gjord upplåning uppgår till högst 20 000 000 kronor.

Skälen för Riksrevisionens förslag: Investeringsbehovet har minskat något, bl.a. avseende myndighetens flytt till nya lokaler under 2020 och en låneram inför 2022 på 20 000 000 kronor bedöms som tillräcklig. Därför föreslår Riksrevisionen att myndighetens låneram minskas med 10 000 000 kronor till 20 000 000 kronor.

Budget för avgiftsbelagd verksamhet

Den årliga revision som Riksrevisionen utför är avgiftsbelagd. Inkomsterna tillförs inkomsttitel 2558 *Avgifter för årlig revision*.

Tabell 6.4 Offentlighetsrättslig verksamhet: Avgifter för årlig revision, inkomsttitel 2558

Tusental kronor

Offentlighetsrättslig verksamhet	Intäkter till inkomsttitel (som inte får disponeras)	Intäkter som får disponeras	Kostnader	Resultat	Akkumulerat resultat
Utfall 2020	146 929	0	151 479	-4 550	-7 627
Prognos 2021	153 000	0	153 000	0	-7 627
Budget 2022	153 000	0	153 000	0	-7 627

Den årliga revisionen ska vara avgiftsbelagd. Inkomsterna redovisas mot inkomsttitel och disponeras således inte av Riksrevisionen. Avgifterna ska beräknas så att full kostnadstäckning uppnås över tid. Riksrevisionen gör årligen en uppföljning av avgiftsområdet.

Tabell 6.5 Uppdragsverksamhet: Avgiftsfinansierade internationella uppdrag

Tusental kronor

Uppdragsverksamhet	Intäkter	Kostnader	Resultat	Akkumulerat resultat
Utfall 2020	232	241	-9	698
Prognos 2021	220	220	0	698
Budget 2022	220	220	0	698

Den internationella uppdragsverksamheten har avsett revision av verksamheten inom Östersjöstaternas råd (Council of the Baltic Sea States, CBSS). Intäkterna disponeras av Riksrevisionen.

Överskottet avses fortsatt disponeras av Riksrevisionen för att kunna användas i samband med framtida uppdrag.

7 Sametinget och samepolitiken

7.1 Mål för området

Det övergripande målet för samepolitiken är att verka för en levande samisk kultur byggd på en ekologisk hållbar rennäring och andra samiska näringar (prop. 2005/06:1 utg.omr. 23, bet. 2005/06:MJU2, rskr. 2005/06:108).

7.2 Resultatindikatorer och andra bedömningsgrunder

Resultatredovisningen inom Sametinget och samepolitiken utgår från följande bedömningsgrunder:

- insatser för samiskt inflytande och delaktighet
- insatser för utveckling av det samiska språkets användning och ställning
- insatser för att ta del av och utöva ett mångfaldigt samiskt kulturliv.

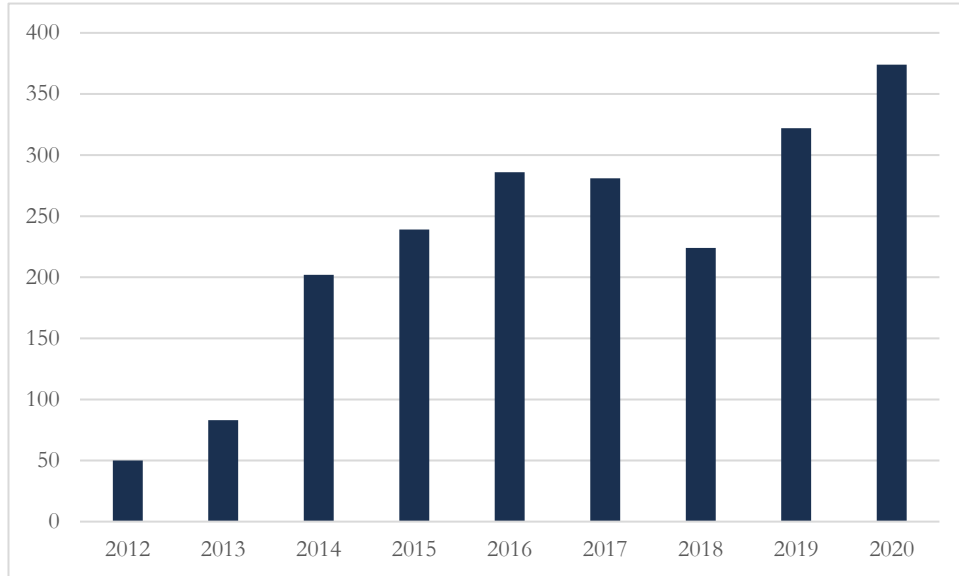
7.3 Resultatredovisning

Samepolitiken ingår i flera utgiftsområden: 1 Rikets styrelse, 16 Utbildning och universitetsforskning, 17 Kultur, medier, trossamfund och fritid, 20 Allmän miljö- och naturvård och 23 Areella näringar, landsbygd och livsmedel. Det samlade nationella arbetet med mänskliga rättigheter redovisas i avsnitt 10.

7.3.1 Insatser för samiskt inflytande och delaktighet

Enligt sametingslagen (1992:1433) är en av Sametingets huvudsakliga uppgifter att medverka i samhällsplanering och bevaka att samiska behov beaktas. Detta gör Sametinget i regelbunden dialog med regeringen och i samråd med myndigheter, regioner, kommuner och andra organisationer. Sametinget deltar i flera myndighetsnätverk inom olika områden, däribland Kunskapsnätverket för samisk hälsa. Regeringen har beslutat om bidrag med 1,5 miljoner kronor för nätverkets arbete under 2021 (S2021/03089). Från och med januari 2021 ingår Sametinget i den krets av myndigheter som ska bistå Institutet för språk och folkminnen under perioden Sverige är medlem i Unescos kommitté för konventionen om tryggnad av det immateriella kulturarvet.

Sametinget är en remissinstans i ärenden kopplade till den samiska kulturen och språket respektive rennäringen. Antalet besvarade remisser fortsätter att öka.

Diagram 7.1 Besvarade remisser 2012–2020

Källa: Sametinget.

Regeringen har gett Sametinget i uppdrag att vara fokalpunkt för artiklarna 8j och 10c i genomförandet av Konventionen om biologisk mångfald i Sverige. Vidare ingår Sametinget i Sveriges delegation till FN:s klimatförhandlingar inom ramen för FN:s klimatkonvention UNFCCC.

Regeringen återkallade den 17 mars propositionen 2020/21:64 En konsultationsordning i frågor som rör det samiska folket (skr. 2020/21:164). Propositionen lämnades till riksdagen den 17 december 2020. Följdmotionerna med anledning av propositionen visar att flera partier vill se en konsultationsordning men vill avslå den utformning som föreslås i propositionen. Nya samråd med Sametinget om en omarbetad proposition har genomförts. Arbetet med att nå ett undertecknande av Nordisk samekonvention av Sverige, Norge och Finland har fortsatt.

Sverige följer och deltar aktivt i arbetet med att främja urfolks rättigheter inom FN och EU. Svenska prioriteringar är att framhålla frågor om urfolks deltagande i FN-processer, urfolk som utsätts för kränkningar och övergrepp genom sin tillhörighet, sitt engagemang för urfolks rättigheter och som människorättsförsvare, samt våld mot flickor och kvinnor.

Sametinget har genomfört en förankringsprocess inför etableringen av en sanningskommission. Sametingets rapport Förberedelser inför en Sanningskommission om statens övergrepp mot det samiska folket lämnades till regeringen den 31 mars 2021 (Ku2021/01031) (se avsnitt 10.8.2).

Sametinget har fortsatt sitt arbete med att integrera ett jämställdhetsperspektiv i verksamheten och att främja samiska kvinnors delaktighet. Ett viktigt steg är den kartläggning av jämställdhet i det samiska samhället som genomförts 2019–2021 på uppdrag av regeringen (Ku2021/01191). Sametinget har också fått ett förnyat uppdrag inom ramen för utvecklingsprogrammet Jämställdhetsintegrering i myndigheter (JiM) och ska redovisa ett handlingsprogram för fortsatta åtgärder den 15 oktober 2021.

Den 16 maj 2021 genomfördes val till Sametinget. Röstlängden bestod av 9 226 väljare, jämfört med 8 766 år 2017. Valdeltagandet var 64,8 procent jämfört med 57,7 procent 2017. I rapporten Ett sekel av rösträtt och valbarhet (Jämställdhets myndigheten 2021) framgår att andelen kvinnor i det folkvalda organet har varierat sedan 1993 och endast nått upp till könsfördelningen 40–60 vid två tidigare val: 2009 och

2013. Efter valet 2017 gick kvinnorepresentationen ned då antalet valda kvinnor gick från 14 ledamöter till 12 ledamöter, en nedgång från 45 till 39 procent.

Könsfördelningen i det samiska folkvalda organet förbättrades till 42 procent (13 av 31 ledamöter är kvinnor) efter valet 2021. Som jämförelse var 26 procent av plenums ledamöter kvinnor och 74 procent män efter det allra första valet 1993.

Sametinget genomför under 2020–2021 ett demokratiuppdrag inom ramen för satsningen Demokratin 100 år. Uppdraget syftar till att stärka samers, särskilt unga samers, intresse och möjligheter att delta aktivt i demokratin och dess beslutsprocesser och i det offentliga samtalet. Sametinget har bl.a. genomfört en informationssatsning i sociala medier i samband med anmälan till sameröstlängden inför sametingsvalet.

7.3.2 Insatser för utveckling av det samiska språkets användning och ställning

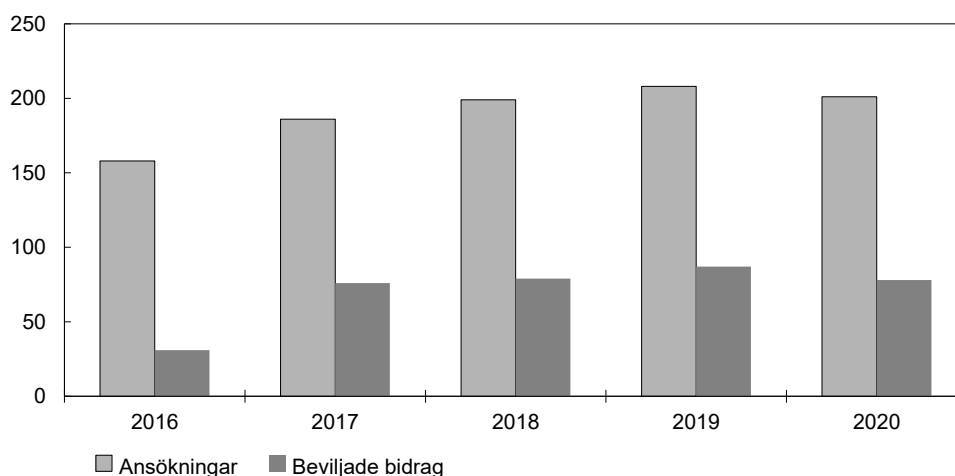
Arbetet med att utveckla, tillgängliggöra och synliggöra de fem samiska språken har fortsatt vilket bl.a. framgår av Samiskt språkcentrums årliga lägesrapport De samiska språken i Sverige 2020 (Ku2021/00831). Språkcentrum har även tagit fram en jubileumsskrift med anledning av sitt 10-årsjubileum (Språkcentrum 2010–2020). Rapporterna visar bl.a. på de utmaningar som återstår för att de samiska språken ska kunna överleva som talade språk i Sverige (se avsnitt 11).

Sametingen i Sverige, Norge och Finland har fortsatt arbetet med att utforma en permanent och fristående organisationsform för Sámi Giellagáldu, det samiska folkets gemensamma samnordiska språksamarbete, med organisatoriskt säte i Norge. Under 2020 har stadgar tagits fram och styrelse utsetts för det permanenta organet. Regeringen beslutade om 2,5 miljoner kronor i stöd till samarbetet 2020.

7.3.3 Insatser för att ta del av och utöva ett mångfaldigt samiskt kulturliv

Sametinget har under 2020 fördelat 17 miljoner kronor till samisk kultur, varav 75 procent till verksamhetsbidrag och 25 procent till kulturprojekt inom bild och form, musik, litteratur, film, duodji (slöjd), dans, teater m.m. Anslagsposten (utg.omr. 17 anslag 1:2) var översökt liksom föregående år. Den största bidragsmottagaren av verksamhetsstöd var som tidigare Giron Sámi Teáhter med 5,9 miljoner kronor.

Diagram 7.2 Bidrag till samisk kultur: antal inkomna och beviljade ansökningar

Källa: Sametinget.

Kulturrådet fördelar ett särskilt stöd för att stärka, utveckla och synliggöra de nationella minoriteternas kultur och kulturarv (utg.omr. 17 avsnitt 4).

I syfte att motverka de negativa ekonomiska konsekvenserna av sjukdomen covid-19 och de restriktioner och allmänna råd som följer av sjukdomen har totalt 17 miljoner kronor under 2020–2021 tilldelats Sametinget för fördelning av extra krisstöd till samiska kulturverksamheter och samiska kulturutövare. I enlighet med samiskt självbestämmande beslutar Sametinget självt om kriterierna för bidragsgivningen.

7.4 Regeringens bedömning av måluppfyllelsen

Regeringen bedömer att de insatser som genomförts inom området bidrar till uppfyllelse av målet men att många utmaningar kvarstår. Det gäller inte minst inom språkområdet där en stor utmaning är att motverka att de samiska språken dör ut. Krisstödet till den samiska kultursektorn bedöms ha haft stor betydelse för att mildra negativa ekonomiska konsekvenser för samiska kulturskapare till följd av spridningen av covid-19 och de restriktioner som införts med anledning av sjukdomen.

7.5 Politikens inriktning

Regeringen föreslår en förstärkning av Sametinget för att hantera en ökad ärendehantering, tillkommande uppdrag och ett ökat behov av samverkan med andra myndigheter, vilket bl.a. följer av införandet av en konsultationsordning. En motsvarande förstärkning för innevarande år genomförs till följd av riksdagens beslut om propositionen Vårändringsbudget för 2021 (prop. 2020/21:99, bet. FiU21, rskr. 385). En konsultationsordning kommer att införas för att stärka det samiska folkets rätt till inflytande och delaktighet i ärenden som kan få särskild betydelse för samerna.

Vidare föreslås en förstärkning av verksamheten vid Samiskt språkcentrum (se avsnitt 11.5). De samiska språken utgör en kärna i den samiska kulturen och identiteten och fortsatta insatser behöver göras.

Inom utgiftsområde 17, avsnittet Kulturområdesövergripande verksamhet redovisas förslag inom samiska språk (utg.omr. 17 avsnitt 4.5).

För att stärka det samiska folkets rätt att bevara, utöva och utveckla sin kultur, sina språk och sitt samhällsliv fortsätter regeringen arbetet med att slutföra förhandlingarna av en nordisk samekonvention. Arbetet med att etablera en sanningskommission för det samiska folket fortsätter. Regeringen fortsätter även det svenska internationella engagemanget för urfolks rättigheter.

7.6 Budgetförslag

7.6.1 3:1 Sametinget

Tabell 7.1 Anslagsutveckling 3:1 Sametinget

Tusental kronor

2020	Utfall	54 364	Anslagssparande	1 499
2021	Anslag	61 851 ¹	Utgiftsprognos	62 807
2022	Förslag	61 800		
2023	Beräknat	62 529 ²		
2024	Beräknat	63 174 ³		

¹ Inklusive beslut om ändringar i statens budget 2021 och förslag till ändringar i samband med denna proposition.

² Motsvarar 61 800 tkr i 2022 års prisnivå.

³ Motsvarar 61 801 tkr i 2022 års prisnivå.

Ändamål

Anslaget får användas för Sametingets och Nationellt samiskt informationscentrums förvaltningsutgifter. Anslaget får även användas för utgifter för statsbidrag till Samefonden.

Skälen för regeringens förslag

Tabell 7.2 Förändringar av anslagsnivån 2022–2024 för 3:1 Sametinget

Tusental kronor

	2022	2023	2024
Anvisat 2021¹	59 351	59 351	59 351
Pris- och löneomräkning ²	481	1 187	1 811
Beslutade, föreslagna och aviserade reformer	1 968	1 991	2 012
<i>varav BP22³</i>	<i>6 000</i>	<i>6 000</i>	<i>6 000</i>
– Förstärkning Sametinget	6 000	6 000	6 000
Överföring till/från andra anslag			
Övrigt			
Förslag/beräknat anslag	61 800	62 529	63 174

¹ Statens budget enligt riksdagens beslut i december 2020 (bet. 2020/21:FiU10). Beloppet är således exklusive beslut om ändringar i statens budget.

² Pris- och löneomräkningen baseras på anvisade medel 2021. Övriga förändringskomponenter redovisas i löpande priser och inkluderar därmed en pris- och löneomräkning. Pris- och löneomräkningen för 2023–2024 är preliminär.

³ Exklusive pris- och löneomräkning.

Nu föreslagna och aviserade anslagsförändringar innebär att anslaget ökas med 6 000 000 kronor årligen för 2022–2024 för bl.a. en ökad ärendehantering för Sametinget med anledning av införandet av en konsultationsordning.

Tidigare beslutade och aviserade anslagsförändringar innebär att anslaget minskas med ca 4 000 000 kronor fr.o.m. 2022 till följd av att tidsbegränsade medel upphör.

Regeringen föreslår att 61 800 000 kronor anvisas under anslaget 3:1 *Sametinget* för 2022. För 2023 och 2024 beräknas anslaget till 62 529 000 kronor respektive 63 174 000 kronor.

8 Regeringskansliet m.m.

8.1 Budgetförslag

8.1.1 4:1 Regeringskansliet m.m.

Tabell 8.1 Anslagsutveckling 4:1 Regeringskansliet m.m.

Tusental kronor

2020	Utfall	7 728 544	Anslagssparande	622 831
2021	Anslag	8 174 461 ¹	Utgiftsprognos	8 139 646
2022	Förslag	8 441 101		
2023	Beräknat	8 986 798 ²		
2024	Beräknat	8 158 869 ³		

¹ Inklusive beslut om ändringar i statens budget 2021 och förslag till ändringar i samband med denna proposition.

² Motsvarar 8 887 551 tkr i 2022 års prisnivå.

³ Motsvarar 7 987 935 tkr i 2022 års prisnivå.

Ändamål

Anslaget får användas för Regeringskansliets förvaltningsutgifter. Anslaget får även användas för utgifter för utrikesrepresentationen, kommittéväsendet och gemensamma ändamål (hyror, kapitalkostnader m.m.).

Mål

Regeringskansliet ska vara ett effektivt och kompetent instrument för regeringen i dess uppgift att styra riket och förverkliga sin politik.

Skälen för regeringens förslag

Regeringskansliets verksamhet

I följande tabell redovisas viss resultatinformation för Regeringskansliet.

Tabell 8.2 Viss resultatinformation för Regeringskansliet

Antal (om inte annat anges)

	2016	2017	2018	2019	2020
Tjänstgörande (inkl. politikeravtal)	4 590	4 767	4 727	4 564	4 623
<i>andel kvinnor/män</i>	<i>61/39</i>	<i>61/39</i>	<i>61/39</i>	<i>61/39</i>	<i>61/39</i>
Tjänstgörande på politikeravtalet	189	204	203	181	204
<i>andel kvinnor/män</i>	<i>55/45</i>	<i>53/47</i>	<i>51/49</i>	<i>50/50</i>	<i>51/49</i>
Andel kvinnor/män tjänstgörande på chefsavtalet	50/50	53/47	54/46	53/47	54/46
Sjukfrånvaro (andel av arbetstid)	2,6	2,6	2,6	2,7	2,5
<i>bland kvinnor/män</i>	<i>3,1/1,7</i>	<i>3,3/1,4</i>	<i>3,1/1,7</i>	<i>3,3/1,8</i>	<i>3,0/1,6</i>
Diarieförda ärenden	72 865	69 707	58 493	53 827	64 882
Regeringsärenden	5 249	4 955	5 262	4 633	5 183
Propositioner och skrivelser	195	220	264	199	210
Författningsärenden	1 369	1 343	2 113	1 314	1 301
Kommitté- och tilläggsdirektiv	117	135	116	107	143
Regleringsbrev och ändringsbeslut	667	613	679	769	821
SOU-serien	94	115	92	69	83

	2016	2017	2018	2019	2020
Ds-serien	47	68	41	33	30
Interpellationssvar	636	548	310	433	422
Frågesvar till riksdagen	1 563	1 829	1 150	1 580	2 498
Brevsvar till enskilda	14 462	12 532	11 571	8 970	16 322
Resdagar i Sverige (med övernattnig)	6 971	8 821	7 618	5 929	1 944
Resdagar utomlands (med övernattnig)	34 522	34 693	34 391	32 847	6 999
Faktapromemorior till EU-nämnden	149	110	148	47	121
Registrerade internationella handlingar	12 399	14 970	14 950	16 424	13 152
Utlandsstationerade	588	604	605	593	548
<i>andel kvinnor/män</i>	<i>57/43</i>	<i>55/45</i>	<i>56/44</i>	<i>56/44</i>	<i>55/45</i>

Fotnot: Regeringskansliet redovisar inte längre uppgifter i årsboken om arbetsdagar i internationella organisationer.

Källa: Regeringskansliets årsböcker.

Regeringskansliet, kommittéerna och utlandsmyndigheterna hade i genomsnitt 4 623 tjänstgörande under 2020 (exklusive lokalt anställda vid utlandsmyndigheterna). Av dessa var ca 4 procent tjänstgörande på politikeravtalet.

Andelen kvinnor som tjänstgör på politikeravtalet ökade något jämfört med 2019. Detsamma gäller för andelen kvinnor som tjänstgör på chefsavtalet. Bland utlandsstationerade ökade andelen män något. Sjukfrånvaron minskade och är fortsatt låg i förhållande till staten i övrigt.

Ytterligare redovisning av Regeringskansliets arbete finns i Regeringskansliets årsbok för 2020 och på [regeringen.se](https://www.regeringen.se).

Utrikesrepresentationen

Sverige har diplomatiska förbindelser med i stort sett alla självständiga stater i världen. Utrikesrepresentationen bestod per den 1 augusti 2021 av 109 utlandsmyndigheter (93 ambassader, 7 delegationer och representationer, 9 karriärkonsulat) och 8 Stockholmsbaserade ambassadörer (som täcker 31 länder). Vidare har Sverige drygt 320 honorärkonsulat.

Från den 1 januari 2000 till den 1 augusti 2021 har regeringen beslutat att öppna 26 ambassader, 1 delegation och 6 karriärkonsulat. För samma period har regeringen beslutat att stänga 22 ambassader och 7 karriärkonsulat.

Anslagsförändringar

Tabell 8.3 Förändringar av anslagsnivån 2022–2024 för 4:1 Regeringskansliet m.m.

Tusental kronor

	2022	2023	2024
Anvisat 2021¹	8 176 461	8 176 461	8 176 461
Pris- och löneomräkning ²	79 626	171 822	256 298
Beslutade, föreslagna och aviserade reformer	312 234	767 156	-143 947
<i>varav BP22³</i>	<i>50 400</i>	<i>25 400</i>	<i>400</i>
– <i>Kommundelagationen</i>	–4 400	–4 400	–4 400
– <i>Effektivare analysarbete statligt ägda bolag</i>	4 800	4 800	4 800
– <i>Lokalkostnader</i>	50 000	25 000	
Överföring till/från andra anslag			
Övrigt ⁴	-127 220	-128 641	-129 942
Förslag/beräknat anslag	8 441 101	8 986 798	8 158 869

¹ Statens budget enligt riksdagens beslut i december 2020 (bet. 2020/21:FiU10). Beloppet är således exklusive beslut om ändringar i statens budget.

² Pris- och löneomräkningen baseras på anvisade medel 2021. Övriga förändringskomponenter redovisas i löpande priser och inkluderar därmed en pris- och löneomräkning. Pris- och löneomräkningen för 2023–2024 är preliminär.

³ Exklusive pris- och löneomräkning.

⁴ Justeringar till följd av ändrade växelkurser och lokalkostnader utomlands.

Efter förslag i budgetpropositionen för 2021 fördes anslaget 1:4 *Tillfälligt stöd till enskilda kommuner och regioner* upp på statens budget inom utgiftsområde 25 Allmänna bidrag till kommuner. Syftet med anslaget är att hjälpa vissa kommuner och regioner att vidta åtgärder för att uppnå en ekonomi i balans och god ekonomisk hushållning (prop. 2020/21:1 utg.omr. 25, bet. 2020/21:FiU3, rskr. 2020/21:151). Medlen fördelas genom Delegationen för kommunal ekonomi i balans, som är ett särskilt beslutsorgan inom Kammarkollegiet. För att finansiera delegationens arbete och ökningen av anslaget 1:2 *Kammarkollegiet* inom utgiftsområde 2 Samhällsekonomi och finansförvaltning minskas anslaget med 4 400 000 kronor 2022–2024.

För arbete med analyser av statligt ägda företag ökas anslaget med 4 800 000 kronor från 2022. Finansiering sker genom att anslaget 1:16 *Omstrukturering och genomlysning av statligt ägda företag* inom utgiftsområde 24 Näringsliv minskas med 6 000 000 kronor.

Anslaget ökas med 50 000 000 kronor 2022 och 25 000 000 kronor 2023 för att hantera engångskostnader som uppstår till följd av fastighetsprojekt i de lokaler Regeringskansliet hyr i centrala Stockholm.

Regeringen föreslår att 8 441 101 000 kronor anvisas under anslaget 4:1 *Regeringskansliet m.m.* för 2022. För 2023 och 2024 beräknas anslaget till 8 986 798 000 kronor respektive 8 158 869 000 kronor.

Budget för avgiftsbelagd verksamhet

Tabell 8.4 Offentligrättslig verksamhet

Tusental kronor

Offentligrättslig verksamhet	Intäkter till inkomsttitel (som inte får disponeras)	Intäkter som får disponeras	Kostnader	Resultat (intäkt - kostnad)	Akkumulerat resultat
Utfall 2020	84 545	0	84 545	0	0
Prognos 2021	80 000	0	80 000	0	0
Budget 2022	200 000	0	200 000	0	0

Inkomsterna från expeditionsavgifter och ansökningsavgifter för viseringar m.m., som redovisas på inkomsttitel, beräknas till 200 000 000 kronor för 2022. Verksamheten utförs i huvudsak vid utlandsmyndigheterna.

Tabell 8.5 Uppdragsverksamhet

Tusental kronor

Uppdragsverksamhet	Intäkter	Kostnader	Resultat (intäkt - kostnad)	Akkumulerat resultat
Utfall 2020	943	943	0	0
Prognos 2021	1 500	1 500	0	0
Budget 2022	3 600	3 600	0	0

Avgifterna för näringslivsfrämjande tjänster, vilka går utöver en utlandsmyndighets grundläggande uppdrag, beräknas till 3 600 000 kronor för 2022. Med näringslivsfrämjande tjänster avses tjänster för främjande av svensk export och främjande av investeringar och turism i Sverige.

9 Länsstyrelserna

9.1 Mål för området

Det saknas ett riksdagsbundet mål för området. I avsaknad av ett sådant mål är regeringens mål för området att nationella mål ska få genomslag i länen, samtidigt som hänsyn tas till regionala förhållanden och förutsättningar. Detta mål omfattar samtliga län, oavsett ansvars- och uppgiftsfördelning mellan staten, kommunerna och regionerna.

9.2 Resultatindikatorer och andra bedömningsgrunder

Några resultatindikatorer eller bedömningsgrunder används inte i detta avsnitt. Länsstyrelserna har uppgifter som syftar till att uppfylla många nationella mål, fördelade på ett stort antal utgiftsområden. Flera av dessa mål är riksdagsbundna. Resultat inom de enskilda nationella målen redovisas under respektive utgiftsområde. De resultat som redovisas i detta avsnitt utgår från de uppgifter som länsstyrelserna har enligt 2 § förordningen (2017:868) med länsstyrelseinstruktion att arbeta sektorsövergripande, samordna olika samhällsintressen och främja samverkan mellan kommuner, regioner, statliga myndigheter och andra relevanta aktörer i länet samt att främja länets utveckling och ansvara för tillsyn.

9.3 Resultatredovisning

9.3.1 Sektorsövergripande, samordnande och samverkande arbete under nya förutsättningar

Inom ramen för sina uppgifter fortsatte länsstyrelserna under 2020 att samverka med lokala, regionala och nationella aktörer i syfte att uppnå nationella mål inom en rad utgiftsområden. Länsstyrelserna har bl.a. samlat och samordnat näringslivet inom sina samverkansstrukturer. För att få ett helhetsperspektiv och arbeta över flera sektorer har länsstyrelserna lett ett antal olika råd, inom områden som miljö, klimat, integration, jämställdhet och krishantering, med representanter från kommuner, regioner, statliga myndigheter, näringsliv, fackförbund och civilsamhälle. Samverkan har skapat förutsättningar för berörda aktörer att få en överblick över arbetet med att uppfylla de nationella målen.

Spridningen av sjukdomen covid-19 påverkade i stor utsträckning inriktningen och genomförandet av det sektorsövergripande och samordnande arbetet under 2020. Samtliga länsstyrelser har arbetat i stabsläge och haft en sammanhållande roll inom ramen för det regionala områdesansvaret. Samordningskansliet för hanteringen av pandemin, under ledning av länsrådet i Hallands län, inrättades i mars 2020 och har fortsatt att samordna krisledningsarbetet och främja informationsutbyte mellan länsstyrelserna och andra berörda myndigheter. Syftet är att bidra till att berörda aktörer ska få en överblick över hanteringen av pandemin.

Samverkan med andra aktörer utökades också under 2020 med anledning av flera uppdrag till länsstyrelserna om att hantera smittspridningen och dess följdverkningar. Länsstyrelserna har regelbundet anordnat samverkanskonferenser för respektive läns aktörer för att dela information och samverka kring åtgärder och kommunikation om smittspridningen.

Samordning har också varit nödvändig för länsstyrelsernas möjlighet att kunna fullfölja nya uppgifter i syfte att begränsa följdverkningarna av spridningen av covid-19, framför allt uppgiften att handlägga det tillfälliga stödet för hyreskostnader för utsatta branscher och omsättningsstödet till enskilda näringsidkare.

9.3.2 Främjande av länens utveckling

Länsstyrelsernas arbete för att främja länens utveckling tar sig flera olika former. Bland annat samlar länsstyrelserna olika aktörer kring specifika fokusområden och utmaningar inom länet i syfte att stärka den statliga samordningen, främja samverkan och synliggöra frågor. Som exempel på åtgärder som vidtogs under 2020 kan nämnas samrådsmöten med Trafikverket och regionala aktörer om infrastrukturens lokalisering, utformning och miljöpåverkan. Vidare lanserades webbutbildningen PBL Kulturvärden. Länsstyrelserna arbetade också med att utveckla en hållbar bostadsförsörjning och samhällsplanering, samt med att underlätta för och stötta näringslivet under pandemin. Vissa länsstyrelser genomförde projekt för att bidra till integration och tillväxt samt främja regionala strategier inom bl.a. service, klimat och energi samt marint områdesskydd. Länsstyrelserna har även medverkat i nätverksbyggande för hållbar regional utveckling inom regionalfondsprogrammet och i samverkansmöten för bredbandsutbyggnad inom strukturfondsprogrammen. Åtgärderna bedöms ha bidragit till ett helhetsperspektiv bland berörda aktörer i utvecklingsfrågor i länen.

9.3.3 Tillfälliga prioriteringar i tillsynsarbetet

Länsstyrelserna bedrev under 2020 tillsyn inom ett stort antal områden. Tillsynen omfattade bl.a. miljö, djurskydd, livsmedel och foder, jakt och fiske, rennäring, veterinärverksamhet, samhällsplanering, åtgärder mot penningtvätt, kulturmiljö, förorenade områden, fastighetsinnehav, kommunernas arbete inom alkohol-, narkotika-, dopning- och tobaksområdet, skydd mot olyckor samt överförmyndarverksamhet. På ett antal områden har myndigheternas prioriteringar och förutsättningarna för tillsynen påverkats av spridningen av covid-19. I vissa fall har antalet inspektioner blivit lägre än planerat och fysiska kontroller ersatts med digitala kontroller eller skjutits på framtiden.

Under 2020 ansvarade länsstyrelserna vidare för att utfärda lokala restriktioner om antalet deltagare i allmänna sammankomster och offentliga tillställningar enligt förordningen (2020:114) om förbud mot att hålla allmänna sammankomster och offentliga tillställningar. Länsstyrelserna har även ansvarat för att ge länets kommuner stöd, råd och vägledning i deras arbete med att utöva tillsyn enligt lagen (2020:526) om tillfälliga smittskyddsåtgärder på serveringsställen.

9.4 Regeringens bedömning av måluppfyllelsen

Regeringen bedömer att länsstyrelserna 2020 arbetade sektorsövergripande och att de utifrån sitt statliga helhetsperspektiv bidrog till att inom sina ansvarsområden samordna samhällsintressen och statliga myndigheters insatser i syfte att nå nationella målsättningar. Regionala förutsättningar har vägts in såväl i de samordnande uppgifterna och främjandet av länets utveckling som i tillsynsarbetet.

Regeringen bedömer att länsstyrelserna med stöd av de anslagsförstärkningar som gjorts har ställt om verksamheten på ett snabbt och ändamålsenligt sätt för att ta sig an deras nya uppgifter med anledning av spridningen av covid-19. Detta arbete har emellertid medfört behov av omprioriteringar i den ordinarie verksamheten. Länsstyrelserna har gjort väl avvägda prioriteringar i verksamheten, men behöver även fortsättningsvis arbeta strukturerat för att hantera ned- och omprioriteringar i den

ordinarie verksamheten. Det är också angeläget att de kunskaper och erfarenheter som förvärvats under krishantering tas tillvara i myndigheternas fortsatta arbete.

9.5 Politikens inriktning

Länsstyrelserna har en viktig roll i att upprätthålla och bidra till en väl fungerande offentlig förvaltning, främja en hållbar utveckling i hela landet samt bidra till goda förutsättningar för att nationella mål ska få genomslag i länen, samtidigt som hänsyn tas till regionala förhållanden och förutsättningar. Länsstyrelserna kommer under 2022 att fortsätta sitt arbete med att motverka effekterna av spridningen av covid-19 och har en central roll i arbetet med den gröna återhämtningen. Länsstyrelsernas uppgift att inom sitt ansvarsområde samordna olika samhällsintressen och statliga myndigheters insatser i länet är fortsatt viktigt. Länsstyrelserna har även en viktig roll för att främja samverkan och informationsutbyte mellan aktörer på olika förvaltningsnivåer. Erfarenheterna från arbetet med att hantera spridningen av covid-19 bör tas tillvara för att bidra till en fortsatt utveckling av länsstyrelsernas uppgifter avseende samordning och samverkan på regional nivå.

Länsstyrelsernas uppgift att följa upp, utvärdera och rapportera till regeringen om tillståndet och utvecklingen inom respektive län bör utvecklas. Myndigheterna bör vara fortsatt delaktiga i arbetet med att kartlägga och utveckla statlig närvaro och service. Regeringen anser vidare att uppgiften att främja länets utveckling bör kunna utvecklas inom ramen för länsstyrelsernas nuvarande ansvarsområde.

I enlighet med vad som anförs i propositionen Totalförsvaret 2021–2025 (prop. 2020/21:30) kommer regeringen att arbeta för att stärka det civila försvaret. Länsstyrelserna har en viktig roll inför och under höjd beredskap. Satsningar som görs på viktiga samhällsfunktioner stärker även länsstyrelsernas arbete med civilt försvar.

För att stärka förutsättningarna för en rättssäker myndighetsutövning, samt öka synergieffekterna och effektiviseringsvinsterna inom verksamheten, behöver länsstyrelserna fortsatt verka för en ökad samverkan mellan varandra, bl.a. genom utvecklingsinsatser avseende tillsyns- och prövningsverksamheten. För att förbättra förutsättningarna för en effektiv, ändamålsenlig och kostnadseffektiv verksamhet avser regeringen att fortsätta utveckla styrningen av länsstyrelsernas verksamhet och ekonomi. Regeringen avser att med ledning av följande kriterier se över möjligheterna att koncentrera vissa verksamheter till ett färre antal länsstyrelser:

- Det finns ett behov av förstärkt likformighet i utförande.
- Sambandet med länsstyrelsernas kärnverksamhet är begränsat.
- Verksamheten har en begränsad betydelse för länsstyrelsens uppdrag enligt 2 § förordningen med länsstyrelseinstruktion.
- Behovet av externa besök är begränsat.
- Behovet av lokalkännedom är begränsat.
- Verksamheten har en liten omfattning eller hög komplexitet.
- De administrativa kostnaderna för handläggningen är höga i relation till mängden ärenden.

Regeringens styrning av länsstyrelserna ska kännetecknas av en helhetssyn. Prövningen av vilka uppgifter och uppdrag som länsstyrelserna ska ansvara för bör även fortsättningsvis vägledas enligt de kriterier som redovisades i budgetpropositionen för 2021 (prop, 2020/21:1 utg.omr. 1 avsnitt 10.5).

9.6 Den årliga revisionens iakttagelser

Riksrevisionen har lämnat en revisionsberättelse med reservation för Länsstyrelsen i Blekinge län. Reservationen lämnades med anledning av att länsstyrelsen hade överskridit villkoren för ett beställningsbemyndigande. Regeringen har efter dialog med myndigheten säkerställt att lämpliga åtgärder vidtas med anledning av Riksrevisionens reservation.

9.7 Budgetförslag

9.7.1 5:1 Länsstyrelserna m.m.

Tabell 9.1 Anslagsutveckling 5:1 Länsstyrelserna m.m.

Tusental kronor

2020	Utfall	3 337 531	Anslagssparande	72 171
2021	Anslag	4 091 239 ¹	Utgiftsprognos	4 077 448
2022	Förslag	3 573 121		
2023	Beräknat	3 572 034 ²		
2024	Beräknat	3 503 082 ³		

¹ Inklusive beslut om ändringar i statens budget 2021 och förslag till ändringar i samband med denna proposition.

² Motsvarar 3 531 939 tkr i 2022 års prisnivå.

³ Motsvarar 3 427 901 tkr i 2022 års prisnivå.

Ändamål

Anslaget får användas för de 21 länsstyrelsernas förvaltningsutgifter samt för ersättningar till regioner och Gotlands kommun för de uppgifter som dessa övertagit från länsstyrelserna. Anslaget får användas för regeringens behov av vissa mindre utvecklingsinsatser och visst europeiskt samarbete. Anslaget får även användas för utgifter för den svenska offentliga medfinansieringen av tekniskt stöd i vissa av de territoriella programmen samt delfinansiering av förvaltningsorganisationen för Lapontjuttjudus.

Tabell 9.2 Förändringar av anslagsnivån 2022–2024 för 5:1 Länsstyrelserna m.m.

Tusental kronor

	2022	2023	2024
Anvisat 2021¹	3 450 489	3 450 489	3 450 489
Pris- och löneomräkning ²	36 958	76 548	113 445
Beslutade, föreslagna och aviserade reformer	85 674	44 997	-60 853
varav BP22 ³	183 000	205 300	190 800
– Ersättning för uppgifter om regionalt utvecklingsansvar	-99 400	-99 400	-99 400
– Bidrag till arbetet mot prostitution och människohandel	-3 000	-3 000	-3 000
– Hedersrelaterat våld, kompetensteamet mot HRV	32 000	32 000	32 000
– Totalförsvarsuppbyggnad Gotland	6 700	6 700	6 700
– Uppskjuten reform - tolkutredningen	-2 500		
– Avfallsbrottslighet	23 000	23 000	23 000
– Tillsyn, vägledning och kunskapsunderlag	39 500	39 500	30 000
– Havsmiljöproposition		60 000	60 000
– Tillsynsmedel pga förlängd covid-lag tom januari 2022	20 200		
– Dricksvattenförsörjning och vattenskydd	80 000	80 000	80 000
– Effektiv tillståndsprövning och tillsynsvägledning	5 000	5 000	
– Motverka penningtvätt och finansiering av terrorism	1 500	1 500	1 500
– Regional klimatomställning	80 000	60 000	60 000
Överföring till/från andra anslag			
Övrigt			
Förslag/beräknat anslag	3 573 121	3 572 034	3 503 082

¹ Statens budget enligt riksdagens beslut i december 2020 (bet. 2020/21:FiU10). Beloppet är således exklusive beslut om ändringar i statens budget.

² Pris- och löneomräkningen baseras på anvisade medel 2021. Övriga förändringskomponenter redovisas i löpande priser och inkluderar därmed en pris- och löneomräkning. Pris- och löneomräkningen för 2023–2024 är preliminär.

³ Exklusive pris- och löneomräkning.

Skälen för regeringens förslag

Efter att det regionala utvecklingsansvaret successivt överförs till regionerna finansieras verksamheten i dagsläget bl.a. genom utbetalning av medel från länsstyrelsernas förvaltningsanslag till regionerna. För att samla den statliga finansieringen inom samma utgiftsområde anser regeringen att medel från länsstyrelsernas förvaltningsanslag bör flyttas till anslaget 1:1 *Regionala utvecklingsåtgärder* inom utgiftsområde 19 Regional utveckling. Anslaget minskas därmed med 99 400 000 kronor fr.o.m. 2022.

Anslaget används bl.a. för länsstyrelsernas arbete mot mäns våld mot kvinnor. Delar av dessa medel bör, för att kunna användas för bidrag till kommunernas arbete mot prostitution och människohandel, flyttas till anslaget 3:1 *Särskilda jämställdhetsåtgärder* inom utgiftsområde 13 Jämställdhet och nyanlända invandrades etablering. Anslaget bör därför minskas med 3 000 000 kronor.

Kompetensteamet mot hedersrelaterat våld och förtryck vid Länsstyrelsen i Östergötland föreslås ombildas till ett permanent nationellt kompetenscentrum på området. Anslaget bör därför ökas med 32 000 000 kronor fr.o.m. 2022. Finansiering sker genom att anslaget 3:1 *Särskilda jämställdhetsåtgärder* inom utgiftsområde 13 Jämställdhet och nyanlända invandrades etablering minskas med 40 000 000 kronor. Finansieringen är något större än tillskottet på anslaget 5:1 *Länsstyrelserna m.m.*, eftersom ett standardmässigt avdrag för flytt av medel till anslag som omfattas av pris- och löneomräkningen har tillämpats.

I syfte att stärka totalförsvarsuppbyggnaden på Gotland bör anslaget ökas med 6 700 000 kronor fr.o.m. 2022. Finansiering sker genom att anslaget 2:4 *Krisberedskap* inom utgiftsområde 6 Försvar och samhällets krisberedskap minskas med 8 000 000 kronor. Finansieringen är något större än tillskottet på anslaget 5:1 *Länsstyrelserna m.m.*, eftersom ett standardmässigt avdrag för flytt av medel till anslag som omfattas av pris- och löneomräkningen har tillämpats.

Anslaget tillfördes 2021 medel inför regeringens kommande förslag om att länsstyrelserna ska ges ett utökat ansvar avseende tolkförmedlingar (utg.omr. 16 avsnitt 4.5). Då genomförandet av förslaget har senarelagts bör anslaget minskas med 2 500 000 kronor 2022.

Illegal avfallshantering är ett växande problem både nationellt och internationellt. Regeringen föreslår att anslaget ökas med 23 000 000 kronor 2022 för att stärka länsstyrelsernas arbete mot brottslighet inom avfallsområdet. Från och med 2023 beräknas anslaget ökas med 23 000 000 kronor.

Ytterligare insatser krävs för en långsiktigt säker dricksvattenförsörjning och för vattenskydd. Anslaget bör med anledning av detta ökas med 80 000 000 kronor 2022. För 2023 och 2024 beräknas anslaget ökas med 80 000 000 kronor.

Länsstyrelserna i kustnära län kommer att behöva resursförstärkningar för bevarande och hållbart nyttjande av hav och marina resurser från 2023. Anslaget beräknas därför ökas med 60 000 000 kronor fr.o.m. 2023.

För att stärka genomförandet av klimat- och energiomställningen på lokal och regional nivå tillförs länsstyrelserna 80 000 000 kronor 2022. För 2023 och 2024 beräknas anslaget ökas med 60 000 000 kronor.

Länsstyrelserna behöver ytterligare resurser för prövning och tillsynsvägledning enligt miljöbalken i syfte att korta handläggningstiderna vid tillståndsprövning, men också för att bättre kunna möta det behov som finns av tillsyn (se även utg.omr. 20 avsnitt 3.22.3). Anslaget bör därför ökas med 5 000 000 kronor 2022. För 2023 beräknas anslaget ökas med 5 000 000 kronor.

Regeringen bedömer att det behövs ytterligare insatser för bl.a. tillsyn, vägledning och kunskapsunderlag inom strandskydd. Regeringen föreslår därför att anslaget ökas med 39 500 000 kronor för 2022. För 2023 beräknas anslaget ökas med 39 500 000 kronor och fr.o.m. 2024 med 30 000 000 kronor.

För att säkerställa en god beredskap för att hantera ett förändrat eller försämrat epidemiologiskt läge när det gäller det virus som orsakar covid-19 har regeringen lämnat förslag om att förlänga giltigheten av lagen (2021:4) om särskilda begränsningar för att förhindra spridning av sjukdomen covid-19 och lagen om tillfälliga smittskyddsåtgärder på serveringsställen. Lagarna föreslås gälla till utgången av januari 2022. Länsstyrelsernas uppgifter att bl.a. utöva tillsyn över att lagarna följs förlängs därmed för motsvarande period. Anslaget bör därför ökas med 20 200 000 kronor för 2022.

För att ytterligare stärka länsstyrelsernas arbete med att bekämpa penningtvätt och finansiering av terrorism bör anslaget ökas med 1 500 000 kronor fr.o.m. 2022 (se utg.omr. 2 avsnitt 3.4.4).

Regeringen föreslår att 3 573 121 000 kronor anvisas under anslaget 5:1 *Länsstyrelserna m.m.* för 2022. För 2023 och 2024 beräknas anslaget till 3 572 034 000 kronor respektive 3 503 082 000 kronor.

Budget för avgiftsbelagd verksamhet**Tabell 9.3 Offentligrättslig verksamhet**

Tusental kronor

	Intäkter till inkomsttitel (som inte får disponeras)	Intäkter som får disponeras	Kostnader	Resultat (intäkt - kostnad)	Akkumulerat resultat
Utfall 2020	282 118	25 640	25 550	90	-23 710
Prognos 2021	287 244	26 201	28 941	-2 740	-26 450
Budget 2022	289 229	26 244	29 216	-2 972	-29 423

Källa: Länsstyrelserna.

De avgiftsintäkter som disponeras utgörs bl.a. av intäkter från avgifter inom djur- och lantbruksområdet, avgifter för delgivning och registreringsavgifter för jaktområden (se tabell 9.3).

Tabell 9.4 Inkomstitlar 2020

Tusental kronor

Inkomsttitel

2537	Miljöskyddsavgift	182 896
2714	Sanktionsavgifter m.m.	46 108
2511	Expeditions- och ansökningsavgifter	33 631
2552	Övriga offentligrättsliga avgifter	17 051
2811	Övriga inkomster av statens verksamhet	2 429
2394	Övriga ränteinkomster	4
Summa		282 118

Källa: Länsstyrelserna.

Sammanlagt redovisades 2020 inkomster på 6 inkomstitlar (se tabell 9.4).

Tabell 9.5 Uppdragsverksamhet

Tusental kronor

	Intäkter	Kostnader	Resultat (intäkt - kostnad)	Akkumulerat resultat
Utfall 2020	548 414	529 920	18 494	54 847
Prognos 2021	535 660	550 687	-15 027	39 820
Budget 2022	728 445	736 035	-7 590	31 530

Källa: Länsstyrelserna.

Uppdragsverksamheten avser till största delen resurssamordningen med anledning av den länsstyrelsegemensamma it-enhet som är placerad vid Länsstyrelsen i Västra Götalands län (se tabell 9.5).

10 Demokratipolitik och mänskliga rättigheter

10.1 Mål för demokratipolitiken

Målet för demokratipolitiken är en levande demokrati som är uthållig, kännetecknas av delaktighet och där möjligheterna till inflytande är jämlika (prop. 2017/18:1, utg.omr. 1, bet. 2017/18:KU1, rskr. 2017/18:74).

10.2 Resultatindikatorer och andra bedömningsgrunder

Resultatredovisningen inom demokratipolitiken utgår från följande bedömningsgrunder:

- utvecklingen av valdeltagandet i det senaste allmänna valet
- omfattningen av medborgerligt engagemang i demokratiska processer och intresset för att engagera sig i och påverka samhällets utveckling
- förtroendet för demokratin i allmänhet och för demokratins institutioner, såsom regering, riksdag och EU:s institutioner
- omfattning och konsekvenser av hot, våld och trakasserier mot centrala aktörer i det demokratiska samtalet, t.ex. förtroendevalda, journalister och opinionsbildare.

10.3 Resultatredovisning

10.3.1 Allmänna val

Valdeltagande

Valdeltagandet ökade i såväl de nationella allmänna valen 2018 som i det svenska Europaparlamentsvalet 2019. Som redovisades i budgetpropositionen för 2021 (prop. 2020/21:1 utg.omr. 1 avsnitt 11.3) är därmed den övergripande bilden att valdeltagandet är högt och stigande. Samtidigt visar studier av Statistiska centralbyrån (SCB 2020) att det fortfarande finns stora skillnader i valdeltagande mellan olika grupper av röstberättigade.

2020 års valutredning – förstärkt skydd för väljarna vid röstmottagningen

Regeringen beslutade den 26 mars 2020 att tillsätta en parlamentariskt sammansatt kommitté för att utreda vissa delar av valsystemet (dir. 2020:30). I januari 2021 överlämnade kommittén delbetänkandet Förstärkt skydd för väljarna vid röstmottagningen (SOU 2021:7). Kommittén har inom ramen för dess uppdrag att stärka skyddet för fria och hemliga val behandlat frågor om gruppvröstning, reformen med avskärmningar av valsedelstall och otillbörlig påverkan på väljarna vid röstningen. Kommittén har bl.a. föreslagit ändringar i vallagen (2005:837) som innebär att valadministrationen ska ta över ansvaret för utläggning av valsedlar. Kommitténs arbete med uppdragen att stärka skyddet mot manipulationer av valsystemet och öka tillgängligheten för vissa väljargrupper pågår. Uppdragen ska redovisas slutligt den 15 oktober 2021. Delbetänkandet har remitterats.

10.3.2 Stärkta möjligheter till deltagande och delaktighet mellan valen

Befolkningens deltagande och delaktighet i demokratin har följts upp

64 procent av den vuxna befolkningen är mycket eller ganska intresserade av politik. Det politiska intresset i Sverige ligger därmed kvar på samma höga nivå som under de sex föregående åren. En större andel män än kvinnor uppger att de är intresserade av politik, 71 procent jämfört med 58 procent. Intresset för politik är också större i storstäderna än på landsbygden, 74 procent jämfört med 60 procent. Intresset för politik ökar med stigande ålder. I åldersgruppen 16–29 år är 52 procent intresserade av politik jämfört med 72 procent i åldersgruppen 65–85 år. Andelen som är intresserade av politik är också större bland personer med hög utbildning jämfört med personer med lägre utbildning och något större bland personer uppväxta i Sverige jämfört med personer uppväxta utanför landet. Detta framgår av den rapport som SOM-institutet vid Göteborgs universitet tagit fram på uppdrag av regeringen och som innehåller uppgifter som samlats in under 2020 (Ku2021/01504). I redovisningen kommenteras skillnader mellan könen i de fall där det finns statistiskt säkerställda skillnader.

Enligt rapporten anser vidare 27 procent av den vuxna befolkningen att de har mycket eller ganska goda möjligheter att påverka beslut på kommunal nivå och 22 procent på nationell nivå (tabell 10.1). Endast fem procent av befolkningen anser att de har mycket eller ganska goda möjligheter att påverka beslut som fattas på EU-nivå. Andelen som upplever att de kan påverka politiska beslut har ökat sedan slutet av 1990-talet. Andelen som anser att de har möjlighet att påverka politiska beslut är genomgående högre bland personer med hög utbildning jämfört med personer med låg utbildning. När det gäller den nationella nivån är andelen som anser att de har möjlighet att påverka högre bland personer bosatta i storstäder jämfört med personer bosatta i andra typer av regioner. När det gäller möjligheten att påverka beslut i den egna kommunen är andelen män som ser positivt på sina möjligheter något högre än andelen kvinnor. Andelen som ser positivt på sina möjligheter att påverka politiska beslut är även något högre bland personer uppväxta utanför Sverige än bland personer uppväxta i landet, detta gäller såväl på kommunal och nationell nivå som på EU-nivå.

Tabell 10.1 Möjligheter att påverka politiska beslut i EU, Sverige och i den egna kommunen, 2000–2020

Andel i befolkningen (procent), som svarar att de har mycket eller ganska goda möjligheter att påverka beslut

		2000	2005	2010	2015	2016	2017	2018	2019	2020
Påverka beslut i EU	Kvinnor	2	2	3	4	4	3	5	9	5
	Män	3	3	5	5	5	6	6	9	6
	Totalt	2	2	3	5	5	5	6	9	5
Påverka beslut i Sverige	Kvinnor	7	10	15	20	18	19	23	24	21
	Män	10	14	17	19	20	22	22	22	22
	Totalt	9	12	15	19	19	21	22	23	22
Påverka beslut i den egna kommunen	Kvinnor	14	16	23	25	25	24	27	26	25
	Män	18	20	23	26	26	26	27	28	29
	Totalt	17	18	23	26	25	25	27	27	27

Källa: Göteborgs universitet, SOM-institutet 2021.

Nationell satsning för att uppmärksamma att demokratin i Sverige fyller 100 år

I september 2021 är det 100 år sedan det första riksdagsvalet med allmän och lika rösträtt och valbarhet för både kvinnor och män genomfördes. Även om alla vuxna medborgare inte omfattades av rösträtten 1921 – omyndighetsförklaringen togs bort först 1989 – kan årtalet anses markera demokratin slutliga genombrott i Sverige.

Under 2020 och 2021 genomför regeringen en nationell kraftsamling, Demokratin 100 år – samling för en stark demokrati, för att säkerställa en levande och uthållig demokrati för framtiden. Inom ramen för satsningen avser regeringen att stärka förutsättningarna för att människor i större utsträckning aktivt ska kunna delta i demokratin bl.a. genom kunskapshöjande och folkbildande insatser. I budgetpropositionen för 2020 (prop. 2019/20:1 utg.omr. 1 avsnitt 10.8) tillförde regeringen anslaget 6:1 *Allmänna val och demokrati* 25 miljoner kronor 2020 och 25 miljoner kronor 2021 för att myndigheter, kommuner och organisationer i det civila samhället ska kunna genomföra särskilda demokratistärkande insatser i samband med satsningen. Myndigheten för ungdoms- och civilsamhällesfrågor har fördelat en del av dessa medel i enlighet med förordningen (2020:26) om statsbidrag för åtgärder som stärker demokratin till ideella föreningar och stiftelser för åtgärder som syftar till att öka kunskapen om demokratin och stärka individers förutsättningar att delta i demokratin och dess beslutsprocesser. Under 2020 beviljades tio av totalt 124 sökande organisationer bidrag för demokratistärkande insatser (Ku2021/00555).

Som en del i satsningen har regeringen beslutat om uppdrag till 13 myndigheter att genomföra demokratistärkande insatser under 2021: Barnombudsmannen, Forum för levande historia, Kriminalvården, Linnéuniversitetet, Länsstyrelsen i Jönköpings län, Myndigheten för stöd till trossamfund, Myndigheten för tillgängliga medier, Myndigheten för ungdoms- och civilsamhällesfrågor, Sametinget, Statens institutionsstyrelse, Statens medieråd, Stockholms universitet och Totalförsvarets forskningsinstitut (Ku2020/02567 delvis, Ku2021/00266, Ku2021/00271, Ku2021/00281, Ku2021/00291, Ku2021/00687). Därutöver har åtta myndigheter samt en statligt finansierad stiftelse fått i uppdrag att bl.a. uppmärksamma det demokratiska styrelseskicket: Boverket, Forum för levande historia, Försvarsmakten, Institutet för språk och folkminnen, Jämställdhetsmyndigheten, Myndigheten för delaktighet, Myndigheten för press, radio och tv, Riksantikvarieämbetet och Stiftelsen Svenska filminstitutet. Medel har också beviljats till Sveriges Kommuner och Regioner för genomförande av insatser inom ramen för den överenskommelse som slutits med regeringen på demokratiområdet (Ku2020/02567 delvis, Ku2021/00663) samt till Sveriges Riksidrottsförbund för demokratistärkande insatser inom föreningsidrotten (Ku2021/00803).

För att uppmärksamma demokratin genombrott tillsatte regeringen 2018 även kommittén Demokratin 100 år – samling för en stark demokrati. Kommitténs uppdrag är att samla aktörer på lokal, regional och nationell nivå i hela landet i aktiviteter och insatser som uppmärksammar demokratin som styrelseskick och som bidrar till att främja, förankra och försvara den för framtiden (dir. 2018:53). Kommittén har genomfört en rad utåtriktade aktiviteter i olika delar av landet och mer än 170 myndigheter, kommuner, regioner, företag och organisationer har ställt sig bakom kommitténs Deklaration för en stark demokrati och därmed ingått åtaganden om att själva genomföra demokratistärkande insatser. Kommittén ska slutredovisa sitt uppdrag senast den 1 juni 2022.

Jämställdhetsmyndigheten redovisade den 3 mars 2021 en förstudie om förutsättningarna och möjligheterna för kvinnor och män i områden med socioekonomiska utmaningar att delta i demokratiska processer lokalt. Redovisningen

visar att det finns betydande kunskapsluckor kring flickors, kvinnors, pojkars och mäns deltagande i den lokala demokratin i områden med socioekonomiska utmaningar och att det kan behövas nya och innovativa metoder för att öka kunskapen på detta område (Ku2021/00737).

Medborgardialog i frågor som rör trygghet, integration och social hållbarhet

Sveriges Kommuner och Regioner (SKR) har under 2016–2020 beviljats medel för ett projekt som syftar till att stärka kommuner i att föra medborgardialog i frågor som riskerar att skapa motsättningar och polarisering i lokalsamhället (Ku2016/02241, Ku2017/01240, Ku2018/00979, Ku2019/01828). Under 2020 har arbetet haft förstärkt fokus på frågor om trygghet och förebyggande av brottslighet, social hållbarhet samt på att främja integration. Inom projektet har utbildningar i komplexa medborgardialoger genomförts för 700 tjänstemän och 325 förtroendevalda i 186 kommuner och 16 regioner. Ett fördjupat samarbete har genomförts med 13 kommuner och stadsdelar som möter särskilda utmaningar. SKR slutredovisade projektet den 31 december 2020 (Ku2021/00034, Ku2021/00309).

Det europeiska medborgarinitiativet för ökat medborgardeltagande

För att öka möjligheten till delaktighet på EU-nivå har EU-medborgare sedan 2012 möjlighet att genom ett s.k. medborgarinitiativ uppmana Europeiska kommissionen att lägga fram lagförslag. Sedan 1 januari 2020 finns en ny förordning (Europaparlamentets och rådets förordning (EU) 2019/788 av den 17 april 2019 om det europeiska medborgarinitiativet) som syftar till att förbättra förutsättningarna att organisera och stödja medborgarinitiativ. I oktober 2020 anordnade Europaparlamentet ett remissmöte om initiativet ”Minority safe pack”, som blev det femte initiativet som uppnått det antal stödförklaringar som krävs och lagts fram för kommissionen. Den 15 juli 2020 antog Europaparlamentet och rådet tillfälliga åtgärder för att hantera pandemins konsekvenser för det europeiska medborgarinitiativet. Bland annat förlängdes namnsamlingsperioden för de medborgarinitiativ som drabbats.

10.3.3 En mer motståndskraftig demokrati

Förtroendet för demokratin har följts upp

En majoritet, 77 procent, av befolkningen i åldern 16–85 år är ganska eller mycket nöjda med hur demokratin fungerar i Sverige. En något större andel kvinnor än män är nöjda med hur demokratin fungerar, 80 procent jämfört med 74 procent. Andelen som är nöjda med demokratin är lägre bland personer med låg utbildning jämfört med bland personer med hög utbildning och andelen nöjda är lägre bland personer bosatta på landsbygden och i mindre tätorter jämfört med i andra typer av regioner. Detta framgår av den rapport som SOM-institutet vid Göteborgs universitet tagit fram på uppdrag av regeringen och som redovisar uppgifter insamlade under 2020 (Ku2021/01504). I redovisningen kommenteras skillnader mellan könen i de fall där det finns statistiskt säkerställda skillnader.

Andelen av befolkningen som har ett mycket eller ganska stort förtroende för riksdagen uppgår enligt rapporten till 43 procent, vilket är en tydlig ökning jämfört med de fem föregående åren (se tabell 10.2). Andelen som har förtroende för riksdagen är större bland högutbildade än bland lågutbildade personer och bland personer bosatta i storstäder jämfört med personer bosatta på landsbygden. En något större andel kvinnor än män har förtroende för riksdagen samtidigt som andelen med

förtroende är något större bland personer uppväxta utanför Sverige jämfört med personer uppväxta i landet.

Även andelen i befolkningen med förtroende för regeringen uppgår till 43 procent och andelen kvinnor med förtroende är något högre än andelen män. Även i övrigt liknar skillnaderna mellan olika befolkningsgrupper det som gäller förtroendet för riksdagen. Andelen i befolkningen som har förtroende för kommunstyrelserna är 24 procent.

En överväldigande majoritet av befolkningen, 95 procent, anser enligt SOM-institutets rapport att det aldrig är rätt att använda våld för att påverka det svenska samhället. Fem procent av befolkningen menar dock att det under vissa omständigheter kan vara rätt att ta till våld i syfte att påverka.

När det gäller synen på hur demokratin fungerar i EU går det av rapporten att utläsa en tydligt positiv utveckling över tid. Andelen som är mycket eller ganska nöjda uppgick år 2020 till 59 procent vilket är den största andelen sedan mätningarna inleddes i slutet av 1990-talet. Andelen som är nöjda med hur demokratin i EU fungerar är högre bland kvinnor än bland män, 65 procent jämfört med 54 procent. Andelen i befolkningen som har mycket eller ganska stort förtroende för Europeiska kommissionen respektive Europaparlamentet var under 2020 i båda fallen 25 procent, vilket är den näst största andelen sedan mätningarna inleddes. Andelen med förtroende för båda de europeiska institutionerna är något större bland kvinnor än bland män.

Tabell 10.2 Förtroende för demokratiska institutioner 2000–2020

Andel i befolkningen (procent), 16–85 år, som svarar att de har mycket eller ganska stort förtroende

		2000	2005	2010	2015	2016	2017	2018	2019	2020
Riksdagen	Kvinnor	25	23	45	33	30	34	39	33	45
	Män	30	23	43	24	28	31	37	29	39
	Totalt	27	23	44	29	29	32	37	31	43
Regeringen	Kvinnor	24	20	50	35	33	39	40	36	46
	Män	30	22	54	28	31	39	39	31	39
	Totalt	27	21	52	32	31	39	39	34	43
Kommunstyrelserna	Kvinnor	19	17	28	23	22	26	29	21	25
	Män	20	17	24	17	20	24	27	21	23
	Totalt	20	17	26	20	21	24	28	21	24
EU-kommissionen	Kvinnor	7	10	23	19	19	25	27	25	28
	Män	8	10	19	14	15	18	24	21	22
	Totalt	8	10	21	17	16	21	26	23	25

Källa: Göteborgs universitet, SOM-institutet 2021.

Elevers demokratiska förmågor och kunskaper om demokratin har främjats

Under 2020–2021 har Forum för levande historia haft i uppdrag att sprida pedagogiskt material som främjar elevers demokratiska förmågor och kunskaper om demokratin (Ku2020/00709). Syftet har varit att stärka de kunskaper och förmågor som krävs för ett aktivt medborgarskap och bidra till att göra demokratin mer motståndskraftig genom att förankra stödet för demokratin som styrelseskick. Under 2021 har myndigheten bedrivit fortbildningsverksamhet för skolans personal för att bl.a. bättre kunna hantera och diskutera ”svåra frågor i klassrummet”. Webbkursens syfte var att stärka lärares kunskaper om, och förmåga att, hantera antidemokratiska uttryck, Förtroendeförnekelse, konspirationsteorier och extremistiska yttranden.

Arbetet inför inrättandet av Sveriges museum om Förintelsen har inletts

I mars 2021 fick Forum för levande historia i uppdrag att, som ett led i inrättandet av Sveriges museum om Förintelsen, samla in föremål, berättelser, dokument och arkivmaterial från överlevande och deras liv i Sverige (Ku2021/00867). Statens historiska museer har fått regeringens uppdrag att inrätta det nya museet som en del av myndigheten (Ku2021/00875) och det ska genomföras i dialog med Forum för levande historia.

Demokratisk medvetenhet bland EU:s medborgare har främjats

För att främja demokratisk delaktighet bland EU:s medborgare finns EU-programmet Ett Europa för medborgarna 2014–2020. Programmet ligger i linje med det svenska demokratipolitiska målet om en levande demokrati som är uthållig. Det ska stimulera till reflektion om EU:s historia och framtid, samt visa den mångfald som finns inom EU. Myndigheten för ungdoms- och civilsamhällesfrågor (MUCF) är svensk kontaktpunkt för programmet.

Malmö internationella forum för hågkomst av Förintelsen och bekämpande av antisemitism

Inom ramen för den nationella satsningen med anledning av Malmöforumet som äger rum i oktober 2021 har ett antal myndigheter, bl.a. Forum för levande historia och Statens historiska museer, genomfört åtgärder som bl.a. syftar till att främja hågkomst av Förintelsen samt motverka antisemitism, antiziganism och andra former av rasism.

10.3.4 Värna det demokratiska samtalet mot hot och hat

De insatser regeringen gör för att förebygga och hantera hot och hat i det offentliga samtalet utgår från handlingsplanen Till det fria ordets försvar (Ku2017/02388) som beslutades i juli 2017. Åtgärderna avser ökad kunskap, stöd till de som utsätts samt ett stärkt rättsväsende.

Hot och hat mot förtroendevalda ökar

Brottsförebyggande rådet (Brå) har, på uppdrag av regeringen, genomfört Politikernas trygghetsundersökning (PTU) vartannat år, den senaste genomfördes 2019. Rapporterna har de senaste åren visat att hot, våld och trakasserier mot förtroendevalda har ökat över tid och att det får konsekvenser. Vanligast är att man undviker att engagera sig eller uttala sig i en specifik fråga. Av samtliga förtroendevalda har ungefär var fjärde påverkats i sitt uppdrag, antingen till överväganden eller till faktiska handlingar, på grund av utsatthet eller oro för att utsättas. Av de utsatta förtroendevalda är andelen som upplever att de påverkats 42 procent. Det är vanligare bland kvinnor än bland män att på något vis påverkas av hot, våld eller trakasserier. Benägenheten att polisanmäla är låg.

Regeringen har sedan 2016 beviljat Sveriges Kommuner och Regioner (SKR) medel för att stödja och utveckla kommuners och regioners systematiska arbete med att förebygga och hantera hot och hat mot förtroendevalda. Slutredovisningen (Ku2020/02424) visar bl.a. att 20 utbildningar genomförts med ca 750 deltagare under 2020. Sammantaget för perioden 2016–2020 har närmare 220 utbildningar genomförts lokalt med drygt 9 000 deltagare. Därutöver genomförs en pilotutbildning med ett digitalt utbildningspaket för 700 förtroendevalda. Deltagandet i utbildningen kommer att följas upp särskilt. SKR bedömer att det behövs ytterligare stöd till kommuner och regioner, med fortsatt särskilt fokus på att skapa systematik i det förebyggande arbetet.

Fördjupad kunskap om hot mot journalister

Nästan var tredje journalist i Sverige har mottagit hot enligt den senaste undersökningen från Institutionen för journalistik, medier och kommunikation (JMG), Göteborgs universitet (2019). Situationen ser ut ungefär som vid tidigare undersökningar genomförda 2013 och 2016. Vanligast är hot om fysiskt våld. Hot om sexuell våld drabbar i princip bara kvinnliga journalister. De vanligaste sätten att bli hotad är via e-post och på sociala medier. Av de journalister som utsatts har drygt fyra av tio någon gång avstått från att bevaka vissa ämnen, personer eller grupper på grund av risken för hot. En av fem har någon gång funderat på att sluta som journalist. Benägenheten att polisanmäla är låg.

Totalförsvarets forskningsinstitut (FOI) har i uppdrag att kartlägga och analysera våldsbejakande extremistisk propaganda som sprids via internet och sociala medier i digitala miljöer (se vidare utg.omr. 4 avsnitt 2). I december 2020 publicerade FOI en rapport om hot och hat mot kvinnor och män i utsatta yrkesgrupper. Rapporten Det digitala hatets karaktär visar att yrkesgruppen kvinnliga journalister är mest utsatt där 67 procent utsattes för hat. Linnéuniversitetet har via Medieinstitutet Fojo sedan 2017 haft i uppdrag att identifiera, utveckla och genomföra insatser riktade till journalister och redaktioner för att förebygga och hantera hot och hat. Enligt den senaste redovisningen (Ku2021/01000) har Fojo fortsatt att bedriva den digitala kunskapsbank som tillhandahåller kunskap och verktyg för journalister och mediechefer. Fojo har också arrangerat tillfällen för erfarenhets- och kunskapsutbyte, bedrivit uppsökande verksamhet och tillhandahållit en tjänst genom vilken utsatta journalister och redaktionsledare kan söka råd och stöd. I uppdragets genomförande har ett jämställdhetsperspektiv beaktats.

Stöd till det civila samhället

Brottsoffermyndigheten har under 2017–2019 haft i uppdrag att ta fram utbildnings- och informationsmaterial för att stödja deltagare i det demokratiska samtalet som utsätts för eller riskerar att utsättas för hot och hat. Myndigheten lanserade under 2019 webbplatsen tystnainte.se. Under 2020 fick myndigheten ett nytt uppdrag att sprida information om webbplatsen för att öka kännedom om och användning av materialet, både bland utsatta och dem som stödjer utsatta. Enligt slutredovisningen (Ku2021/01033) hade myndigheten som mål att dubblera antalet besökare till webbplatsen jämfört med 2019 vilket uppnåddes med god marginal. Antalet besök under 2020 var 77 000 jämfört med 30 000 under 2019. Totalt bedöms ca 2,5 miljoner personer ha nåtts av information om webbsidan under de två kampanjomgångar som genomfördes. På webbplatsen erbjuder myndigheten bl.a. information om vad som är brottsligt, hur man gör en polisanmälan och vilket stöd som finns att få. Information finns både för den som utsätts och för den som möter utsatta personer.

Myndigheten för ungdoms- och civilsamhällesfrågor (MUCF) har fördelat medel till det civila samhällets organisationer enligt förordningen (2018:32) om statsbidrag för insatser som motverkar hot och hat i det offentliga samtalet under 2020.

Kammarkollegiet har fördelat medel enligt förordningen (2018:1533) om statsbidrag för säkerhetshöjande åtgärder till organisationer inom det civila samhället (se vidare utg.omr. 17 avsnitt 12).

Ett stärkt rättsväsende

Den 1 januari 2020 trädde en ny särskild straffskärpningsgrund i 29 kap. 2 § brottsbalken i kraft som innebär att det som en försvårande omständighet vid bedömningen av straffvärdet särskilt ska beaktas om ett brott har begåtts mot någon på grund av att han eller hon eller någon närstående innehaft ett uppdrag som

förtroendevald i stat, kommun, region, Sametinget eller Europaparlamentet. Polismyndigheten har under 2020 fortsatt utveckla och förbättra arbetet för att bekämpa hatbrott och andra brott som hotar demokratin. Det finns utpekade demokrati- och hatbrottsutredare i samtliga polisregioner.

Regeringen beslutade den 14 maj 2020 att ge en särskild utredare i uppdrag att bl.a. ta ställning till om det finns behov av ett förstärkt straffrättsligt skydd mot brott som riktar sig mot någon som utövar sin yttrandefrihet, särskilt inom ramen för yrkesmässigt bedriven nyhetsförmedling eller annan journalistisk verksamhet (dir. 2020:54). Uppdraget ska redovisas senast den 17 januari 2022.

10.4 Regeringens bedömning av måluppfyllelsen

Valdeltagandets utveckling är fortsatt positiv. Andelen röstande ökade i de nationella allmänna valen 2018 och i Europaparlamentsvalet 2019 jämfört med 2014 års val. Samtidigt finns fortfarande stora skillnader mellan framförallt olika valdistrikt. Regeringen bedömer att de insatser som har genomförts för ett högt och mer jämlikt valdeltagande har aktualiserat valens och rösträttens betydelse vilket bör ha bidragit till en ökad vilja hos olika grupper av röstberättigade att rösta i 2018 och 2019 års allmänna val.

Även om flera av insatserna i den nationella satsningen på att stärka demokratin har behövt anpassas till nya förutsättningar med anledning av pandemin genomförs den i stort sett enligt planerna. Sammantaget bedömer regeringen att satsningen genom ökad kunskap och stärkt förmåga bidrar till att främja människors förutsättningar att delta och vara delaktiga i demokratiska processer. Inte minst viktiga är de kunskaps- höjande uppdrag och projekt som riktar sig till unga i olika livssituationer och på olika arenor. Exempelvis arbetar flera myndigheter med material och resurser som lärare kan använda i undervisningen, Riksidrottsförbundet verkar för att stärka ungas deltagande i föreningsdemokratin och Kriminalvården genomför folkbildning om demokrati för unga interner. Sammantaget bidrar satsningen till att stärka och stimulera det demokratifrämjande arbetet bland aktörer i olika delar av landet.

Forum för levande historia har, trots att pandemin lett till stängda utställningslokaler under stora delar av 2020 och 2021, på ett positivt sätt utvecklat den digitala tillgängligheten genom bl.a. webinarier, fortbildningsinsatser och annat stöd för att bidra till en mer uthållig demokrati.

Regeringen bedömer att de uppdrag och insatser som genomförs inom ramen för handlingsplanen Till det fria ordets försvar bidrar till ökad kunskap om den utsatthet som förtroendevalda, journalister och företrädare för det civila samhället utsätts för. Regeringen bedömer även att insatserna bidrar till ökat stöd för de som utsätts och en ökad medvetenhet om frågan både lokalt och regionalt. Det är fortfarande en alltför stor andel som utsätts för hot och hat och arbetet behöver fortsatt bedrivas både genom kunskapshöjande, stödjande och förebyggande åtgärder inklusive ur ett jämställdhetsperspektiv.

10.5 Politikens inriktning

10.5.1 Allmänna val 2022

Val till riksdagen, region- och kommunfullmäktige kommer äga rum den 11 september 2022. Regeringen föreslår att Valmyndigheten, länsstyrelserna och kommunerna tillförs medel för genomförande av de allmänna valen 2022. Regeringen föreslår även att medel tillförs för att genomföra ändringar i vallagen i syfte att stärka väljarnas skydd vid röstmottagningen.

10.5.2 Insatser för ett högt och mer jämlikt valdeltagande

Regeringen föreslår att medel tillförs Myndigheten för ungdoms- och civilsamhällesfrågor för att genomföra skolval i samband med de allmänna valen 2022. Skolval ger elever en konkret upplevelse av röstningsförfarandet och skolorna ett tillfälle att diskutera frågor om det demokratiska systemet och demokratins principer. Regeringen föreslår vidare att medel tillförs riksdagspartierna för särskilda informationsinsatser i samband med de allmänna valen. Med medlen ges partierna ökade möjligheter att nå ut till väljarna och då särskilt till befolkningsgrupper där valdeltagandet traditionellt sett är lägre. Regeringen avser också att ge Statistiska centralbyrån i uppdrag att genomföra en studie om valdeltagandets utveckling bland olika grupper av den röstberättigade befolkningen i de allmänna valen 2022. Studien utgör ett centralt och grundläggande kunskapsunderlag inför regeringens framtida insatser för ett högt och mer jämlikt valdeltagande. Den representativa demokratin förverkligas genom de allmänna valen. Att rösta i allmänna val är den form av demokratiskt deltagande som omfattar flest människor och är det viktigaste medlet för ansvarsutkrävande. Valdeltagandet är också betydelsefullt för det demokratiska systemets legitimitet och den politiska jämlikheten. Regeringen avser att fortsätta verka för ett högt och mer jämlikt valdeltagande och genomför en rad valdeltagandeinsatser i syfte att främja valdeltagandet i de allmänna valen 2022. Insatserna riktas främst till befolkningsgrupper med lägre valdeltagande än övriga röstberättigade i tidigare val, såsom unga, utrikes födda och personer med funktionsnedsättning samt boende i områden med socioekonomiska utmaningar.

10.5.3 Hågkomst av Förintelsen och bekämpande av antisemitism

Den 13 oktober äger Malmö internationella forum för hågkomst av Förintelsen och bekämpande av antisemitism rum. Alla delegationer som deltar på forumet har inbjudits att presentera åtaganden, s.k. pledges, på området. Sveriges åtaganden består av åtgärder för att främja hågkomst av Förintelsen och bekämpa antisemitism, antiziganism och andra former av rasism bl.a. genom satsningar på utbildning, forskning, säkerhet, rättsväsendet och stärkt lagstiftning (se vidare avsnitt 11, utg. omr. 4 avsnitt 2, utg. omr. 13 avsnitt 4, utg. omr. 16 avsnitt 4 och avsnitt 6, utg. omr. 17 avsnitt 11). De samlade åtagandena kommer att utgöra forumets huvudsakliga slutresultat.

Sverige kommer under 2022 att ta över ordförandeskapet i International Holocaust Remembrance Alliance (IHRA), en mellanstatlig organisation för hågkomst, forskning och utbildning om Förintelsen. Den svenska ordförandeperioden löper fr.o.m. den 1 mars 2022 till t.o.m. den 28 februari 2023. En prioritering under ordförandeskapet är att följa upp åtagandena som presenteras på Malmöforumet.

10.5.4 Förstärkning av säkerhetsbidrag till trossamfund

Regeringen föreslår att statsbidraget för säkerhetshöjande åtgärder till trossamfund och organisationer inom det civila samhället tillförs ytterligare medel (utg. omr. 17 avsnitt 12.4 och 12.5). Åtgärden är en del av Sveriges åtaganden, s.k. pledges, som ska presenteras på Malmöforumet, se ovan.

10.5.5 Tillskott till Integritetsskyddsmyndigheten

För att möta de höga kraven på harmonisering i arbetet med Europaparlamentets och rådets förordning (EU) 2016/679 av den 27 april 2016 om skydd för fysiska personer med avseende på behandling av personuppgifter och om det fria flödet av sådana uppgifter och om upphävande av direktiv 95/46/EG (allmän dataskyddsförordning) föreslår regeringen att Integritetsskyddsmyndigheten får ökade resurser. Med anledning av utvecklingen inom dataskyddsområdet och dess påverkan på Integritetsskyddsmyndigheten följer regeringen utvecklingen nogga och avser vid behov att återkomma.

10.6 Mål för mänskliga rättigheter

Målet för politiken för mänskliga rättigheter är att säkerställa full respekt för Sveriges internationella åtaganden om mänskliga rättigheter (prop. 2015/16:1 utg.omr. 1, bet. 2015/16:KU1, rskr. 2015/16:62). Målet är sektorsövergripande och ska genomsyra all politik. Det berör bl.a. funktionshinderspolitiken och barnrättspolitiken (utg.omr. 9 avsnitt 6 och 8) samt politiken mot diskriminering och jämställdhetspolitiken (utg.omr. 13 avsnitt 4 och 5).

10.7 Resultatindikatorer och andra bedömningsgrunder

Bedömningen av utvecklingen och redovisning av resultat av arbetet med att uppnå målet om att säkerställa full respekt för Sveriges internationella åtaganden om mänskliga rättigheter görs utifrån strukturen i regeringens strategi för det nationella arbetet med mänskliga rättigheter (skr. 2016/17:29) enligt nedan:

- ett starkt rättsligt och institutionellt skydd av de mänskliga rättigheterna,
- ett samordnat och systematiskt arbete med mänskliga rättigheter inom offentlig verksamhet, och
- ett starkt stöd för arbete med mänskliga rättigheter inom det civila samhället och inom näringslivet.

Resultatet redovisas utifrån bedömning av

- synpunkter och rekommendationer som Sverige får i internationella granskningar,
- uppdragsredovisningar och utredningsbetänkanden, och
- andra rapporter och initiativ.

Dessa utgör viktiga underlag i arbetet med att säkerställa full respekt för Sveriges internationella åtaganden om mänskliga rättigheter. Politiken för mänskliga rättigheter är även en viktig del i regeringens arbete med att nå de globala målen för hållbar utveckling.

10.8 Resultatredovisning

Resultaten redovisas med utgångspunkt i beslutade propositioner, kommittédirektiv, uppdrag och andra insatser. Redovisning sker också i förhållande till de 15 miljoner kronor som finns på anslaget 6:1 *Allmänna val och demokrati* för åtgärder för främjande av de mänskliga rättigheterna på nationell nivå.

10.8.1 Synpunkter och rekommendationer från internationella granskningsorgan

Synpunkter och rekommendationer från internationella granskningsorgan är inte juridiskt bindande men ger vägledning i arbetet med att säkerställa full respekt för Sveriges internationella åtaganden om mänskliga rättigheter. Den Europeiska kommittén till förhindrande av tortyr och omänsklig eller förnedrande behandling eller bestraffning (CPT) genomförde sitt sjätte periodiska besök i Sverige den 18–29 januari 2021. Kommittén besökte ett stort antal inrättningar där människor sitter frihetsberövade, bl.a. anstalter, häkten och psykiatriska vårdinrättningar, i syfte att bedöma hur de frihetsberövade behandlas. Kommitténs observationer och rekommendationer överlämnades i en rapport till Sverige den 30 juli 2021.

Europarådets ministerkommitté beslutade i december 2020 att anta ett antal rekommendationer om Sveriges efterlevnad av den europeiska stadgan om landsdels- eller minoritetsspråk. Bland annat rekommenderas Sverige att inrätta språkcentrum för finska, jiddisch, meänkieli och romani chib (se avsnitt 11).

På grund av covid-19 sköts Internationella arbetsorganisationens (ILO) internationella arbetskonferens upp till 2021, vilket påverkade rapporteringen och möjligheterna att granska ländernas tillämpning av ratificerade konventioner. Som en extraordinär åtgärd sköts även 2020 års rapportering upp ett år och medlemsländerna ombads i stället inkomma med uppgifter om relevanta förändringar av 2019 års rapportering. Sverige skickade en rapport till ILO om de åtgärder som vidtagits på arbetsmarknadsområdet med anledning av de socioekonomiska konsekvenserna av pandemin.

10.8.2 Ett starkt rättsligt och institutionellt skydd av de mänskliga rättigheterna

Förstärkt rättsligt skydd

Principerna om likabehandling och icke-diskriminering är grundläggande för de mänskliga rättigheterna. Arbetet med att säkerställa en effektiv och heltäckande lagstiftning mot diskriminering har fortsatt. I oktober beslutade regeringen om ett tilläggsdirektiv (dir. 2020:102) till utredningen om en effektiv och ändamålsenlig tillsyn över diskrimineringslagen (dir. 2018:99). Utredningen lämnade ett delbetänkande den 15 december 2020 med förslag på hur tillsynen kan bli mer effektiv (utg.omr. 13 avsnitt 4).

Sedan den 1 januari 2020 är barnkonventionen lag i Sverige, lagen (2018:1197) om Förenta nationernas konvention om barnets rättigheter. I november 2020 överlämnades betänkandet från Barnkonventionsutredningen (SOU 2020:63) till regeringen. I betänkandet görs bl.a. bedömningen att det finns ett 30-tal oförenligheter mellan svensk lagstiftning och praxis i förhållande till barnkonventionen (utg.omr. 9 avsnitt 8).

Hedersbrottsutredningen har haft i uppdrag att bl.a. se över vissa frågor om kontaktförbud. I uppdraget ingick att analysera och vid behov föreslå ytterligare ändringar som är lämpliga med anledning av den utvärdering av Sverige som Europarådets expertgrupp GREVIO genomfört i fråga om artiklarna 52 och 53 i

Europarådets konvention om förebyggande och bekämpning av våld mot kvinnor och våld i hemmet, Istanbulkonventionen. Utredningen lämnade i oktober 2020 över sitt betänkande Ett särskilt hedersbrott (SOU 2020:57). Den 22 juli 2021 beslutade regeringen propositionen Skärpta straff för våld och andra kränkningar i nära relationer (prop. 2020/21:217). I propositionen föreslås bl.a. att det s.k. väsentlighetskravet för kontaktförbud avseende en gemensam bostad och för särskilt utvidgat kontaktförbud tas bort. Lagändringarna föreslås träda i kraft den 1 januari 2022.

Sverige har under lång tid fått återkommande internationell och nationell kritik för sin häktnings- och restriktionsanvändning. Kriminalvården har trots en ansträngd beläggningssituation i häkte fortsatt sitt utvecklingsarbete för att öka kvaliteten i det isoleringsbrytande arbetet. De isoleringsbrytande åtgärderna består t.ex. av vistelse med andra intagna, kontakter med anhöriga, personalledda aktiviteter eller besök av frivilligorganisationer. Covid-19-pandemin har medfört att den forskningsstudie av häktade barn som påbörjades 2019 utökades till att även undersöka hur besöksstopp och andra eventuella konsekvenser påverkat barn i häkte.

Den 1 juli 2021 trädde ny lagstiftning i kraft som bl.a. innebär förbud mot isolering av häktade och anhållna barn (utg.omr. 4 avsnitt 2.5.2).

Ökat institutionellt skydd av de mänskliga rättigheterna

Sverige har återkommande fått rekommendationer från internationella granskningsorgan om att inrätta en oberoende institution för mänskliga rättigheter i enlighet med Parisprinciperna. Regeringen beslutade den 18 mars 2021 propositionen Institutet för mänskliga rättigheter (prop. 2020/21:143). I juni biföll riksdagen lagförslaget (bet. 2020/21:KU33, rskr. 2020/21:356). Syftet med Institutet för mänskliga rättigheter är att främja och skydda de mänskliga rättigheterna på nationell nivå. Det nya institutet ska bl.a. följa, undersöka och rapportera om hur de mänskliga rättigheterna respekteras och förverkligas i Sverige. Det ska även fullgöra de uppgifter som en oberoende mekanism har enligt konventionen om rättigheter för personer med funktionsnedsättning. Institutet för mänskliga rättigheter föreslås starta sin verksamhet den 1 januari 2022. Regeringen har beslutat att institutet ska placeras i Lund och har gett en särskild utredare i uppdrag att förbereda och genomföra bildandet av den nya myndigheten (dir. 2021:22).

Regeringen har uttalat att en sanningskommission ska etableras. Det pågår en dialog med Sametinget som under året och förra året har lett en förankringsprocess för att inhämta det samiska folkets synpunkter inför etableringen. Sametingets rapport Förberedelser inför en Sanningskommission om statens övergrepp mot det samiska folket lämnades till regeringen den 31 mars 2021. Regeringen följer också arbetet i den pågående sannings- och försoningskommissionen för tornedalingar, kväner och lantalaiset. Regeringen återkallade den 17 mars propositionen En konsultationsordning i frågor som rör det samiska folket (skr. 2020/21:164). Propositionen lämnades till riksdagen den 17 december 2020. Följdmotionerna med anledning av propositionen visar att flera partier vill se en konsultationsordning, men vill avslå den utformning som föreslås i propositionen. Sametinget har stått bakom förslaget i propositionen och de förändringar som nu behöver göras kommer att ske i nära dialog med Sametinget (se avsnitt 7).

Grundläggande rättigheter inom EU stärks

Europeiska kommissionen presenterade den 2 december 2020 en ny strategi för att stärka tillämpningen av Europeiska unionens stadga om de grundläggande rättigheterna (stadgan). Strategin utgör ett förnyat åtagande för att se till att såväl institutionerna som medlemsstaterna tillämpar stadgan fullt ut. Rådet för rättsliga och inrikes frågor antog i mars 2021 rådslutsatser som svar på strategin. Rådslutsatserna lägger fast rådets åtaganden i arbetet med att genomföra strategin. Exempelvis kommer rådet fortsättningsvis att hålla en årlig diskussion om tillämpningen av stadgan i EU, bl.a. med utgångspunkt i de rapporter som kommissionen och EU:s byrå för grundläggande rättigheter tar fram.

Kommissionen presenterade den 18 september 2020 en handlingsplan mot rasism 2020–2025 vilken syftar till att på ett konkret sätt lägga fram åtgärder som ska vidtas för att motverka rasism och diskriminering på grund av etnicitet inom unionen. Kommissionen presenterade den 12 november 2020 en jämlikhetsstrategi för hbtqi-personer 2020–2025 vilken syftar till att uppnå målsättningen att varje hbtqi-person i EU ska vara säker, ha lika möjligheter och fullt ut delta i samhällslivet. Vidare presenterade kommissionen den 24 mars 2021 en strategi för barnets rättigheter i syfte att integrera ett barnrättsperspektiv i unionens alla åtgärder. Kommissionen har även presenterat EU:s strategi om rättigheter för personer med funktionsnedsättning. Strategin, som löper från 2021 till 2030, utgår från FN:s konvention om rättigheter för personer med funktionsnedsättning. Strategin pekar ut åtta prioriterade områden för ett effektivt genomförande av konventionen. I april 2021 antog Europaparlamentet och rådet förordningen om inrättande av programmet för medborgare, jämlikhet, rättigheter och värden. Programmet tillämpas med retroaktiv verkan från den 1 januari 2021 och syftar till att främja och skydda grundläggande rättigheter inom EU.

10.8.3 Ett samordnat och systematiskt arbete med mänskliga rättigheter inom offentlig verksamhet

Från anslaget 6:1 *Allmänna val och demokrati* avsattes 15 miljoner kronor under 2020 för främjande av de mänskliga rättigheterna på nationell nivå. Medlen har bl.a. finansierat ett uppdrag till Uppsala universitet om uppdragsutbildningar i syfte att stärka kunskapen om mänskliga rättigheter hos statligt anställda. Vidare har medlen använts för finansiering av ett uppdrag till Länsstyrelsen i Dalarnas län i syfte att samordna och utveckla länsstyrelsernas arbete med mänskliga rättigheter. Inom ramen för regeringens överenskommelse med Sveriges Kommuner och Regioner (SKR) har arbetet med att stärka mänskliga rättigheter i den kommunala verksamheten fortsatt.

Fortsatta insatser för att höja kunskapen om mänskliga rättigheter

Under 2020 och 2021 har Uppsala universitet fortsatt med uppdragsutbildningarna om mänskliga rättigheter för statligt anställda (Ku2017/00254, Ku2017/00961, Ku2020/02567 [delvis]). Uppdragsutbildningarna har under 2020 påverkats av pandemin med färre deltagare än beräknat. Mest påverkades den grundläggande utbildningen i mänskliga rättigheter som hade totalt 57 deltagare i jämförelse med totalt 74 deltagare 2019. Trots covid-19 har dock intresset och behovet för verksamhetsanpassade insatser fortsatt varit stort. Under 2020 har 34 intresseförfrågningar från 19 myndigheter inkommit, varav 26 av dessa har genomförts. Utvärderingarna av utbildningarna har varit övervägande positiva. Bland annat har runt 80 procent av deltagarna svarat att utbildningen har varit relevant i deras yrkesutövande (A2021/00770).

Folkbildningsrådet har fortsatt utbildningssatsningen om mänskliga rättigheter inom folkbildningen (Ku2017/01154, Ku2020/02567 [delvis]). Folkbildningsrådet har

beviljat bidrag till åtta olika projekt som bl.a. har handlat om att öka kännedomen om våld och våldsprevention hos fritidsledare och om att stärka kompetensen om mänskliga rättigheter hos personer i marginaliserade grupper, t.ex. boende i vissa särskilt utsatta områden eller personer med bristande kunskaper i svenska. Den digitala omställningen har inneburit att projekten har nått fler deltagare än vanligt (A2021/00553).

Forum för levande historia har i uppdrag att fortsätta genomföra en utbildningsinsats om rasism i historien och i dag (A2019/02320). Enligt en effektutvärdering som myndigheten låtit genomföra har utbildningsinsatserna bidragit till ökad kunskap för deltagarna i sin yrkesroll. Samtidigt konstateras att det bl.a. krävs insatser som syftar till ett systematiskt kvalitetsarbete på berörd arbetsplats om utbildningen ska ge verktyg för förändring av den egna verksamheten. (A2021/00955, utg.omr. 13 avsnitt 4).

Regeringen beslutade den 4 februari 2021 om läroplansändringar gällande jämställdhet och kunskapsområdet sexualitet, samtycke och relationer (U2021/00783 upp till U2021/00791). Dessa ska tillämpas i utbildning från höstterminen 2022. Några viktiga delar i undervisningen som stärks i och med beslutet är att begreppet samtycke har lagts till för att betona vikten av att eleverna utvecklar förståelse för egna och andras rättigheter och för att förmedla betydelsen av att sexualitet och relationer präglas av samtycke. Även skrivningar om rasism, sexism och hedersrelaterat våld och förtryck har förts in i läroplanerna.

Tillämpning och beaktande av mänskliga rättigheter inom offentlig verksamhet

Länsstyrelsen i Dalarna har fortsatt sitt uppdrag att samordna och utveckla länsstyrelsernas arbete med mänskliga rättigheter (Ku2017/00707, Ku2017/00255, Ku2020/02567 [delvis]). Enligt Länsstyrelsernas rapport över verksamhetsåret 2020 har pandemin inneburit ett större fokus på frågor om mänskliga rättigheter. Uppdraget har bl.a. resulterat i att samtliga länsstyrelser har tilldelats och nyttjat medel i syfte att bekosta de mest prioriterade behoven för det rättighetsbaserade arbetssättet. Medlen möjliggör insatser som annars inte hade kunnat genomföras. Fokus har även varit på kunskapsutveckling för de som innehar nyckelfunktioner, t.ex. länsledningen, chefer och krishanterare. Uppdragsutbildningarna som Uppsala universitet anordnar har nyttjats. Under 2020 har länsstyrelserna fortsatt metodutvecklingen för mer sammanhållna system och strategier i arbetet med mänskliga rättigheter. Det rättighetsbaserade arbetssättet har dock haft ett mindre genomslag än året innan vilket antas bero på ändrade omständigheter på grund av covid-19-pandemin, t.ex. inställda seminarier och kontakter. Den människorättsstatistik som tagits fram och som ska utgöra ett stöd för att bedöma respekten och skyddet av de mänskliga rättigheterna, har under året förts in i ett gemensamt sökbart datasystem. Två övergripande lägesbilder om pandemins konsekvenser för de mänskliga rättigheterna har sammanställts (A2021/00544).

Sedan 2017 har regeringen och Sveriges Kommuner och Regioner (SKR) en överenskommelse om att stärka arbetet med mänskliga rättigheter. SKR har i enlighet med överenskommelsen fortsatt arbetet för att öka kunskapen om mänskliga rättigheter hos förtroendevalda och anställda i kommuner och regioner och för att öka integreringen av mänskliga rättigheter i ordinarie processer (Ku2017/00256, Ku2017/01466, Ku2019/02002 [delvis]). Enligt SKR:s rapport från september 2020 har SKR bl.a. gett utbildningsstöd till mindre kommuner och regioner och genomfört regionala konferenser i syfte att sprida ett rättighetsbaserat arbetssätt (A2020/01815). Arbetet inom ramen för överenskommelsen fortgår med utgångspunkt i de resultat som framkom i den kartläggning som Raoul Wallenberg-institutet tagit fram. Kartläggningen visade bl.a. att det finns en större förståelse för mänskliga rättigheter

som ett kommunalt och regionalt ansvar men att många kommuner fortfarande inte arbetar rättighetsbaserat och har ett fortsatt behov av stöd i arbetet (A2019/01044).

En viktig åtgärd i arbetet med att genomföra barnkonventionen är det sedan 2017 pågående kunskapslyftet för barnets rättigheter. Målet är att utveckla den praktiska tillämpningen av barnkonventionen hos de offentliga aktörerna. Under 2021 har åtta statliga myndigheter fått nya uppdrag i kunskapslyftet, med stöd av Barnombudsmannen. Det har bl.a. resulterat i insatser för att säkra ett barnrättsperspektiv i styr- och ledningsprocesser hos dessa myndigheter. Länsstyrelsernas redovisning av uppdraget att samordna och utveckla tillämpningen av barnets rättigheter visar att efterfrågan på kunskaphöjande insatser i länen var stor under det gångna året (utg.omr. 9 avsnitt 8). Regeringen har också uppmärksammat behovet av fokus på arbetet med barns rättigheter i fysisk planering och stadsutveckling. Boverket slutrapporterade under 2020 ett uppdrag om att kartlägga och analysera den praktiska tillämpningen av barnkonventionen i fysisk planering och stadsutveckling (Fi2019/03125). Boverket konstaterade bl.a. i rapporten att många olika metoder och arbetssätt används för att tillämpa barnkonventionen och att aktörer inom fysisk planering efterfrågar vägledning. Boverket har därför fått i uppdrag att ta fram sådan vägledning (Fi2021/01565). Migrationsverket har förbättrat förutsättningarna för en hög kvalitet i ärenden som rör barn. Myndigheten har tagit arbetet vidare efter att ha ingått i regeringens satsning om ett kunskapslyft för barnets rättigheter.

Inom ramen för arbetet med regeringens nationella plan mot rasism, liknande former av fientlighet och hatbrott har Forum för levande historia gett myndigheter och andra offentliga verksamheter fortsatt stöd i att kvalitetssäkra sin verksamhet och sitt bemötande gentemot enskilda (utg.omr. 13 avsnitt 4).

Regeringen beslutade den 21 januari 2021 en handlingsplan för hbtqi-personers lika rättigheter och möjligheter. Handlingsplanen innehåller konkreta åtgärder för att stärka hbtqi-personers lika rättigheter och möjligheter under de kommande åren. Handlingsplanen gäller fram t.o.m. 2023 men innehåller även strategiska insatser för att säkerställa det långsiktiga arbetet. Att exempelvis utöka antalet hbtqi-strategiska myndigheter utgör ett led i arbetet med en handlingsplan. Statskontoret har även fått i uppdrag att se över det långsiktiga behovet av samordning och uppföljning samt vilket stöd de hbtqi-strategiska myndigheterna behöver i sitt arbete med att integrera ett hbtqi-perspektiv i sin verksamhet (utg.omr. 13 avsnitt 4).

Med anledning av utbrottet av covid-19 fick Jämställdhetsmyndigheten den 30 april 2020 i uppdrag att identifiera och utveckla arbetssätt för att kommuner ska kunna sprida information om våld i nära relationer och hedersrelaterat våld och förtryck. Arbetet med uppdraget skulle utgå från målsättningarna i den nationella strategin för att förebygga och bekämpa mäns våld mot kvinnor (skr. 2016/17:10), vilken i stort överensstämmer med tillämpningsområdet för Istanbulkonventionen. Uppdraget redovisades den 26 februari 2021. Jämställdhetsmyndigheten har bl.a. samlat rekommenderade arbetssätt och goda exempel från kommuner på sin webbplats. Myndigheten har spritt informationen genom en nationell informationskampanj i samarbete med länsstyrelserna, webinarier för kommuner, regioner och organisationer, samt i riktade utskick till kommuners ledning, äldreomsorg respektive personal inom skola och socialtjänst (utg.omr. 13 avsnitt 5).

10.8.4 Ett starkt stöd för arbete med mänskliga rättigheter inom det civila samhället och inom näringslivet

Sakråd och samråd med det civila samhället

Sakråd, som är en arbetsmetod för Regeringskansliet för att på ett systematiskt sätt ta vara på civilsamhällets expertis i olika sakfrågor, fortsätter att införas. Med anledning av covid-19 har digitala samråd med de nationella minoriteterna utvecklats.

Digitaliseringen har medfört en ökad flexibilitet med möjlighet till fler deltagare och förbättrad effektivitet, såsom mindre resande. Bland annat deltog ett större antal samiska organisationer i 2020 års samråd än tidigare.

Regeringen har haft möte med Barnrättsdelegationen i september 2020 om arbetet med strategin för att motverka våld mot barn, och fortsatt föra dialog om barns utsatthet med anledning av pandemin. I april 2021 träffade regeringen Barnrättsdelegationen för att prata om barn och unga i samhällets vård. Vidare har sakråd om FN:s barnrättskommittés frågor till Sverige ägt rum i april och september.

Justitiedepartementet höll tillsammans med UD i november 2020 ett samrådsmöte med representanter för företag, fackföreningar, näringslivsorganisationer, civilsamhälle samt vissa myndigheter för att samla in synpunkter på Europeiska kommissionens konsultation om ett legalt ramverk för hållbar bolagsstyrning inklusive tillbörlig aktsamhet (due diligence) avseende mänskliga rättigheter och miljö i globala leverantörskedjor.

Bidrag har getts till Mänskliga Rättighetsdagarna (MR-dagarna) 2020. På grund av covid-19 sköts MR-dagarna 2020 upp till april 2021 och genomfördes i digital form (A2020/00816).

Hållbart företagande, företag och mänskliga rättigheter

En plattform för internationellt hållbart företagande lanserades i december 2019. Plattformen är baserad på skrivelsen Politik för hållbart företagande (skr. 2015/16:69) och Sveriges nationella handlingsplan för företagande och mänskliga rättigheter som är utarbetad i linje med FN:s vägledande principer för företag och mänskliga rättigheter. Plattformen har en bred ansats utifrån en tydlig förväntan på företag att respektera mänskliga rättigheter i all sin verksamhet, både i Sverige och utomlands.

Under året har genomförandet av plattformen initierats, bl.a. har en referensgrupp för hållbart företagande inrättats och ett flertal möten hållits med representanter för näringslivsorganisationer, företag och civilsamhället för att samtala kring frågor om hållbart företagande. Samtalen har haft fokus på företagande och mänskliga rättigheter, inklusive tillbörlig hänsyn för mänskliga rättigheter och miljö i globala leverantörskedjor. Så som redovisats i budgetpropositionen för 2021 har arbetet fortsatt drivits vidare med utgångspunkt i statens ägarpolicy bl.a. genom löpande uppföljning av bolagens arbete samt kompetenshöjande insatser.

10.9 Regeringens bedömning av måluppfyllelsen

Det är av stor vikt för arbetet med mänskliga rättigheter att Institutet för mänskliga rättigheter inrättas 2022. Institutet kommer att spela en viktig roll i det fortsatta systematiska arbetet med mänskliga rättigheter genom att utifrån ett helhetsperspektiv kunna följa, undersöka och rapportera om hur de mänskliga rättigheterna respekteras och förverkligas. I regeringens strategi för det nationella arbetet med mänskliga rättigheter (skr. 2016/17:29) gör regeringen bedömningen att en sammanhållen struktur för att främja och skydda de mänskliga rättigheterna behövs. I och med att

institutet inrättas kommer den sista men mest centrala delen i den strukturen att vara på plats.

Regeringens bedömning är att övriga insatser som har vidtagits inom ramen för regeringens strategi för det nationella arbetet med mänskliga rättigheter bidrar till att uppfylla målet att säkerställa full respekt för Sveriges internationella åtaganden om mänskliga rättigheter. Pandemin har i många avseenden inneburit ett större fokus på frågor om mänskliga rättigheter exempelvis genom analys av hur pandemin kan påverka grundläggande fri- och rättigheter, t.ex. rätten till liv och hälsa. I vissa fall har pandemin dock medfört att arbetet med mänskliga rättigheter har haft ett mindre genomslag t.ex. genom att färre har haft möjlighet att delta i utbildningsinsatser. Samtidigt har den digitala omställningen i andra fall inneburit att fler deltagare har kunnat ta del av insatserna. Insatserna har bl.a. resulterat i en ökad kunskap och kompetens om mänskliga rättigheter hos framför allt statligt anställda. Insatserna har vidare bidragit till ett mer samordnat och systematiskt arbete för mänskliga rättigheter på regional och lokal nivå bl.a. genom ett rättighetsbaserat arbetssätt. Även insatser som har gjorts inom andra politikområden t.ex. barnrättspolitik, jämställdhetspolitiken och politiken mot diskriminering bidrar till måluppfyllelsen.

Samtidigt visar olika rapporter och granskningar att det krävs fortsatt arbete för att nå målet om att säkerställa full respekt för Sveriges internationella åtaganden om mänskliga rättigheter. Det finns bl.a. ett fortsatt behov av kompetenshöjande åtgärder om de mänskliga rättigheterna och av att integrera de mänskliga rättigheterna i ordinarie verksamheter. Sverige lägger stor vikt vid rekommendationer och synpunkter från internationella granskningsorgan. När allt fler länder ifrågasätter det internationella regelverket om mänskliga rättigheter är det angeläget att arbetet för att förverkliga de mänskliga rättigheterna fortsätter såväl nationellt som internationellt. Sverige kan på så sätt agera som en positiv kraft och förebild för andra länder.

10.10 Politikens inriktning

Vi lever i en tid där idén om alla människors lika värde utmanas och arbetet för mänskliga rättigheter är viktigare än på länge. Rapporter från internationella människorättsorgan pekar på en oroande utveckling vad gäller respekten för mänskliga rättigheter. Det gäller bl.a. förekomst av rasism och hatbrott, exempelvis upplevd ökad diskriminering hos personer som tillhör etniska minoriteter och ett ökat antal hatbrott mot hbtqi-personer i Europa. Därför är det viktigt att de internationella åtagandena om mänskliga rättigheter tas på största allvar.

Under en längre tid har det pågått en utveckling där mänskliga rättigheter allt oftare ifrågasätts och det finns risk att denna trend förstärks. Pandemin innebär att samhället och dess olika funktioner utsätts för extra stora påfrestningar. Rapporter visar på att pandemin innebär en ökad risk för att de mänskliga rättigheterna begränsas och åsidosätts. Pandemins konsekvenser, med ökad ojämlikhet och orättvisor, gör att personer som hör till redan utsatta grupper har drabbats särskilt hårt. Mot den bakgrunden anser regeringen att Sverige behöver ha än mer fokus på att ständigt hålla frågor om mänskliga rättigheter på agendan både på internationell och nationell nivå.

Ett konkret sätt att försvara de internationella överenskommelserna om mänskliga rättigheter är att ständigt ta nya steg för att de ska efterlevas fullt ut i Sverige. Regeringens långsiktiga arbete, i enlighet med strukturen i regeringens strategi för det nationella arbetet med mänskliga rättigheter (skr. 2016/17:29), ska bidra till att säkerställa full respekt för Sveriges internationella åtaganden om mänskliga rättigheter (prop. 2015/16:1 utg.omr. 1, bet. 2015/16:KU1, rskr. 2015/16:62).

Sverige har under en längre tid fått rekommendationer från internationella granskningsorgan om att inrätta en oberoende institution för mänskliga rättigheter. Den 9 juni 2021 biföll riksdagen propositionen Institutet för mänskliga rättigheter (prop. 2020/21:143, bet. 2020/21:KU33, rskr. 2020/21:356). När Institutet för mänskliga rättigheter inrättas den 1 januari 2022 kommer en viktig pusselbit i strukturen för ett långsiktigt och systematiskt arbete för mänskliga rättigheter att vara på plats. Institutet kommer att ha en viktig roll i att utifrån ett helhetsperspektiv främja säkerställande av de mänskliga rättigheterna. Det innebär att Sverige får en myndighet med uppgift att undersöka och rapportera om hur de mänskliga rättigheterna respekteras och förverkligas i Sverige. Regeringen anser att kommuner, regioner och statliga förvaltningsmyndigheter på institutets begäran ska lämna uppgifter om vilka åtgärder som vidtagits i den egna verksamheten för att säkerställa de mänskliga rättigheterna. Skyldigheten ska inte gälla för domstolsliknande nämnder eller sådana organ i förvaltningsmyndighet som har domstolsliknande uppgifter. Kommuner och regioner ska kompenseras för ett sådant nytt åliggande. Institutet ska inte ta över andra aktörers arbete med mänskliga rättigheter utan komplettera och förstärka det arbete som redan utförs.

Även om Sverige på många sätt är en förebild när det gäller respekten för de mänskliga rättigheterna får Sverige synpunkter såväl som kritik i både internationella och nationella granskningar. Kritiken är en indikation på att det pågående arbetet som följer av regeringens strategi för mänskliga rättigheter är nödvändigt.

Fortsatta och långsiktiga insatser behövs därför alltjämt. En central utgångspunkt är att svensk lagstiftning ska vara utformad i överensstämmelse med Sveriges internationella åtaganden om mänskliga rättigheter. Därutöver behöver ett samordnat och systematiskt arbete för mänskliga rättigheter inom offentlig verksamhet fortsatt prioriteras. Kunskapshöjande insatser om mänskliga rättigheter behöver ständigt fortgå och arbetet på kommunal och regional nivå i syfte att bl.a. integrera de mänskliga rättigheterna i ordinarie verksamhet behöver fortsätta.

Slutligen spelar det civila samhället en ovärderlig roll i att uppmärksamma, belysa och driva på frågor om mänskliga rättigheter. Det civila samhället behöver därför ha goda förutsättningar för att fortsatt driva ett aktivt arbete med mänskliga rättigheter.

10.11 Budgetförslag

10.11.1 6:1 Allmänna val och demokrati

Tabell 10.3 Anslagsutveckling 6:1 Allmänna val och demokrati

Tusental kronor

2020	Utfall	141 793	Anslagssparande	3 047
2021	Anslag	122 340 ¹	Utgiftsprognos	121 292
2022	Förslag	695 140		
2023	Beräknat	108 540		
2024	Beräknat	130 640		

¹ Inklusive beslut om ändringar i statens budget 2021 och förslag till ändringar i samband med denna proposition.

Ändamål

Anslaget får användas för utgifter för val, åtgärder för att främja, förankra och försvara demokratin samt åtgärder för främjande av de mänskliga rättigheterna på nationell nivå. Anslaget får användas för administrationskostnader som är en förutsättning för genomförandet av insatser inom området.

Skälen för regeringens förslag

Tabell 10.4 Förändringar av anslagsnivån 2022–2024 för 6:1 Allmänna val och demokrati

Tusental kronor

	2022	2023	2024
Anvisat 2021¹	107 340	107 340	107 340
Beslutade, föreslagna och aviserade reformer	587 800	1 200	23 300
varav BP22	630 800	50 200	72 300
– Genomförande av allmänna val 2022	493 900	24 700	
– Nytt it-system för valadministrationen	23 600	9 000	9 000
– MR-institutets insamlingskostnader	-2 500	-2 500	-2 500
– Säkerhetshöjande åtgärder till trossamfund	19 000	19 000	19 000
– Förstärkt skydd för väljarna vid röstmottagning	46 800		46 800
– Valdeltagandeinsatser	50 000		
Överföring till/från andra anslag			
Övrigt			
Förslag/beräknat anslag	695 140	108 540	130 640

¹ Statens budget enligt riksdagens beslut i december 2020 (bet. 2020/21:FiU10). Beloppet är således exklusive beslut om ändringar i statens budget.

Tidigare föreslagna och aviserade anslagsförändringar innebär att anslaget minskar med 43 000 000 kronor 2022 till följd av att tidsbegränsade satsningar löper ut.

Nu föreslagna och aviserade anslagsförändringar innebär att anslaget ökas med 493 900 000 kronor för 2022 för kostnader för genomförande av de allmänna valen 2022. Av dessa medel avser 67 000 000 kronor länsstyrelsernas kostnader och 253 000 000 kronor avser kommunernas kostnader för de allmänna valen. För 2023 beräknas anslaget ökas med 24 700 000 kronor för eftervalsarbete.

Anslaget ökas med 23 600 000 kronor för 2022 och med 9 000 000 kronor fr.o.m. 2023 för att finansiera det nya valdatasystemet.

Anslaget minskas med 2 500 000 kronor för att finansiera motsvarande ökning av anslaget 1:1 *Kommunalekonomisk utjämning* inom utgiftsområde 25 Allmänna bidrag till kommuner för kommuners och regioners skyldighet att på MR-institutets begäran lämna uppgifter till institutet.

Anslaget ökas med 19 000 000 kronor fr.o.m. 2022 för att stärka statsbidraget för säkerhetshöjande åtgärder till trossamfund och organisationer inom det civila samhället.

Anslaget ökas med 46 800 000 kronor för 2022 och 46 800 000 kronor för 2024 för kostnader till följd av ändringar i vallagen i syfte att förstärka väljarnas skydd vid röstmottagning i allmänna val.

Anslaget ökas med 50 000 000 kronor för 2022 för valdetagarinsatser i syfte att stimulera ett högt och mer jämlikt valdeltagande.

Regeringen föreslår att 695 140 000 kronor anvisas under anslaget 6:1 *Allmänna val och demokrati* för 2022. För 2023 och 2024 beräknas anslaget till 108 540 000 kronor respektive 130 640 000 kronor.

10.11.2 6:2 Justitiekanslern

Tabell 10.5 Anslagsutveckling 6:2 Justitiekanslern

Tusental kronor

2020	Utfall	50 976	Anslagssparande	945
2021	Anslag	78 243 ¹	Utgiftsprognos	76 527
2022	Förslag	55 726		
2023	Beräknat	56 312 ²		
2024	Beräknat	56 871 ³		

¹ Inklusive beslut om ändringar i statens budget 2021 och förslag till ändringar i samband med denna proposition.² Motsvarar 55 726 tkr i 2022 års prisnivå.³ Motsvarar 55 725 tkr i 2022 års prisnivå.**Ändamål**

Anslaget får användas för Justitiekanslerns förvaltningsutgifter.

Skälen för regeringens förslag**Tabell 10.6 Förändringar av anslagsnivån 2022–2024 för 6:2 Justitiekanslern**

Tusental kronor

	2022	2023	2024
Anvisat 2021¹	53 243	53 243	53 243
Pris- och löneomräkning ²	483	1 048	1 587
Beslutade, föreslagna och aviserade reformer	2 000	2 021	2 041
<i>varav BP22³</i>	<i>2 000</i>	<i>2 000</i>	<i>2 000</i>
– <i>Stärkt tillsyn och kontroll över ersättning till rättsliga biträden</i>	<i>2 000</i>	<i>2 000</i>	<i>2 000</i>
Överföring till/från andra anslag			
Övrigt			
Förslag/beräknat anslag	55 726	56 312	56 871

¹ Statens budget enligt riksdagens beslut i december 2020 (bet. 2020/21:FiU10). Beloppet är således exklusive beslut om ändringar i statens budget.² Pris- och löneomräkningen baseras på anvisade medel 2021. Övriga förändringskomponenter redovisas i löpande priser och inkluderar därmed en pris- och löneomräkning. Pris- och löneomräkningen för 2023–2024 är preliminär.³ Exklusive pris- och löneomräkning.

För att ge Justitiekanslern en ökad tillsynsmöjlighet över rättshjälpsystemet och därmed bidra till stärkt kontroll över utgifterna för rättsliga biträden, föreslår regeringen att anslaget ökas med 2 000 000 kronor. Finansiering sker genom att anslaget 1:5 *Sveriges Domstolar* inom utgiftsområde 4 minskas med motsvarande belopp.

Regeringen föreslår att 55 726 000 kronor anvisas under anslaget 6:2 *Justitiekanslern* för 2022. För 2023 och 2024 beräknas anslaget till 56 312 000 kronor respektive 56 871 000 kronor.

10.11.3 6:3 Integritetsskyddsmyndigheten

Tabell 10.7 Anslagsutveckling 6:3 Integritetsskyddsmyndigheten

Tusental kronor

2020	Utfall	114 035	Anslagssparande	2 209
2021	Anslag	121 740 ¹	Utgiftsprognos	122 838
2022	Förslag	124 792		
2023	Beräknat	130 138 ²		
2024	Beräknat	131 443 ³		

¹ Inklusive beslut om ändringar i statens budget 2021 och förslag till ändringar i samband med denna proposition.

² Motsvarar 128 749 tkr i 2022 års prishnivå.

³ Motsvarar 128 750 tkr i 2022 års prishnivå.

Ändamål

Anslaget får användas för Integritetsskyddsmyndighetens förvaltningsutgifter.

Skälen för regeringens förslag

Tabell 10.8 Förändringar av anslagsnivån 2022–2024 för 6:3 Integritetsskyddsmyndigheten

Tusental kronor

	2022	2023	2024
Anvisat 2021¹	111 740	111 740	111 740
Pris- och löneomräkning ²	1 652	2 875	4 024
Beslutade, föreslagna och aviserade reformer	11 400	15 523	15 679
<i>varav BP22³</i>	<i>11 400</i>	<i>15 400</i>	<i>15 400</i>
– Tillsyn av tillfällig EU-förordning	1 400	1 400	1 400
– Nya uppgifter och ökad ärendehantering	10 000	14 000	14 000
Överföring till/från andra anslag			
Övrigt			
Förslag/beräknat anslag	124 792	130 138	131 443

¹ Statens budget enligt riksdagens beslut i december 2020 (bet. 2020/21:FiU10). Beloppet är således exklusive beslut om ändringar i statens budget.

² Pris- och löneomräkningen baseras på anvisade medel 2021. Övriga förändringskomponenter redovisas i löpande priser och inkluderar därmed en pris- och löneomräkning. Pris- och löneomräkningen för 2023–2024 är preliminär.

³ Exklusive pris- och löneomräkning.

För att möta de höga kraven på harmonisering i arbetet med Europaparlamentets och rådets förordning (EU) 2016/679 av den 27 april 2016 om skydd för fysiska personer med avseende på behandling av personuppgifter och om det fria flödet av sådana uppgifter och om upphävande av direktiv 95/46/EG (allmän dataskyddsförordning), föreslår regeringen att anslaget ökas med 10 000 000 kronor fr.o.m. 2022 och med ytterligare 4 000 000 kronor fr.o.m. 2023.

Anslaget föreslås ökas med 1 400 000 kronor från 2022 t.o.m. 2024 för att omhänderta ett tillfälligt undantag från vissa EU-bestämmelser vad gäller användning av teknik hos leverantörer av nummeroberoende interpersonella kommunikationstjänster för behandling av personuppgifter och andra uppgifter, i syfte att bekämpa sexuella övergrepp mot barn på nätet.

Regeringen föreslår att 124 792 000 kronor anvisas under anslaget 6:3 *Integritetsskyddsmyndigheten* för 2022. För 2023 och 2024 beräknas anslaget till 130 138 000 kronor respektive 131 443 000 kronor.

10.11.4 6:4 Valmyndigheten

Tabell 10.9 Anslagsutveckling 6:4 Valmyndigheten

Tusental kronor

2020	Utfall	17 917	Anslagssparande	3 132
2021	Anslag	20 730 ¹	Utgiftsprognos	21 160
2022	Förslag	27 000		
2023	Beräknat	27 273 ²		
2024	Beräknat	27 541 ³		

¹ Inklusive beslut om ändringar i statens budget 2021 och förslag till ändringar i samband med denna proposition.

² Motsvarar 27 000 tkr i 2022 års prisnivå.

³ Motsvarar 27 000 tkr i 2022 års prisnivå.

Ändamål

Anslaget får användas för utgifter för Valmyndighetens verksamhet.

Skälen för regeringens förslag

Tabell 10.10 Förändringar av anslagsnivån 2022–2024 för 6:4 Valmyndigheten

Tusental kronor

	2022	2023	2024
Anvisat 2021¹	20 730	20 730	20 730
Pris- och löneomräkning ²	270	482	691
Beslutade, föreslagna och aviserade reformer	6 000	6 061	6 120
<i>varav BP22³</i>	<i>6 000</i>	<i>6 000</i>	<i>6 000</i>
– Förstärkning Valmyndigheten	6 000	6 000	6 000
Överföring till/från andra anslag			
Övrigt			
Förslag/beräknat anslag	27 000	27 273	27 541

¹ Statens budget enligt riksdagens beslut i december 2020 (bet. 2020/21:FiU10). Beloppet är således exklusive beslut om ändringar i statens budget.

² Pris- och löneomräkningen baseras på anvisade medel 2021. Övriga förändringskomponenter redovisas i löpande priser och inkluderar därmed en pris- och löneomräkning. Pris- och löneomräkningen för 2023–2024 är preliminär.

³ Exklusive pris- och löneomräkning.

Nu föreslagna och aviserade anslagsförändringar innebär att anslaget ökas med 6 000 000 kronor fr.o.m. 2022 för myndighetens nya uppgifter efter ändringar i vallagen som syftar till att förstärka väljarnas skydd vid röstmottagning i allmänna val.

Regeringen föreslår att 27 000 000 kronor anvisas under anslaget 6:4 *Valmyndigheten* för 2022. För 2023 och 2024 beräknas anslaget till 27 273 000 kronor respektive 27 541 000 kronor.

10.11.5 6:5 Stöd till politiska partier

Tabell 10.11 Anslagsutveckling 6:5 Stöd till politiska partier

Tusental kronor

2020	Utfall	168 929	Anslagssparande	271
2021	Anslag	169 200 ¹	Utgiftsprognos	169 200
2022	Förslag	169 200		
2023	Beräknat	169 200		
2024	Beräknat	169 200		

¹ Inklusive beslut om ändringar i statens budget 2021 och förslag till ändringar i samband med denna proposition.

Ändamål

Anslaget får användas för utgifter för stöd till politiska partier. Enligt lagen (1972:625) om statligt stöd till politiska partier lämnas stöd till politiskt parti som deltagit i val till riksdagen dels som ett partistöd, dels som ett kanslistöd för ett år i taget räknat fr.o.m. den 15 oktober. Partistödet lämnas som ett mandatbidrag.

Skälen för regeringens förslag

Tabell 10.12 Förändringar av anslagsnivån 2022–2024 för 6:5 Stöd till politiska partier

Tusental kronor

	2022	2023	2024
Anvisat 2021¹	169 200	169 200	169 200
Beslutade, föreslagna och aviserade reformer			
Överföring till/från andra anslag			
Övrigt			
Förslag/beräknat anslag	169 200	169 200	169 200

¹ Statens budget enligt riksdagens beslut i december 2020 (bet. 2020/21:FiU10). Beloppet är således exklusive beslut om ändringar i statens budget.

Regeringen föreslår att 169 200 000 kronor anvisas under anslaget 6:5 *Stöd till politiska partier* för 2022. För 2023 och 2024 beräknas anslaget till 169 200 000 kronor respektive 169 200 000 kronor.

Bemyndigande om ekonomiska åtaganden

Regeringens förslag: Regeringen bemyndigas att under 2022 för anslaget 6:5 *Stöd till politiska partier* besluta om bidrag som inklusive tidigare åtaganden medför behov av framtida anslag på högst 169 200 000 kronor 2023.

Skälen för regeringens förslag: När Riksdagsförvaltningen beslutar om bidrag till politiska partier medför det utgifter året efter budgetåret. Regeringen bör därför bemyndigas att under 2022 för anslaget 6:5 *Stöd till politiska partier* besluta om bidrag som inklusive tidigare åtaganden medför behov av framtida anslag på högst 169 200 000 kronor 2023.

Tabell 10.13 Beställningsbemyndigande för anslaget 6:5 Stöd till politiska partier

Tusental kronor

	Utfall 2020	Prognos 2021	Förslag 2022	Beräknat 2023
Ingående åtaganden	126 941	125 966	169 200	
Nya åtaganden	125 966	169 200	169 200	
Infriade åtaganden	-126 941	-125 966	-169 200	-169 200
Utestående åtaganden	125 966	169 200	169 200	
Erhållet/förslaget bemyndigande	169 200	169 200	169 200	

10.11.6 6:6 Institutet för mänskliga rättigheter

Tabell 10.14 Anslagsutveckling 6:6 Institutet för mänskliga rättigheter

Tusental kronor

2020	Utfall	Anslagssparande
2021	Anslag	25 000 ¹ Utgiftsprognos
2022	Förslag	50 000
2023	Beräknat	50 582 ²
2024	Beräknat	51 100 ³

¹ Inklusive beslut om ändringar i statens budget 2021 och förslag till ändringar i samband med denna proposition.

² Motsvarar 50 000 tkr i 2022 års prisnivå.

³ Motsvarar 50 000 tkr i 2022 års prisnivå.

Ändamål

Anslaget får användas för Institutet för mänskliga rättigheters förvaltningsutgifter.

Skälen för regeringens förslag

Tabell 10.15 Förändringar av anslagsnivån 2022–2024 för 6:6 Institutet för mänskliga rättigheter

Tusental kronor

	2022	2023	2024
Anvisat 2021¹	25 000	25 000	25 000
Pris- och löneomräkning ²		291	550
Beslutade, föreslagna och aviserade reformer	25 000	25 291	25 550
Överföring till/från andra anslag			
Övrigt			
Förslag/beräknat anslag	50 000	50 582	51 100

¹ Statens budget enligt riksdagens beslut i december 2020 (bet. 2020/21:FiU10). Beloppet är således exklusive beslut om ändringar i statens budget.

² Pris- och löneomräkningen baseras på anvisade medel 2021. Övriga förändringskomponenter redovisas i löpande priser och inkluderar därmed en pris- och löneomräkning. Pris- och löneomräkningen för 2023–2024 är preliminär.

Regeringen föreslår att 50 000 000 kronor anvisas under anslaget 6:6 *Institutet för mänskliga rättigheter* för 2022. För 2023 och 2024 beräknas anslaget till 50 582 000 kronor respektive 51 100 000 kronor.

11 Nationella minoriteter

11.1 Mål för området

Målet för politikområdet är att ge skydd för de nationella minoriteterna och stärka deras möjligheter till inflytande samt stödja de historiska minoritetsspråken så att de hålls levande (prop. 2008/09:1 utg.omr. 1, bet. 2008/09:KU1, rskr. 2008/09:83).

De nationella minoriteterna i Sverige är judar, romer, samer, sverigefinnar och tornedalingar och de nationella minoritetsspråken är finska, jiddisch, meänkieli, romani chib och samiska.

Målet ska följas upp inom följande delområden (prop. 2008/09:158, bet. 2008/09:KU23, rskr. 2008/09:272):

- diskriminering och utsatthet,
- inflytande och delaktighet, och
- språk och kulturell identitet.

11.2 Resultatindikatorer och andra bedömningsgrunder

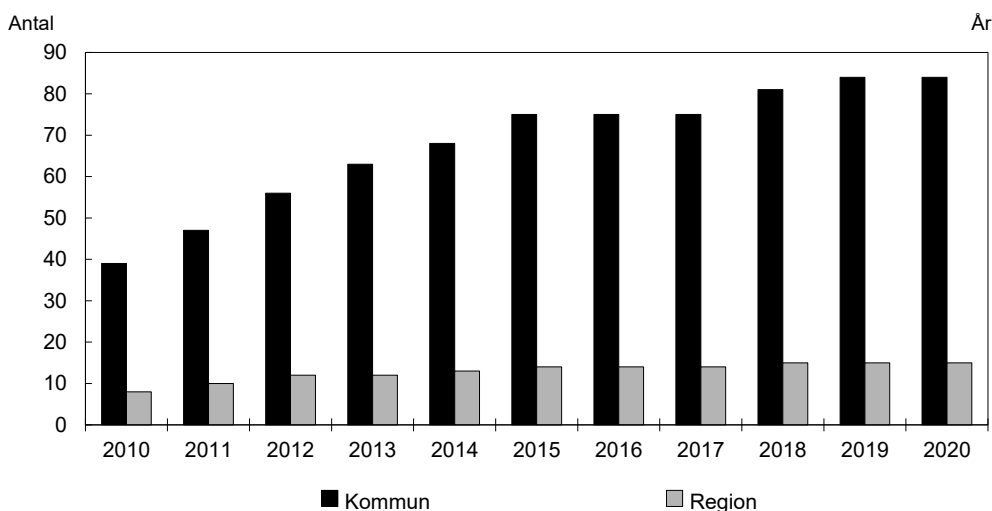
Resultatredovisningen inom nationella minoriteter utgår från följande bedömningsgrunder:

- kommuners, regioners och myndigheters efterlevnad av lagen (2009:724) om nationella minoriteter och minoritetsspråk (benämns fortsättningsvis minoritetslagen) och Sveriges internationella åtaganden inom området
- informations- och kunskapshöjande insatser för att förstärka efterlevnaden av de nationella minoriteternas rättigheter
- arbete mot diskriminering och utsatthet
- utvecklingen av samråd med och inflytande för de nationella minoriteterna
- språk- och kulturaktiviteter för och av de nationella minoriteterna
- insatser för att stärka de nationella minoritetsspråken.

11.3 Resultatredovisning

11.3.1 Efterlevnaden av minoritetslagen

Enligt minoritetslagen kan en kommun efter ansökan ingå i ett eller flera förvaltningsområden för finska, meänkieli eller samiska, där de nationella minoriteterna ska kunna använda språken i kontakt med kommunen. Antalet kommuner och regioner som ingår i förvaltningsområdena 2020 är oförändrat jämfört med 2019 (84 kommuner och 15 regioner), men har mer än fördubblats sedan 2010 (se diagram 11.1).

Diagram 11.1 Antalet kommuner och regioner som ingår i förvaltningsområden för finska, meänkieli och samiska

Källa: Uppföljningsrapport 2020.

Efter att minoritetslagen stärktes 2019 har fler kommuner och regioner tagit fram mål- och riktlinjer för sitt arbete med de nationella minoriteterna. Majoriteten av kommunerna inkluderar samtliga nationella minoriteter i styrdokumentet, i vilka de nationella minoriteternas behov redovisas.

Av 73 kommuner som tillhör något förvaltningsområde uppger ca 60 procent att de antagit mål och riktlinjer för det minoritetspolitiska arbetet. Av 13 regioner i förvaltningsområdena uppger ca 50 procent att de antagit mål och riktlinjer. Utanför förvaltningsområdena uppger 41 kommuner att de antagit mål och riktlinjer. En region utanför förvaltningsområdena uppger att de antagit mål och riktlinjer.

Sveriges internationella åtaganden om nationella minoriteters rättigheter

Efterlevnaden av Sveriges internationella åtaganden är en integrerad del av minoritetspolitiken. Sverige har varit och är fortsatt en stark röst internationellt för allas rätt att fullt ut åtnjuta sina mänskliga rättigheter utan diskriminering, oavsett etnisk tillhörighet.

Den sjunde övervakningsomgången avseende Sveriges efterlevnad av den europeiska stadgan om landsdels- eller minoritetsspråk avslutades i december 2020. Europarådets ministerkommitté beslutade att anta ett antal rekommendationer, bl.a. rekommenderas Sverige att inrätta språkcentrum för finska, jiddisch, meänkieli och romani chib. Rekommendationerna utgör ett underlag i regeringens fortsatta arbete. Det samlade nationella arbetet med mänskliga rättigheter redovisas i avsnitt 10.

Informations- och kunskapshöjande insatser stärker efterlevnaden av de nationella minoriteternas rättigheter

Kommuner och regioner ska informera de nationella minoriteterna om deras rättigheter och det allmännas ansvar i enlighet med minoritetslagen. Av Sametingets och Länsstyrelsen i Stockholms läns rapport Nationella minoriteter och minoritetsspråk, Minoritetspolitikens utveckling år 2020 (Ku2021/01223) (benämns fortsättningsvis Uppföljningsrapport 2020) framgår att Länsstyrelsen i Stockholms län och Sametinget fortsatt arbetet med att sprida informations- och utbildningsmaterial, såväl i tryckt format som via minoritet.se. Webbplatsen hade ca 420 000 besök 2020, en ökning med 14 procent jämfört med 2019 och med 31 procent jämfört med 2018.

11.3.2 Diskriminering och utsatthet

Av Uppföljningsrapport 2020 framgår att de nationella minoriteterna upplever att de utsätts för diskriminering och utsatthet och att det blivit vanligare med en negativ attityd gentemot nationella minoriteter under året. Det handlar bl.a. om stereotypa framställningar i media, diskriminering på arbetsmarknaden samt hot och hat i samhället, både fysiskt och digitalt. Särskilt unga upplever att covid-19-pandemin har förstärkt oron för att bli diskriminerade på arbetsmarknaden eller i skolan. Forum för levande historias rapport Antisemitism i Sverige visar samtidigt på en generell minskning av antisemitiska attityder i Sverige i dag jämfört med den senaste undersökningen 2005. Rapporten visar utvecklingen vad gäller attityder generellt, men inkluderar inte frågan om antisemitismen ökar eller minskar om hänsyn tas till hot och hat, kränkningar och utsatthet. Av uppföljningsrapport 2020 framgår att kommuners och regioners arbete med diskrimineringsfrågor som omfattar nationella minoriteter har minskat sedan 2019 såväl inom som utanför förvaltningsområden. Bland annat har färre personer på ledningsnivå i kommuner som tillhör förvaltningsområden fått utbildning om diskriminering med koppling till nationella minoriteter. Även andra insatser, t.ex. insatser på bibliotek om diskrimineringsgrunder och arbetet med att främja mänskliga rättigheter, har minskat. Det finns indikationer att män drabbats hårdare av restriktionerna än kvinnor, då de senare i större utsträckning deltar i aktiviteter genom civilsamhället samt använder digitala verktyg mer.

Inom ramen för den nationella satsningen med anledning av Malmöforumet som äger rum i oktober 2021 har ett antal myndigheter genomfört åtgärder som bl.a. syftar till att motverka antisemitism, antiziganism och andra former av rasism.

11.3.3 Inflytande och delaktighet

Av Uppföljningsrapport 2020 framgår att inflytande genom strukturerade samråd har legat kvar på en relativt hög nivå i förvaltningsområden och en lägre nivå utanför. Sammantaget ger fler kommuner och regioner nationella minoriteter möjlighet till inflytande och samråd än tidigare. Majoriteten av kommunerna och regionerna inom förvaltningsområdena har genomfört strukturerade digitala samråd. I samråd och fokusgrupper deltar fler kvinnor än män. Fler kvinnor än män figurerar också i artiklar och notiser på webbplatsen minoritet.se. Den digitala omställningen har medfört utanförskap för personer utan datorvana och de som inte har tillgång till dator eller smartmobil. Framför allt män och äldre personer har drabbats. Drygt 10 procent av kommunerna har erbjudit inflytande genom representation i ungdomsråd eller motsvarande. Inflytande genom direktkontakt med politiska personer och handläggare i specifika frågor har ökat. Av uppföljningsrapport 2020 framgår att sverigefinnar är den nationella minoritet som har störst möjlighet till inflytande och delaktighet i kommuner och regioner. Nationella minoriteters inflytande och delaktighet har framför allt påverkat kommuners och regioners beslut och inriktning inom kultur- och språkområdet, äldreomsorg, skola och förskola samt hälso- och sjukvård. Endast ett fåtal kommuner utanför förvaltningsområdena har genomfört strukturerade samråd, vilka omfattat frågor om framför allt språk och kultur.

11.3.4 Språk och kultur

Av Uppföljningsrapport 2020 framgår att det statsbidrag som fördelats till kommuner och regioner för att ingå i ett eller flera förvaltningsområden för de nationella minoritetsspråken till stor del har använts till språk- och kulturaktiviteter under 2020, även om störst del används till samordningsinsatser. Länsstyrelsen i Stockholms län fördelade ca 57 miljoner kronor till 59 kommuner och Sametinget fördelade ca 25 miljoner kronor till 25 kommuner. Sammanlagt fördelades också ca 3 miljoner kronor till 15 regioner.

Trots att flera språk- och kulturinsatser har fått ställas in med anledning av pandemin har majoriteten av kommunerna och regionerna inom förvaltningsområdena genomfört kulturverksamheter såsom teater, dans, film och utställningar. Flest språk- och kulturinsatser görs fortsatt för finska medan antalet insatser för jiddisch, romani chib och meänkieli är färre. Den vanligaste insatsen i kommuner och regioner utanför förvaltningsområdena för att skydda och främja de nationella minoriteternas språk och kultur är att tillgängliggöra material på bibliotek. Insatser på bibliotek har ökat i andel mellan åren 2018 och 2020.

Flera myndigheter samt Stiftelsen Svenska Filminstitutet har genomfört insatser för att stärka nationella minoriteters språk och kultur. Bland annat har följande gjorts:

- Samiskt språkcentrum har fortsatt att arbeta med metodutveckling och stimulansåtgärder för att främja och stimulera ökad användning av samiskan. (Ku2021/00831) (se avsnitt 7).
- Institutet för språk och folkminnen har fördelat ca 5 500 000 kronor till 59 språkrevitaliserande projekt med inriktning på barn och ungdomar respektive överföring av språk mellan generationer (utg.omr. 17 avsnitt 6).
- Statens kulturråd har fördelat verksamhetsbidrag och projektbidrag om ca 15 000 000 kronor till nationella minoriteters organisationer med inriktning på verksamhet som bedöms vara av nationell kulturpolitisk betydelse respektive barn- och ungdomsverksamhet (utg.omr. 17 avsnitt 4).
- Skolverket har sedan 2018 fortsatt med insatser för att öka tillgången på behöriga lärare för samiska. Antalet deltagare uppgår till ca 20 personer per utbildningsgenomgång (U2021/01247).
- Stiftelsen Svenska Filminstitutet har inrättat två nya stöd för att främja tillgången till film för barn och ungdom på de nationella minoritetsspråken. Under året fördelades ca 550 000 kronor. Tillsammans med Folkets Bio och utbildningsradion har satsningen GLÖD lanserats, vilken resulterat i tio kortfilmer om de nationella minoriteterna (Ku2021/00558) (utg.omr. 17 avsnitt 13).

Modersmålsundervisning sker främst inom förvaltningsområdena

Modersmålsundervisning är en av de främsta insatserna för att stärka de nationella minoritetsspråken. Enligt Uppföljningsrapport 2020 erbjuder drygt 70 procent av kommunerna inom förvaltningsområdena modersmål på minoritetsspråk i förskolan. I förskoleklass erbjuder drygt 60 procent av kommunerna modersmålsstöd, vilket är ungefär på samma nivå som 2019. Cirka 90 procent av kommunerna erbjuder modersmålsundervisning i grundskolan, grundsärskolan och specialsolan, och i gymnasieskolan drygt 40 procent. I kommuner utanför förvaltningsområdena har modersmålsstöd ökat i förskoleklass. Modersmålsundervisning i grundskolan, inklusive gymnasieskolan, har ökat marginellt.

11.3.5 Romsk inkludering sker på lokal och nationell nivå

Enligt Länsstyrelsen i Stockholms läns rapport Romsk inkludering, Årsrapport 2020 (Ku2021/01125), som fortsättningsvis benämns Årsrapport 2020, är strategin för romsk inkludering ett viktigt komplement till den nationella minoritetspolitiken, men det behövs en permanent långsiktig finansiering för att målet i strategin ska kunna uppnås.

I Årsrapport 2020 konstateras att kommuner har en viktig roll i att införliva strategin för romsk inkludering på lokal nivå och att statsbidraget till de kommuner som medverkat i pilot- respektive utvecklingsverksamhet har varit ett viktigt verktyg för att nå framgång i arbetet. Numera omfattas romsk inkludering i de flesta av dessa kommuners ordinarie strukturer bl.a. genom anställda brobyggare och insatser för att

stärka kvinnors hälsa samt insatser med unga kvinnor och flickor för att motivera till studier. Mål och riktlinjer är framtagna för arbetet med nationella minoriteter och vissa kommuner har särskilda avsnitt eller handlingsplaner för arbetet med romsk inkludering. Pandemin har påverkat arbetet och många aktiviteter har fått ställas in, skjutas på framtiden eller genomförs digitalt.

Kommuner som inte fått statsbidrag tenderar att inte arbeta med romsk inkludering. Det saknas verksamhet för romsk inkludering i närmare 90 procent av landets kommuner, enligt Årsrapport 2020.

Myndigheten för ungdoms- och civilsamhällesfrågor (MUCF), Arbetsförmedlingen, Boverket, Institutet för språk och folkminnen, Skolverket och Socialstyrelsen har haft uppdrag under 2020, vilket bl.a. resulterat i följande:

- Arbetsförmedlingen har tagit fram nya rutiner för samråd som ska säkerställa minoriteters inflytande och delaktighet (A2020/00386). Myndigheten ser kvinnor som särskilt viktiga att inkludera.
- Boverket har vidareutvecklat den webbaserade utbildningen för att motverka diskriminering av romer på bostadsmarknaden och gjort den tillgänglig för allmänheten (Ku2021/01125).
- MUCF har tagit fram förbättrade förutsättningar för romska ungdomsorganisationers deltagande i samhällslivet (Ku2021/00657).

I oktober 2020 presenterade EU-kommissionen ett nytt europeiskt strategiskt ramverk för romsk jämlikhet, inkludering och delaktighet. Samtidigt presenterades förslag till rådsrekommendationer på samma område. Medlemsstaterna uppmanas att anta strategiska ramverk senast i september 2021. Den svenska strategin för romsk inkludering sträcker sig dock till 2032.

11.4 Regeringens bedömning av måluppfyllelsen

Kommuner, regioner och statliga myndigheter bidrar enligt regeringens bedömning på olika sätt till uppfyllelse av målet för politikområdet. Den sammantagna bilden är dock att kommuner och regioner, såväl i förvaltningsområden som utanför förvaltningsområden, behöver vara mer aktiva för att uppfylla minoritetslagens krav. Det återstår mycket arbete för att säkerställa nationella minoriteters rättigheter.

Pandemin har medfört negativa effekter för politikområdet bl.a. eftersom insatser har fått ställas in och personer som hör till de nationella minoriteterna, särskilt unga individer som tillhör någon nationell minoritet, upplever en negativ utveckling av attityder i samhället.

Liksom tidigare år har kommuner och regioner inom förvaltningsområdena generellt kommit längre i arbetet än kommuner och regioner utanför förvaltningsområdena, t.ex. när det gäller att ta fram mål och riktlinjer för sitt minoritetspolitiska arbete och arbetet med strukturerade samråd. Flest åtgärder vidtas liksom tidigare år inom området språk och kultur. Arbete återstår dock för att de nationella minoritetsspråken ska kunna revitaliseras och de nationella minoriteternas kultur fortleva.

Enligt regeringens sammantagna bedömning har insatserna bidragit till att uppfylla målet för politikområdet.

11.5 Politikens inriktning

11.5.1 En förstärkning av arbetet för nationella minoriteter

Regeringen föreslår att ökade medel tillförs för att förstärka arbetet vid uppföljningsmyndigheterna Länsstyrelsen i Stockholms län och Sametinget. De nationella minoriteternas rättigheter är en fråga som involverar många olika aktörer i det svenska samhället. En nyckelfråga för att säkerställa de nationella minoriteternas rättigheter är därför att det finns goda förutsättningar för samordningen, utvecklingen och uppföljningen av minoritetspolitiken. Regeringen föreslår vidare att medel tillförs för att stödja de nationella minoriteternas organisering. De nationella minoriteterna behöver förutsättningar för och möjlighet till inflytande och delaktighet för att bidra till ökad egenmakt.

Regeringen föreslår att medel tillförs för att möjliggöra framtagandet av ett handlingsprogram för bevarande av de nationella minoritetsspråken samt uppbyggnad och utveckling av språkcentrum för finska, jiddisch, meänkieli, romani chib och samiska. Språkcentrum för jiddisch och romani chib är en del av Sveriges åtaganden, s.k. pledges, som ska presenteras på Malmö internationella forum för hågkomst av Förintelsen och bekämpande av antisemitism i oktober 2021 (se avsnitt 10.5.3). Regeringen är angelägen om att bryta den pågående språkbytesprocessen som hotar att urholka de nationella minoriteternas kulturella identitet på ett oåterkalleligt sätt.

11.5.2 Förstärkning för att genomföra strategin för romsk inkludering

Regeringen föreslår att medel tillförs för samordning och uppföljning, statsstöd till kommuner och ytterligare insatser inom ramen för strategins temaområden: utbildning, arbete, bostad, hälsa, social omsorg och trygghet, kultur och språk samt civilsamhällets organisering. Åtgärden är en del av Sveriges åtaganden, s.k. pledges, som ska presenteras på Malmö internationella forum för hågkomst av Förintelsen och bekämpande av antisemitism i oktober 2021 (se avsnitt 10.5.3). Regeringen fortsätter även med insatser för att förverkliga strategin för romsk inkludering med målsättningen att den rom som fyller 20 år 2032 ska ha likvärdiga möjligheter i livet som den som är icke-rom.

Riksdagen har tillkännagett för regeringen det som utskottet anför om fortsatt arbete mot antiziganism och för romsk inkludering (bet. 2014/15:KU16 punkt 1, rskr. 2014/15:156).

Regeringen har efter riksdagens tillkännagivande genomfört ett flertal åtgärder mot antiziganism och för romsk inkludering. Åtgärderna har bl.a. omfattat uppdrag till Statens skolverk att öka kunskapen i skolan om de nationella minoriteterna med fokus på romer och att sprida läromedelsupplement om romsk kultur, språk, religion och historia. Vidare har kommuner fått statsbidrag för att anställa romska brobyggare i skolan och inom socialtjänsten. Uppdrag har även lämnats till Länsstyrelsen i Stockholms län att sprida information om arbetet med romsk inkludering, bl.a. via webbplatsen minoritet.se.

I denna proposition redovisas ytterligare åtgärder som genomförts inom ramen för strategin för romsk inkludering (se avsnitt 11.3.5) och regeringens nationella plan mot rasism, liknande former av fientlighet och hatbrott (utg. omr. 13 avsnitt 4). Det handlar bl.a. om åtgärder för att motverka diskriminering av romer på bostadsmarknaden och förbättrade förutsättningar för romska ungdomsorganisationers deltagande i samhällslivet. Vidare har Länsstyrelsen i Stockholms län under 2020–2023 fått ett uppdrag att samordna, följa upp och genomföra insatser inom ramen för strategin för romsk inkludering. I uppdraget ingår att genomföra insatser för att öka

kunskapen om romsk historia, romers nuvarande livsvillkor och ställning som nationell minoritet, genom exempelvis spridning av utbildningsmaterialet Antiziganismen i Sverige (Ku2019/02101). Uppdraget har redovisats i regeringens skrivelse 2020/21:75.

Regeringen avser att fortsätta arbetet mot antiziganism och för romsk inkludering men bedömer att den förstärkning för att genomföra strategin för romsk inkludering som föreslås i denna proposition, tillsammans med genomförda åtgärder, tillgodoser riksdagens tillkännagivande. Regeringen anser därmed att tillkännagivandet är slutbehandlat.

11.6 Budgetförslag

11.6.1 7:1 Åtgärder för nationella minoriteter

Tabell 11.1 Anslagsutveckling 7:1 Åtgärder för nationella minoriteter

Tusental kronor

2020	Utfall	114 691	Anslagssparande	3 080
2021	Anslag	117 771 ¹	Utgiftsprognos	116 762
2022	Förslag	207 771		
2023	Beräknat	207 771		
2024	Beräknat	207 771		

¹ Inklusive beslut om ändringar i statens budget 2021 och förslag till ändringar i samband med denna proposition.

Ändamål

Anslaget får användas för utgifter för åtgärder för de nationella minoriteterna enligt lagen (2009:724) om nationella minoriteter och minoritetsspråk och enligt språklagen (2009:600) samt enligt Sveriges minoritetsåtaganden. Anslaget får även användas för Länsstyrelsens i Stockholms läns och Sametingets utgifter för det nationella samordningsansvaret för minoritetspolitiken samt för uppföljning enligt lagen om nationella minoriteter och minoritetsspråk. Därutöver får anslaget användas för utgifter för statsbidrag enligt lagen om nationella minoriteter och minoritetsspråk till kommuner och regioner inom förvaltningsområdena för finska, meänkieli och samiska samt för utgifter för statsbidrag för verksamhet som främjar regeringens minoritetspolitik.

Skälen för regeringens förslag

Tabell 11.2 Förändringar av anslagsnivån 2022–2024 för 7:1 Åtgärder för nationella minoriteter

Tusental kronor

	2022	2023	2024
Anvisat 2021¹	117 771	117 771	117 771
Beslutade, föreslagna och aviserade reformer	90 000	90 000	90 000
<i>varav BP22</i>	<i>90 000</i>	<i>90 000</i>	<i>90 000</i>
– Förstärkning för att genomföra minoritetspolitiken	90 000	90 000	90 000
Överföring till/från andra anslag			
Övrigt			
Förslag/beräknat anslag	207 771	207 771	207 771

¹ Statens budget enligt riksdagens beslut i december 2020 (bet. 2020/21:FiU10). Beloppet är således exklusive beslut om ändringar i statens budget.

Nu föreslagna och aviserade anslagsförändringar innebär att anslaget ökas med 90 000 000 kronor för 2022–2024 för att genomföra minoritetspolitiken.

Regeringen föreslår att 207 771 000 kronor anvisas under anslaget 7:1 *Åtgärder för nationella minoriteter* för 2022. För 2023 och 2024 beräknas anslaget till 207 771 000 kronor respektive 207 771 000 kronor.

11.6.2 7:2 Åtgärder för den nationella minoriteten romer

Tabell 11.3 Anslagsutveckling 7:2 Åtgärder för den nationella minoriteten romer

Tusental kronor

2020	Utfall	1 488	Anslagssparande	12
2021	Anslag	1 500 ¹	Utgiftsprognos	1 487
2022	Förslag	15 500		
2023	Beräknat	20 000		
2024	Beräknat	20 000		

¹ Inklusive beslut om ändringar i statens budget 2021 och förslag till ändringar i samband med denna proposition.

Ändamål

Anslaget får användas för utgifter för utvecklingsarbete och samordning för att främja den nationella minoriteten romers rättigheter och livsvillkor. Anslaget får även användas för utgifter för utbildnings- och arbetsmarknadsåtgärder för den nationella minoriteten romer.

Skälen för regeringens förslag

Tabell 11.4 Förändringar av anslagsnivån 2022–2024 för 7:2 Åtgärder för den nationella minoriteten romer

Tusental kronor

	2022	2023	2024
Anvisat 2021¹	1 500	1 500	1 500
Beslutade, föreslagna och aviserade reformer	14 000	18 500	18 500
<i>varav BP22</i>	<i>14 000</i>	<i>18 500</i>	<i>18 500</i>
– Förstärkning för att genomföra strategin romsk inkludering	14 000	18 500	18 500
Överföring till/från andra anslag			
Övrigt			
Förslag/beräknat anslag	15 500	20 000	20 000

¹ Statens budget enligt riksdagens beslut i december 2020 (bet. 2020/21:FiU10). Beloppet är således exklusive beslut om ändringar i statens budget.

Nu föreslagna och aviserade anslagsförändringar innebär att anslaget ökas med 14 000 000 kronor för 2022 och 18 500 000 kronor årligen för 2023 och 2024 för att genomföra strategin för romsk inkludering. Av anslagsökningen är 8 000 000 kronor permanent.

Regeringen föreslår att 15 500 000 kronor anvisas under anslaget 7:2 *Åtgärder för den nationella minoriteten romer* för 2022. För 2023 och 2024 beräknas anslaget till 20 000 000 kronor respektive 20 000 000 kronor.

12 Medier

12.1 Budgetförslag

12.1.1 8:1 Mediestöd

Tabell 12.1 Anslagsutveckling 8:1 Mediestöd

Tusental kronor

2020	Utfall	1 468 395	Anslagssparande	-6 276
2021	Anslag	1 032 119 ¹	Utgiftsprognos	1 017 052
2022	Förslag	1 055 519		
2023	Beräknat	1 010 519		
2024	Beräknat	967 119		

¹ Inklusive beslut om ändringar i statens budget 2021 och förslag till ändringar i samband med denna proposition.

Ändamål

Anslaget får användas för utgifter för statsbidrag till presstöd och mediestöd.

Skälen för regeringens förslag

Tabell 12.2 Förändringar av anslagsnivån 2022–2024 För 8:1 Mediestöd

Tusental kronor

	2022	2023	2024
Anvisat 2021¹	932 119	932 119	932 119
Beslutade, föreslagna och aviserade reformer	123 400	78 400	35 000
<i>varav BP22</i>	<i>123 400</i>	<i>133 400</i>	<i>90 000</i>
– Mediestöd för varannandagsutdelning av post	123 400	133 400	90 000
Överföring till/från andra anslag			
Övrigt			
Förslag/beräknat anslag	1 055 519	1 010 519	967 119

¹ Statens budget enligt riksdagens beslut i december 2020 (bet. 2020/21:FiU10). Beloppet är således exklusive beslut om ändringar i statens budget.

Nu föreslagna och aviserade anslagsförändringar innebär att anslaget ökas med 123 400 000 kronor för 2022 för att möjliggöra en fortsatt spridning av tryckta nyhetstidningar i områden där tidningsdistributionen påverkats av varannandagsutdelning av post. För 2023 och 2024 beräknas anslaget ökas med 133 400 000 kronor respektive 90 000 000 kronor för samma ändamål.

Regeringen föreslår att 1 055 519 000 kronor anvisas under anslaget 8:1 *Mediestöd* för 2022. För 2023 och 2024 beräknas anslaget till 1 010 519 000 kronor respektive 967 119 000 kronor.

Bemyndigande om ekonomiska åtaganden

Regeringens förslag: Regeringen bemyndigas att under 2022 för anslaget 8:1 *Mediestöd* besluta om bidrag som inklusive tidigare åtaganden medför behov av framtida anslag på högst 150 000 000 kronor 2023–2025.

Skälen för regeringens förslag: För att möjliggöra för mediestödsnämnden vid Myndigheten för press, radio och tv att fatta beslut om lokalt stöd för svagt bevakade områden till fleråriga insatser bör regeringen bemyndigas att under 2022 för anslaget 8:1 *Mediestöd* besluta om bidrag som inklusive tidigare åtaganden medför behov av framtida anslag på högst 150 000 000 kronor 2023–2025. Bemyndigandet får användas för såväl lokalt stöd som för innovations- och utvecklingsstöd.

Tabell 12.3 Beställningsbemyndigande för anslag 8:1 Mediestöd

Tusental kronor

	Utfall 2020	Prognos 2021	Förslag 2022	Beräknat 2023	Beräknat 2024	Beräknat 2025
Ingående åtaganden	24 646	25 353	145 353			
Nya åtaganden	25 353	145 353	70 000			
Infriade åtaganden	-24 646	-25 353	-65 353	-60 000	-60 000	-30 000
Utestående åtaganden	25 353	145 353	150 000			
Erhållet/föreslaget bemyndigande	70 000	200 000	150 000			

12.1.2 8:2 Myndigheten för press, radio och tv

Tabell 12.4 Anslagsutveckling 8:2 Myndigheten för press, radio och tv

Tusental kronor

2020	Utfall	41 709	Anslagssparande	-2 460
2021	Anslag	44 105 ¹	Utgiftsprognos	41 288
2022	Förslag	45 682		
2023	Beräknat	46 198 ²		
2024	Beräknat	46 667 ³		

¹ Inklusive beslut om ändringar i statens budget 2021 och förslag till ändringar i samband med denna proposition.

² Motsvarar 45 682 tkr i 2022 års prisnivå.

³ Motsvarar 45 681 tkr i 2022 års prisnivå.

Ändamål

Anslaget får användas för Myndigheten för press, radio och tv:s förvaltningsutgifter.

Skälen för regeringens förslag

Tabell 12.5 Förändringar av anslagsnivån 2022–2024 för 8:2 Myndigheten för press, radio och tv

Tusental kronor

	2022	2023	2024
Anvisat 2021¹	44 105	44 105	44 105
Pris- och löneomräkning ²	589	1 094	1 553
Beslutade, föreslagna och aviserade reformer	987	998	1 008
<i>varav BP22³</i>	<i>2 000</i>	<i>2 000</i>	<i>2 000</i>
<i>– Mediestöd, del till Myndighet för press, radio, tv</i>	<i>2 000</i>	<i>2 000</i>	<i>2 000</i>
Överföring till/från andra anslag			
Övrigt	1	1	1
Förslag/beräknat anslag	45 682	46 198	46 667

¹ Statens budget enligt riksdagens beslut i december 2020 (bet. 2020/21:FiU10). Beloppet är således exklusive beslut om ändringar i statens budget.

² Pris- och löneomräkningen baseras på anvisade medel 2021. Övriga förändringskomponenter redovisas i löpande priser och inkluderar därmed en pris- och löneomräkning. Pris- och löneomräkningen för 2023–2024 är preliminär.

³ Exklusive pris- och löneomräkning.

Nu föreslagna och aviserade anslagsförändringar innebär att anslaget ökas med 2 000 000 kronor årligen för 2022–2025 för att stärka handläggningen av mediestöd.

Tidigare föreslagna och aviserade anslagsförändringar innebär att anslaget minskas med ca 1 000 000 kronor fr.o.m. 2022 till följd av att tidsbegränsade medel upphör.

Regeringen föreslår att 45 682 000 kronor anvisas under anslaget 8:2 *Myndigheten för press, radio och tv* för 2022. För 2023 och 2024 beräknas anslaget till 46 198 000 kronor respektive 46 667 000 kronor.

Budget för avgiftsbelagd verksamhet

Tabell 12.6 Offentligrättslig verksamhet – avgifter för analog kommersiell radio

Tusental kronor

Offentligrättslig verksamhet	Intäkter till inkomstitel 2811 (som inte får disponeras)	Intäkter som får disponeras	Kostnader	Resultat (intäkt - kostnad)
Utfall 2020	163 248			
Prognos 2021	163 248			
Budget 2022	163 248			

Källa: Myndigheten för press, radio och tv:s årsredovisning.

Under hösten 2017 beslutade Myndigheten för press, radio och tv om tre nationella och 35 lokala eller regionala tillstånd att bedriva analog kommersiell radio fr.o.m. den 1 augusti 2018. Tillståndshavarna betalade sammanlagt ca 1 306 000 000 kronor engångsvis i förskott för hela tillståndspanoroden (2018–2026). De inkomna avgifterna periodiseras i statsredovisningen med lika stora belopp under tillståndspanoroden, ca 163 miljoner kronor årligen.

Tabell 12.7 Offentlighetsrättslig verksamhet – särskild avgift och viten

Tusental kronor

Offentlighetsrättslig verksamhet	Intäkter till inkomsttitel (som inte får disponeras)	Intäkter som får disponeras	Kostnader	Resultat (intäkt - kostnad)
Utfall 2020	1 950			
Prognos 2021 ¹	-			
Budget 2022 ¹	-			

¹Att lämna en prognos och budget för särskilda avgifter och viten är inte möjligt då dessa är beroende av framtida beslut av granskningsnämnden för radio och tv samt domstolsutslag.

Källa: Myndigheten för press, radio och tv:s årsredovisning.

Myndigheten för press, radio och tv ansvarar för inkassering och eventuell indrivning av särskild avgift enligt radio- och tv-lagen (2010:696). Under 2020 inkasserades sammanlagt 1 950 000 kronor i särskilda avgifter.

Tabell 12.8 Offentlighetsrättslig verksamhet – avgifter för ansökan om att sända tv och digital kommersiell radio

Tusental kronor

Offentlighetsrättslig verksamhet	Intäkter till inkomsttitel (som inte får disponeras)	Intäkter som får disponeras	Kostnader	Resultat (intäkt - kostnad)
Utfall 2020		590	852	-262
Prognos 2021		100	100	0
Budget 2022		100	100	0

Källa: Myndigheten för press, radio och tv:s årsredovisning.

Under 2020 slutfördes den tillståndprocess för marksänd tv som hade inletts under 2019 och de kvarvarande avgiftsintäkterna förbrukades. Under 2021 har ett sändningstillstånd fördelats och ett har överlåts.

Tabell 12.9 Offentlighetsrättslig verksamhet – utgivningsbevis för webbsidor m.m.

Tusental kronor

Offentlighetsrättslig verksamhet	Intäkter till inkomsttitel (som inte får disponeras)	Intäkter som får disponeras	Kostnader ¹	Akkumulerat resultat ² (intäkt - kostnad)
Utfall 2020		396	970	-572
Prognos 2021		350	1000	-650
Budget 2022		350	1000	-650

¹ Kolumnen avser 35 procent av kostnaderna, eftersom det ekonomiska målet är 35 procents kostnadstäckning.

² Akkumulerat resultat är beräknat från år 2014.

Källa: Myndigheten för press, radio och tv:s årsredovisning.

Myndigheten för press, radio och tv ansvarar för att utfärda utgivningsbevis för webbsidor m.m. Verksamheten är delvis avgiftsfinansierad. Under 2020 betalades 396 000 kronor in i ansökningsavgifter medan kostnaderna var 2 770 000 kronor. Målet att avgifterna ska täcka 35 procent av kostnaderna för verksamheten uppfylldes därmed inte under 2020.

13 Sieps samt insatser för att stärka delaktigheten i EU-arbetet

13.1 Omfattning

Området omfattar myndigheten Svenska institutet för europapolitiska studiers (Sieps) verksamhet samt informations- och kommunikationsinsatser gällande samarbetet inom EU.

Tabell 13.1 Utgiftsutveckling inom Sieps samt insatser för att stärka delaktigheten i EU-arbetet

Miljoner kronor

	Utfall 2020	Budget 2021 ¹	Prognos 2021	Förslag 2022	Beräknat 2023	Beräknat 2024
Sieps samt insatser för att stärka delaktigheten i EU-arbetet	26	29	30	32	31	30
9:1 Svenska institutet för europapolitiska studier samt EU-information	26	29	30	32	31	30

¹ Inklusive beslut om ändringar i statens budget 2021 och förslag till ändringar i samband med denna proposition.

13.2 Resultatredovisning

13.2.1 Resultat avseende Svenska institutet för europapolitiska studier

Svenska institutet för europapolitiska studier (Sieps) ska bl.a. utarbeta forskningsbaserade analyser och annat underlag i frågor om utvecklingen av Europeiska unionen och Sveriges europapolitik, göra detta tillgängligt för regeringen och övriga aktörer i den politiska beslutsprocessen i Sverige samt tillhandahålla utbildningar i ämnen som rör EU, som en del av kompetensförsörjningen i offentlig verksamhet. Myndigheten hade ca 11 årsarbetskrafter under 2020.

Analys och spridning av forskningsrapporter

Sieps har under 2020 gett ut 37 publikationer (34 procent kvinnliga författare, 66 procent manliga författare) och arrangerat 18 öppna seminarier, webinarier och poddar (54 procent kvinnor och 46 procent män deltog i seminarier/webbinarier). Stort fokus i analysverksamheten har legat på covid-19-pandemins påverkan på EU. Sveriges 25 år som EU-medlem har uppmärksammats. EU:s industripolitik och rättsstatens principer är andra områden som varit i fokus. För Sverige viktiga frågor såsom den gröna given och frågan om en eventuell EU-reglering av minimilöner har också analyserats. Pandemin har påverkat omfattningen av verksamheten, bl.a. genom att seminarieverksamheten inte har kunnat bedrivas på samma sätt som tidigare år. Digitaliseringen av myndighetens verksamhet har påskyndats genom utvecklingen av webinarier och starten av en podd som ett alternativt sätt för spridning av kunskap och analys. Spridningen av myndighetens publikationer ökade medan antalet deltagare vid fysiska seminarier minskade.

EU-relaterad kompetensförsörjning

Under 2020 utbildades 481 personer (338 kvinnor, 143 män), vilket är en minskning med 65 procent jämfört med föregående år. Andelen kvinnliga föreläsare var 69 procent och andelen manliga föreläsare var 31 procent. Minskningen av antalet utbildade beror på pandemin, vilket har medfört att fysiska utbildningar inte har kunnat genomföras under merparten av året. De digitala utbildningarna på webbplatsen har under året visats 6 850 gånger, vilket är en ökning med 54 procent jämfört med föregående år. Utvecklingen mot fler digitala utbildningar väntas fortsätta.

13.2.2 Resultat avseende EU-information

Ökad delaktighet i EU-relaterade frågor

Regeringen arbetar för att öka delaktigheten, kunskapen och engagemanget kring EU-relaterade frågor i Sverige. Arbetet kan delas in i tre områden: satsningar för ökad kunskap och information om EU, stärkta former för samråd och ökat engagemang. Under 2020 har insatserna fortsatt. Sieps genomför en särskild utbildningsinsats för förtroendevalda och anställda inom kommuner och regioner samt erbjuder utbildningar till myndighetsledningar om EU. Linnéuniversitetet tillhandahåller via Medieinstitutet Fojo utbildningar för yrkesverksamma journalister om Europeiska unionen. Webbplatsen EU-kollen.se utvecklas och uppdateras regelbundet med aktuella EU-frågor ur ett svenskt journalistiskt perspektiv. En distanskurs om EU har tagits fram och publicerats på webbplatsen Fojo Academy.

Under året har 58 lärare (39 kvinnor, 19 män) och 58 skolledare (35 kvinnor, 23 män) antagits till Universitets- och högskolerådets (UHR) skolambassadörsutbildning. Under året har UHR genomfört ett webinarium för årets nya skolambassadörer. Den årliga nätverkskonferensen för alla skolambassadörer ersattes med en digital konferens där 145 skolambassadörer samt 20 skolledare deltog. I samband med Europadagen anordnade UHR för fjärde året i rad en filmtävling för elever i grundskolan och gymnasieskolan.

Myndigheten för ungdoms- och civilsamhällesfrågor (MUCF) har skapat ett utbildningspaket bestående av kurser i EU-kunskap och demokratifrågor som riktar sig till personer som arbetar med unga. EU-kurser på fem olika fritidsledarutbildningar och folkhögskolor gjordes för att utbilda framtidens fritidsledare för att öka ungas kunskap om EU.

För att öka kunskapen och inspirera unga att engagera sig i frågor om EU träffade EU-ministern skolelever digitalt i ett tjugotal skolor i Sverige. Region Sörmland genomförde också EU-handslag med regeringen. Det innebär att sedan 2017 har nästan samtliga regioner genomfört EU-handslag, totalt 78 olika aktörer. För att stärka dialogen med det civila samhället och andra samhällsaktörer har regeringen under året bjudit in till nio EU-sakråd om viktigare frågor. Statsministerns EU-råd med arbetsmarknadens parter har fortsatt att hållas två gånger per år. Utgångspunkten för regeringens deltagande i EU:s framtidskonferens är ett ambitiöst delaktighetsarbete.

Rekrytering till EU:s institutioner

Universitets- och högskolerådet (UHR) har i uppdrag att informera om möjligheter och tillvägagångssätt för praktiktjänstgöring och anställning inom EU:s institutioner. Under 2020 har myndigheten besökt sju lärosäten för ett närmare samarbete i EU-rekryteringsfrågor. Som stöd för arbetet med EU-rekryteringsinformation på lärosätena samarbetar myndigheten med sju studentambassadörer. UHR har genomfört flera seminarier om praktik och arbete inom EU:s förvaltning. På grund av

pandemin genomfördes informationsaktiviteter huvudsakligen digitalt. Cirka 1 000 personer deltog i aktiviteterna. Utbildningsinsatser har genomförts med totalt 67 deltagare, vilket är en minskning med 69 procent jämfört med 2019. Under året genomfördes tre utbildningar vilket är en halvering jämfört med 2019, vilket framför allt är en följd av inställda uttagningsprov på EU-nivå. Arbetet med att utvärdera och utveckla verksamheten fortsatte under 2020. Bland annat genomfördes en målgruppsundersökning och en utvecklingsplan togs fram.

13.3 Regeringens bedömning av måluppfyllelsen

13.3.1 Regeringens bedömning av måluppfyllelsen avseende Svenska institutet för europapolitiska studier

Analys och spridning av forskningsrapporter

Regeringen bedömer att Sieps verksamhet fortsatt håller hög kvalitet och att myndigheten gjort viktiga insatser för att belysa för Sverige betydelsefulla politiska frågeställningar. Under 2020 har spridningen av covid-19 och åtgärderna för att hantera pandemin påverkat myndigheten framför allt i riktning mot en ökad digitalisering av verksamheten. Regeringen noterar att Sieps fortsätter att arbeta med att öka tillgänglighet till och spridning av myndighetens analyser, inte minst anpassat till digitala format.

EU-relaterad kompetensförsörjning

Sieps står för en viktig del av den EU-relaterade kompetensförsörjningen inom offentlig sektor. Regeringens bedömning är att Sieps breda utbud av utbildningar på ett bra sätt har fångat upp det kunskapsbehov som finns på statlig, regional och kommunal nivå. Sieps har inlett arbetet med att identifiera utbildningsbehovet inför det svenska ordförandeskapet i EU:s ministerråd under det första halvåret 2023. Det är angeläget att fortsätta omläggningen av utbildningar till digitala format givet bedömningen att formatet kommer att efterfrågas även efter pandemin.

13.3.2 Regeringens bedömning av måluppfyllelsen avseende EU-information

Ökad delaktighet i EU-relaterade frågor

De genomförda åtgärderna bedöms ha lett till en ökad kunskap om EU bland förtroendevalda och anställda inom kommuner och regioner liksom i journalistkåren. Satsningen på att höja ungas kunskaper om EU har fortsatt genom det arbete MUCF bedriver. UHR:s utbildning Skolambassadör för EU har enligt regeringen varit betydelsefull för att höja kunskapen om EU i skolan. UHR:s utvärdering visar att deltagande lärare upplever att utbildningen bidrar till stärkt EU-undervisning. Utbildningen och rollen som skolambassadör upplevs även ha positiva effekter på hela skolans EU-undervisning, främst genom arrangemang av aktiviteter på skolan som sätter EU i fokus. Regeringen bedömer vidare att de utbildningssatsningar som erbjuds av Sieps för förtroendevalda och anställda inom kommuner och landsting samt myndighetsledning bidrar till höjd kunskapsnivå om EU. Regeringen ser positivt på att Sieps verkat för att tillgängliggöra sina publikationer och seminarium i högre utsträckning för att nå ut till en bredare målgrupp. Regeringen bedömer att EU-sakråden tagits emot väl och bidragit till såväl ökad transparens som en mer strukturerad form för dialog med olika aktörer i EU-relaterade frågor. Regeringen bedömer vidare att det delaktighetsarbete som genomförts under året bidrar till att lägga en god grund för regeringens deltagande i EU:s framtidskonferens.

Rekrytering till EU:s institutioner

Sverige är fortsatt underrepresenterat i EU:s institutioner. Utvecklingen påskyndas av att en stor del av de svenskar som är anställda inom institutionerna beräknas att gå i pension under de kommande åren. En viktig grund för att fler svenska medborgare ska välja en karriär i EU:s institutioner är att nå ut med information till universitet och högskolor. Trots de insatser som utförts av UHR under 2020 ansöker inte tillräckligt många svenska studenter till uttagningarna till institutionerna. Det finns därför skäl att fortsatt utveckla och effektivisera verksamheten.

13.4 Politikens inriktning

EU-medlemskapet är ett fundament för Sverige. Det stärker Sveriges röst i omvärlden, bidrar till jobb och ekonomisk utveckling och är en förutsättning för hanteringen av gränsöverskridande utmaningar såsom hoten mot klimatet och vår säkerhet. Utbrottet av covid-19 har ställt EU-samarbetet inför stora utmaningar men EU har fattat nödvändiga och viktiga beslut för att motverka pandemins effekter och för att återstarta medlemsstaternas ekonomier. Det första halvåret 2023 tar Sverige över ordförandeskapet i EU:s ministerråd. Behovet av utbildningsinsatser under 2022 för att stärka kompetensen i EU-relaterade frågor i offentlig verksamhet kommer därmed att öka.

Medborgarnas delaktighet i EU-arbetet är en viktig prioritering för regeringen. Kunskapen om EU ska stärkas i det svenska samhället och regeringen lägger stor vikt vid att det förs en bred diskussion om hur EU ska utvecklas framöver.

13.4.1 Svenska institutet för europapolitiska studier

Sieps bör fortsatt möta kunskapsbehovet hos statsförvaltningen och övriga aktörer i den politiska beslutsprocessen när det gäller aktuella frågor på EU:s dagordning och frågor som är viktiga för EU-samarbetets långsiktiga utveckling. Sieps ska fortsätta arbetet med att öka spridningen av myndighetens publikationer, inte minst genom att bättre utnyttja de möjligheter som digitaliseringen innebär. De utbildningar som Sieps tillhandahåller ska bl.a. rikta sig till förtroendevalda och anställda i kommuner och regioner. Regeringen bedömer att behovet av EU-utbildningar i offentlig verksamhet kommer att öka inför det svenska EU-ordförandeskapet 2023. Sieps har en viktig uppgift i att möta detta behov och anslaget ökas därför med 2 000 000 kronor 2022 och med 1 000 000 kronor 2023.

13.4.2 Ökad delaktighet i EU-relaterade frågor

De åtgärder som regeringen har vidtagit med anledning av betänkandet EU på hemmaplan (SOU 2016:10) fortsätter att genomföras under 2022. En central kunskapshöjande insats är utbildningen Skolambassadör för EU som tillhandahålls av Universitets- och högskolerådet och som erbjuds lärare och skolledare om det europeiska samarbetet. Det är regeringens avsikt att lärare och skolledare även fortsättningsvis ska erbjudas sådan utbildning. Det finns även behov av fortsatta insatser i syfte att öka kunskapen och främja ungas möjligheter att vara delaktiga i beslut som fattas på EU-nivå. Aktiviteter kopplade till EU:s framtidskonferens kan vara ett sätt att bidra till stärkt dialog med medborgarna och öka engagemanget kring EU:s utveckling. Det finns behov av fortsatta insatser som riktas till yrkesverksamma journalister om hur och var EU-relaterade politiska beslut fattas. Den särskilda utbildning som syftar till att stärka myndigheternas roll i EU-arbetet bör fortsatt erbjudas myndighetsledningarna.

13.4.3 Rekrytering till EU:s institutioner

Sverige är underrepresenterat i EU:s institutioner och det är därför en viktig prioritering för regeringen att öka nyrekryteringen av svenska medborgare. Regeringen avser att verka för att fler svenskar söker till och blir anställda i EU:s institutioner. Unga som är intresserade av att praktisera eller arbeta inom EU:s institutioner är en viktig målgrupp för ytterligare informationsinsatser.

13.5 Budgetförslag

13.5.1 9:1 Svenska institutet för europapolitiska studier samt EU-information

Tabell 13.2 Anslagsutveckling 9:1 Svenska institutet för europapolitiska studier samt EU-information

Tusental kronor

2020	Utfall	25 700	Anslagssparande	3 532
2021	Anslag	29 305 ¹	Utgiftsprognos	29 672
2022	Förslag	31 550		
2023	Beräknat	30 912 ²		
2024	Beräknat	30 192 ³		

¹ Inklusivt beslut om ändringar i statens budget 2021 och förslag till ändringar i samband med denna proposition.

² Motsvarar 30 562 tkr i 2022 års prisnivå.

³ Motsvarar 29 549 tkr i 2022 års prisnivå.

Ändamål

Anslaget får användas för förvaltningsutgifter för Svenska institutet för europapolitiska studier. Anslaget får användas för utbildnings- och kommunikationsinsatser på EU-området. Anslaget får användas för att medfinansiera medel från EU. Vidare får anslaget användas för att främja rekrytering av svenska medborgare till tjänster inom EU:s institutioner, byråer och organ.

Skälen för regeringens förslag

Tabell 13.3 Förändringar av anslagsnivån 2022–2024 för 9:1 Svenska institutet för europapolitiska studier samt EU-information

Tusental kronor

	2022	2023	2024
Anvisat 2021¹	29 305	29 305	29 305
Pris- och löneomräkning ²	245	584	888
Beslutade, föreslagna och aviserade reformer	2 000	1 023	-1
<i>varav BP22³</i>	<i>2 000</i>	<i>1 000</i>	
<i>– Utbildning inför EU-ordförandeskapet</i>	<i>2 000</i>	<i>1 000</i>	
Överföring till/från andra anslag			
Övrigt			
Förslag/beräknat anslag	31 550	30 912	30 192

¹ Statens budget enligt riksdagens beslut i december 2020 (bet. 2020/21:FiU10). Beloppet är således exklusive beslut om ändringar i statens budget.

² Pris- och löneomräkningen baseras på anvisade medel 2021. Övriga förändringskomponenter redovisas i löpande priser och inkluderar därmed en pris- och löneomräkning. Pris- och löneomräkningen för 2023–2024 är preliminär.

³ Exklusive pris- och löneomräkning.

Anslaget ökas med 2 000 000 kronor 2022 och 1 000 000 kronor 2023 för utbildnings-satsningar inför det svenska ordförandeskapet i EU:s ministerråd 2023.

Regeringen föreslår att 31 550 000 kronor anvisas under anslaget 9:1 *Svenska institutet för europapolitiska studier samt EU-information* för 2022. För 2023 och 2024 beräknas anslaget till 30 912 000 kronor respektive 30 192 000 kronor.

Budget för avgiftsbelagd verksamhet

Sieps har möjlighet att ta ut avgifter för utbildningsverksamhet som myndigheten bedriver.

Tabell 13.4 Uppdragsverksamhet

Tusental kronor

Uppdragsverksamhet	Intäkter	Kostnader	Resultat (intäkt - kostnad)
Utfall 2020	540	2 095	-1 555
Prognos 2021	900	2 500	-1 600
Budget 2022	1 000	2 500	-1 500

Sieps får ta ut avgifter upp till full kostnadstäckning för uppdragsverksamheten vid myndigheten samt disponera intäkterna i verksamheten.

Bilaga 1

Förteckning över Sveriges utlandsmyndigheter samt ackrediteringar för de Stockholmsbaserade ambassadörerna

Innehållsförteckning

1	Förteckning över Sveriges utlandsmyndigheter samt ackrediteringar för de Stockholmsbaserade ambassadörerna	2
1.1	Utlandsmyndigheter	2
1.1.1	Beskickningar	2
1.1.2	Delegationer vid internationella organisationer	4
1.1.3	Karriärkonsulat	4
1.2	Stockholmsbaserade ambassadörer	5

1 Förteckning över Sveriges utlandsmyndigheter samt ackrediteringar för de Stockholmsbaserade ambassadörerna

Förteckning över Sveriges utlandsmyndigheter samt ackrediteringar för de Stockholmsbaserade ambassadörerna per den 1 augusti 2021.

1.1 Utlandsmyndigheter

1.1.1 Beskickningar

Ambassader (sidoackrediteringar inom parentes)

- Abu Dhabi (Kuwait, Manama)
- Abuja (Accra, Yaoundé)
- Addis Abeba (Djibouti)
- Alger
- Amman
- Ankara
- Aten
- Bagdad
- Baku (Bisjkek)
- Bamako (Niamey, Nouakchott, Ouagadougou)
- Bangkok (Yangon, Vientiane)
- Beirut
- Belgrad (Podgorica)
- Berlin
- Bern (Vaduz)
- Bogotá D.C. (Caracas, La Paz, Quito)
- Brasilia
- Budapest (Ljubljana)
- Buenos Aires (Asunción, Montevideo)
- Bukarest
- Canberra (Apia, Funafuti, Nuku`alofa, Suva, Honiara, Port Moresby, Port Vila, Södra Tarawa, Yaren, Wellington)
- Chisinau
- Damaskus
- Dar es Salaam (Bujumbura)
- Dhaka
- Doha
- Guatemala (Belmopan, San Salvador, Tegucigalpa, San José, Managua, Panamá)
- Haag
- Hanoi
- Harare (Lilongwe, Port Louis)
- Havanna
- Helsingfors
- Islamabad

- Jakarta (Dili)
- Jerevan
- Kabul
- Kairo
- Kampala (Bangui, N'Djamena)
- Khartoum (Juba)
- Kiev
- Kigali
- Kinshasa (Brazzaville, Libreville, Malabo)
- Kuala Lumpur
- Köpenhamn
- La Paz¹
- Lima
- Lissabon (Bissau, Praia)
- London
- Luanda (Sao Tomé)
- Lusaka
- Madrid (Andorra la Vella)
- Manila
- Maputo (Antananarivo, Mbabane)
- Mexico
- Minsk
- Monrovia
- Moskva
- Nairobi (Moroni, Victoria)
- New Delhi (Colombo, Kathmandu, Thimphu, Malé)
- Nicosia
- Nur-Sultan
- Oslo
- Ottawa
- Ouagadougou¹
- Paris (Monaco)
- Peking (Ulan Bator)
- Phnom Penh
- Prag
- Pretoria (Gaborone, Maseru, Windhoek)
- Pristina
- Pyongyang
- Rabat
- Reykjavik
- Riga
- Riyadh (Muscat, Sana'a)
- Rom (San Marino)
- Santiago de Chile
- Sarajevo
- Seoul
- Singapore (Bandar Seri Bagawan)
- Skopje
- Tallinn
- Tbilisi

¹ Beskickningen förestås av en chargé d'affaires.

- Teheran
- Tel Aviv
- Tirana
- Tokyo (Ngerulmud, Majuro, Palikir)
- Tunis (Tripoli)
- Vilnius
- Warszawa
- Washington
- Wien (Bratislava)
- Zagreb

1.1.2 Delegationer vid internationella organisationer

Delegationer

- Sveriges delegation vid Organisationen för ekonomiskt samarbete och utveckling (OECD) och Förenta nationernas organisation för utbildning, vetenskap och kultur (Unesco) i Paris
- Sveriges ständiga delegation vid Organisationen för säkerhet och samarbete i Europa (OSSE) i Wien
- Sveriges delegation vid Nato i Bryssel

Representationer

- Sveriges ständiga representation vid Europeiska unionen (EU) i Bryssel
- Sveriges ständiga representation vid Förenta nationerna (FN) i New York
- Sveriges ständiga representation vid de internationella organisationerna i Genève
- Sveriges ständiga representation vid Europarådet i Strasbourg

1.1.3 Karriärkonsulat

Generalkonsulat

- Bryssel
- Hongkong
- Istanbul
- Jerusalem
- Mariehamn
- Mumbai
- New York
- S:t Petersburg
- Shanghai

1.2 Stockholmsbaserade ambassadörer

De åtta sändebuden har följande ackrediteringar (landets namn inom parentes).

1. Basseterre (St Christopher och Nevis), Bridgetown (Barbados), Castries (St Lucia), Georgetown (Guyana), Kingston (Jamaica), Kingstown (St Vincent och Grenadinerna), Nassau (Bahamas), Paramaribo (Surinam), Port-au-Prince (Haiti), Port of Spain (Trinidad och Tobago), Roseau (Dominica), Santo Domingo (Dominikanska Republiken), St George's (Grenada), St John's (Antigua och Barbuda)
2. Heliga Stolen, Valletta (Malta)
3. Asmara (Eritrea)
4. Asjchabad (Turkmenistan), Dusjanbe (Tadzjkistan), Tasjkent (Uzbekistan)
5. Sofia (Bulgarien)
6. Abidjan (Elfenbenskusten), Banjul (Gambia), Conakry (Guinea), Dakar (Senegal), Freetown (Sierra Leone), Lomé (Togo), Porto Novo (Benin)
7. Dublin (Irland)
8. Bryssel (Belgien), Luxemburg (Luxemburg)